

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ
2. การบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. แนวทางพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
5. ระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ

2.1.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ หรือ Model เป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นแนวทางในการทำงานหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อำนวยการวิทย์ ชูวงศ์ (2525, น. 56) กล่าวว่า ในแง่ของการวิจัยนั้น รูปแบบมีคุณค่าในการวิจัยเพราะช่วยในการสร้างทฤษฎีและการนำทฤษฎีไปใช้ รูปแบบทำให้เกิดความชัดเจนในการอธิบาย ช่วยให้ทราบแหล่งสมมติฐานที่ยังไม่ได้พิสูจน์นอกจากนี้รูปแบบยังเป็นเครื่องกรองข้อเท็จจริง แสดงการเป็นตัวแทนความจริงที่ยังไม่สมบูรณ์ ช่วยให้ให้นักวิจัยคาดหวังผลลัพธ์บางอย่างหรืออาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่าทฤษฎีคือรูปแบบทดสอบแล้วนั่นเอง นักวิชาการให้ความหมายว่ารูปแบบ (Model) เป็นการจำลองความเป็นจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น

สมาน อัครภูมิ (2537) และกรรณิกา เจริญชัย (2539) กล่าวว่า แบบจำลองหรือรูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมา เพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ถวัลย์รัฐ วรเทพพุทธิพงษ์ (2540, น. 21-23) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่พึงปรารถนาซึ่งมีลักษณะเป็นอุดมคติ หรือเกิดได้ยากในโลกของความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เราอยากได้กับความสามารถที่จะหาสิ่งที่ต้องการนั้นแตกต่างกันมาก เช่น เมืองในอุดมคติ

พลสุข หิงคานนท์ (2540) กล่าวว่า แบบจำลองหรือรูปแบบหมายถึงสิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2541, น. 22) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างของความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ดังนั้น รูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่าหนึ่งมิติหลายตัวแปร และตัวแปรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในเชิงความสัมพันธ์และเชิงเหตุและผล

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2544) กล่าวว่า รูปแบบ คือ วิธีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจตลอดจนจินตนาการของคนที่ติดต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏในลักษณะของการสื่อสารในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง รูปแบบจึงเป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบหรือเป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่างเป็นแผนผังหรือแบบแผนของการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

เบญจพร แก้วมีศรี (2545, น. 89) กล่าวว่า รูปแบบเป็นชุดของความสัมพันธ์จะเป็นเชิงปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นความหมายเกี่ยวพันของลักษณะที่แท้จริงของสิ่งที่เกี่ยวข้อง คำว่ารูปแบบ โดยมโนทัศน์ของคำจะมีความหมายอย่างน้อย 3 อย่าง คือ

1. ในทางสถาปัตยกรรมหรือทางศิลปะ จะหมายถึง หุ่นจำลอง
2. ในทางคณิตศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ จะหมายถึง สมการ
3. ในทางศึกษาศาสตร์ จะหมายถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปร กรอบของความคิด

หรือการแทนความคิดออกเป็นรูปธรรม

ทศนา แคมมณี (2550) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยสร้างมาจากความคิดประสบการณ์การใช้อุปมาอุปไมยหรือจากทฤษฎีหลักการต่าง ๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552, น. 125) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งโดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, น. 124) กล่าวว่า รูปแบบ จำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้ 1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริงรูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น 2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical

Model” 3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่งรูปแบบในความหมายนี้บางที่เรียกกันว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเช่นรูปแบบการสอนรูปแบบการบริหารรูปแบบการประเมิน เป็นต้น

ปัญญา ทองนิล (2553) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎี ประสบการณ์การคาดการณ์นำเสนอในรูปของข้อความหรือแผนผัง

Willer (1967, p. 15) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง ชุดของทฤษฎีที่ผ่านการทดสอบความแม่นยำ (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) แล้วสามารถระบุและพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิธีการทางคณิตศาสตร์หรือทางสถิติได้ด้วย

Good (1973, p. 25), Smith, (1961, pp. 461-462) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง รูปแบบของจริง รูปแบบที่เป็นแบบอย่าง และแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่างแต่มีขนาดเล็กหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ

Longman (1981, p. 668) ให้ความหมายไว้ 5 ความหมาย แต่โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะ คือ

1. Model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริง ซึ่งเท่ากับ แบบจำลอง
2. Model หมายถึง สิ่งของหรือคนี่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูต้นแบบ
3. Model หมายถึง รุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

Bardo and Hartman (1982, p. 70), Keeves (1988, p. 559) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งแสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยเข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

Daft (1992, p. 20) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่ออธิบายหรือแสดงปรากฏการณ์ให้เข้าใจง่ายขึ้นและใช้ในการพยากรณ์ปรากฏการณ์ หรือใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

Raj (1996, p. 45) กล่าวว่า รูปแบบ (Model) ในหนังสือ Encyclopedia of Psychology and Education ไว้ 2 ความหมายดังนี้ 1) รูปแบบ คือ รูปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงด้วยข้อความจำนวนหรือภาพโดยการลดทอนเวลาทำให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น 2) รูปแบบ คือ ตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะโดยสรุปแล้วรูปแบบ หมายถึงแบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือในบางกรณี

อาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นในที่นี้สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบหลัก คือ 1) องค์ประกอบหลักด้านผู้บริหาร 2) องค์ประกอบหลักด้านครูผู้สอน 3) องค์ประกอบหลักด้านการจัดการเรียนการสอน 4) องค์ประกอบหลักด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ 5) องค์ประกอบหลักด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ 6) องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล 7) องค์ประกอบหลักด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน 8) องค์ประกอบหลักด้านผู้เรียนหรือกรอบงานที่จะสร้าง และพัฒนารูปแบบ โดยการจัดทำร่างรูปแบบ การยืนยันและตรวจสอบรูปแบบ การปรับปรุงรูปแบบ และการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

2.1.2 ประเภทของรูปแบบ

รูปแบบมีหลายประเภทด้วยกันซึ่งนักวิชาการด้านต่าง ๆ ก็ได้จัดแบ่งประเภทต่างกันออกไป ได้มีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบดังนี้

เสรี ชัดรัมย์ (2538) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการหลายท่านว่าแบบจำลองจำแนกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. แบบจำลองเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งได้ดังนี้

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น รูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริงแต่มีขนาดย่อส่วน

1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เช่น รูปแบบที่ออกไว้ เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้าต้องสร้างแบบจำลองเท่าของจริงขึ้นมาก่อนแล้วจึงผลิตสินค้าตามแบบจำลองนั้น

2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) แบ่งออกเป็น

2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) คือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์บางอย่าง เช่น แบบจำลองการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนเป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) คือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

กรรณิกา เจิมเทียนชัย (2539) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบหรือแบบจำลองเป็น 2 ชนิด ได้แก่ รูปแบบของสิ่งที่เป็นรูปธรรมและแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรมจากการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายแบบจำลองนั้น ๆ สำหรับแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่ยึดแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการมาใช้ในการวางยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แนวคิดการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด 2) แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ 3) แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน (Whole School Reform) 4) แนวคิดการวิจัยและพัฒนาและการวิจัยปฏิบัติการ (Research and Development and Action Research) 5) แนวคิดการมีจุดเน้น (Focus) ในการพัฒนา

Smith et al. (1980, p. 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น
 - 1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริงเช่นเครื่องบินจำลองหุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า
 - 1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลองเครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น
2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น
 - 2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงานคำอธิบายรายวิชา เป็นต้น
 - 2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Schwirian (1982) นักนิเวศวิทยาคนสำคัญได้แบ่งประเภทของรูปแบบด้วยการอธิบายลักษณะจากลักษณะของเมืองออกเป็นรูปแบบที่อธิบายโดยลักษณะพื้นที่และรูปแบบที่อธิบายโดยลักษณะของประชากรรูปแบบที่ใช้ในการอธิบายโดยพื้นที่นั้นมีจุดมุ่งหมายในการบรรยายลักษณะของเมืองว่ามีลักษณะเช่นไร เช่น Concentric Zone Model and Social Area Analysis Model เป็นต้น สำหรับรูปแบบที่ใช้อธิบายคุณลักษณะของประชากรเมืองนั้น เป็นรูปแบบที่เสนอแนวคิดในการอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของประชากรเมืองต่าง ๆ เช่น Residential Segregation Model เป็นต้น

Keeves (1988, p. 561-565) กล่าวว่า รูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์นั้นได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. Analogue Model เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออก จากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบเทียบกับน้ำที่เปิดออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบ จึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น

2. Semantic Model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ เช่น รูปแบบการสอนของ Joyce and Weil (1985, p. 41) เป็นต้น

3. Mathematical Model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้ นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย

4. Causal Model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า Path Analysis และหลักการสร้าง Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เช่น The Standard Deprivation Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของบิดา มารดา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่บ้านและระดับสติปัญญาของเด็ก เป็นต้น

Steniner (1988) จำแนกรูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or – Model – of) รูปแบบประเภทนี้เป็นรูปแบบจำลองทางกายภาพเช่น แบบจำลองรถยนต์เครื่องบินภาพจำลอง 2) รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model of Model – for) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐานตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลองเป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

กล่าวโดยสรุป รูปแบบมีหลายประเภท เช่น รูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็น รูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นต้น

2.1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

สมาน อัสวภูมิ (2537) กล่าวว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไร นั้นขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษาหรือจะออกแบบแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลักสำหรับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาเท่าที่พบจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าส่วนใหญ่จะกล่าวถึง การจัดองค์การบริหารหรือโครงสร้างระบบบริหารแนวทางการดำเนินการภาระหน้าที่ (Functions) ที่สำคัญ ๆ ในการบริหารงานขององค์การนั้น ๆ เช่น การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานการเงิน การบริหารงานวิชาการ เป็นต้น

วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ (2542) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความนำประกอบด้วยแนวคิดหลักการวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบและสาระสำคัญของกระจายอำนาจ ส่วนที่ 3 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานและเงื่อนไขความสำเร็จ

สมบูรณ์ ศิริสรวิทย์ (2547, น. 354-355) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีผลการศึกษาพบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) หลักการและแนวคิดกำกับรูปแบบและวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนเนื้อหาการพัฒนาวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและผลที่ต้องการ และ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้เงื่อนไขความสำเร็จและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบ

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2548) กล่าวว่า รูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ภาพวาดความสำเร็จ 2) การกำหนดโครงสร้าง 3) การบริหารจัดการ 4) การติดตามกำกับ

ชนกนา รุชชินชัย (2550, น. 179-180) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพรพงษ์ กังสนานันท์ (2550, น. 274-275) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การ

ประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมายและ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา (2552) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนที่ 2 ระบบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาไปใช้ ส่วนที่ 4 เงื่อนไขของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Brown and Moberg (1980) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ พบว่าแบบจำลองส่วนใหญ่ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

Keeves (1988, p. 560) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ ประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวม ๆ (Associative Relationship)
2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นสามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกตซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

Ivancevich (1989) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบเชิงระบบประกอบด้วย

1. ปัจจัยนำเข้า
2. กระบวนการ
3. ผลผลิต
4. ข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อม

สรุปได้ว่าการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

2.1.4 การพัฒนารูปแบบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบพบว่า การพัฒนารูปแบบนี้ อาจจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไปแต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออกเป็นสองตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ของรูปแบบ (Willer, 1967, p. 83) ส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนี้ ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2535, น. 13) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การพัฒนารูปแบบและการทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ ในส่วนการพัฒนารูปแบบนี้ ดำเนินการโดยวิเคราะห์ลำดับในการทำวิทยานิพนธ์ หลักการเขียนรายงานการวิจัย จุดบกพร่องที่มักจะพบในการทำวิทยานิพนธ์ ฯลฯ แล้วนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาสร้างเป็นรูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจะเป็นขั้นตอนที่ 2 นำรูปแบบดังกล่าวไปทดสอบและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 1-3) ได้เสนอแนวคิดและหลักการในการวิจัยพัฒนารูปแบบสรุปได้ว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประเมินจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยพัฒนารูปแบบเพราะการวิจัยที่ใช้รูปแบบเป็นการวิจัยแนวใหม่ เป็นแนวทางทำให้มีความรู้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาความรู้ให้มีความชัดเจนเป็นระบบรูปแบบเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ นั้นเอง การวิจัยโดยใช้รูปแบบมีขั้นตอนคือการสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาตามสมมุติฐานและการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงและเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนารูปแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบว่าประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (ของตัวแปร) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์แบบเส้นตรงธรรมดาทั่วไปนั้นจะมีประโยชน์เฉพาะช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา

ในการสร้างและพัฒนาารูปแบบที่ดีจะต้องได้มาจากแนวคิดของทฤษฎีที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่ออธิบายถึงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้ครอบคลุมและชัดเจน ซึ่งรูปแบบที่ดีจะต้องผ่านการทดสอบหรือตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริง เนื่องจากจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบ คือ การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นมาว่ามีความถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับการนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์ต่อไปหรือไม่ โดยมีผู้กล่าวถึงวิธีการในการทดสอบรูปแบบดังต่อไปนี้

1. การทดสอบด้วยการประเมิน (Madaus, Scriven and Stufflebeam, 1983, pp. 399-402) ได้เสนอการนำเสนอมาตรฐานการตรวจสอบรูปแบบเอาไว้ดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินการเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามกรอบต้องการแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Eisner, 1976, pp. 192-193) กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้ง ในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 การประเมินที่เป็นความเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมินเนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจวัดด้วยเครื่องมือใด ๆ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง

2.3 การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินจะต้องเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น มีความเที่ยงตรงและมีเหตุผลที่ดี

2.4 การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องยอมรับในความยืดหยุ่นของกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูลตรงตามการนำเสนอ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นลำดับ สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นมาก่อนที่จะนำไปใช้จริงควรได้รับการประเมิน ทดสอบความเหมาะสมโดยการใช้การประเมินในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการทดสอบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพ ของรูปแบบก่อนนำไปใช้จริง

การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบในการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดล กาญจนา วัฒนสุนทร (2550, น. 3-4-3-11) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดล การออกแบบวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดล เป็นการจัดทำแผนหรือการวิจัย เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งในทางทฤษฎีและจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีต หรือ เป็นการวางแผนวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงเหตุและผลจากทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้จากผลงานที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต เพื่อจัดระบบโครงสร้างรูปแบบหรือกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ตามทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้ศึกษามาโดยสามารถพิสูจน์ได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ว่า ระบบโครงสร้าง รูปแบบหรือกระบวนการที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากบริบทของสังคมที่เป็นอยู่หรือไม่

2. ต้องมีขั้นตอนในการตรวจสอบความถูกต้อง (Validate) ของโมเดลที่พัฒนาขึ้น ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมกับโมเดลที่พัฒนาขึ้น

3. กระบวนการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ ในการออกแบบวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดลมีกระบวนการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

3.1 กำหนดชื่อเรื่องงานวิจัย

3.2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

3.3 ศึกษางานวิจัยหรือสภาพปัจจุบันของสิ่งที่ได้ศึกษา

3.4 ตั้งสมมุติฐานการวิจัย

3.5 กำหนดวิธีตรวจสอบความเชื่อถือได้หรือความกลมกลืนของโมเดล ซึ่งอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้

3.5.1 การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

3.5.2 ทดลองนำโมเดลไปใช้

3.5.3 การทดลองด้วยข้อมูลที่จำลองขึ้น

3.5.4 การทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติจากแบบแผนการวิจัยที่ได้นำเสนอ

3.5.5 การกำหนดกรอบกลุ่มประชากรตัวอย่าง

3.5.6 ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.7 วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำตารางหุ่น (Dummy Table)

3.5.8 ปรับปรุงและนำเสนอโมเดลที่ปรับปรุงแล้ว

จากการศึกษาหลักการออกแบบการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบมาเป็นลำดับสรุปได้ว่าในการออกแบบการวิจัย การวิจัยรูปแบบในลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งคือเป็นการวางแผนการวิจัยเพื่อศึกษากลุ่มประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงของความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุและผล เพื่อจัดระบบโครงสร้างของรูปแบบที่ศึกษาให้เป็นระบบที่เชื่อถือได้ ซึ่งการสร้างรูปแบบ (Model) นั้นไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมุติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป ส่วนการพัฒนาแบบมีการดำเนินการเป็นสองตอนใหญ่ คือ การสร้างรูปแบบและการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จากหลักการพัฒนารูปแบบทำให้ทราบถึงว่าการสร้างรูปแบบ (Model) ไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไร แต่โดยทั่วไปการสร้างรูปแบบมักเริ่มจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมุติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป จากขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการประเมินแผนงานและโครงการได้เป็นอย่างดี

2.2 การบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2.1 การบริหารจัดการการศึกษายุคใหม่

เมื่อกล่าวถึงคำว่าการบริหารส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการ คำศัพท์ที่ใช้ มี 2 คำ คือ การบริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ศัพท์อีกคำหนึ่งคือการจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้อย่างไรก็ตามคำว่าการบริหารกับคำว่า การจัดการใช้แทนกันได้มีความหมายเหมือนกัน (สมคิด บางโม, 2546, น. 60)

คำว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Administatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยความสะดวก (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ (ธีรรักษ์ ภารการ, 2559) การบริหาร (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูง โดยเน้นที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและ

การกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูง เป็นคำนิยามใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือใช้ในหน่วยงานราชการ และคำว่า “ผู้บริหาร” (Administrator) หมายถึง ผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐ หรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไร (Schermerhorn, 1999)

วิจิตร ศรีสอ้าน (2523) กล่าวว่า การบริหาร (Administration) มีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ร่วมมือกันทำกิจการ
3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

อนันต์ เกตุวงศ์ (2523) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เป็นการประสานความพยายามของมนุษย์อย่างน้อย 2 คน และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดผลตามต้องการ

ไพบุลย์ ช่างเรียน (2532) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ติน ปรัชญพฤทธิ (2535) มองการบริหารในลักษณะที่เป็นกระบวนการโดย หมายถึง กระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจเกี่ยวข้องกับการนำเอา นโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

บุญทัน ดอกไธสง (2537) กล่าวว่า การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์กร หรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์กร

สมยศ นาวิการ (2544) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการและการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกในองค์กร และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กรที่กำหนดไว้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545) กล่าวว่า การบริหารในฐานะที่เป็นกระบวนการ หรือ กระบวนการบริหารเกิดได้จากหลายแนวคิด เช่น โปสคอรบ (POSD CoRB) เกิดจากแนวคิดของ ลูเทอร์ กุลลิก (Luther Gulick) และลินดอลเออร์วิก (Lyndall Urwick) ประกอบด้วยขั้นตอนการบริหาร 7 ประการ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การบริหารงานบุคคล (Staffing) 4) การอำนวยการ (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) และ 7) การงบประมาณ (Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ เฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การบังคับการ (Commanding) 4) การประสานงาน (Coordinating) และ 5) การควบคุมงาน (Controlling) หรือรวมเรียกว่า พอคค (POCCCC)

สมพงษ์ เกษมสิน (2550) กล่าวว่า คำว่า การบริหารนิยมใช้กับการบริหารราชการ หรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งมีศัพท์บัญญัติว่า รัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) และคำว่า การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน หรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ การบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ ดังนี้

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
6. การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล กล่าวคือ ความร่วมมือใจ (Collective Mind) จะก่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) อันจะนำไปสู่พลังของกลุ่ม (Group Effort) ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
7. การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล
8. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์
9. การบริหารไม่มีตัวตน (Intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) การบริหาร (Administration) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยหน้าที่การบริหาร ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling)

Simon (1947) กล่าวว่า การบริหารว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

Drucker (1954, p. 12) กล่าวว่า ปรมาจารย์ด้านการจัดการได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การบริหาร คือ การทำให้งานต่าง ๆ ขององค์กรสำเร็จได้ โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ

Terry (1968) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การควบคุม ที่ถูกพิจารณาจัดกระทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่

Barnard (1972) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Dejhon (1978) ให้ความหมายว่า “การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบ

ของการบริหาร อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริการ และการควบคุม

จากการที่กล่าวมา โดยสรุป “การบริหาร” คือ ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่ใช้ศิลปะหรือกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

ความหมายของการบริหารจัดการ

คำว่า “การจัดการ” (Management) จะเน้นการปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย หรือแผนที่วางไว้ ซึ่งนิยมใช้ในการจัดการธุรกิจ (Business Management) ส่วนคำว่า “ผู้จัดการ” (Manager) จะหมายถึงบุคคลในองค์กรซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมในการบริหารทรัพยากรและกิจการงานอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร

การบริหารจัดการ หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่มาร่วมกันทำงานด้วยโครงสร้างและการประสานงานเป็นหลัก การชัดเจนแน่ชัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ (Griffin, 1999) ต้องใช้ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) เครื่องจักร (Machine) วิธีการ (Method) และการบริหาร (Management) หรือที่นิยมเรียกกันว่า 6M's

การบริหารจัดการ (Management) หมายถึง ชุดของหน้าที่ต่าง ๆ (A Set of Aunctions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost Effective) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right Decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน (Griffin, 1997, p. 4)

ในอีกแนวหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ (Certo, 2000, p. 555) หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2539) ความเห็นว่าการจัดการ คือ ศิลปะในการใช้คนเงินวัสดุ อุปกรณ์ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

งชัย สันติวงษ์ (2543) กล่าวว่า ลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ

1. ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ
2. ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์การและการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3. ในด้านของความรับผิดชอบงานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551) กล่าวว่า การจัดการต้องระมัดระวังในเรื่องของสถานะและการใช้ทรัพยากรขององค์การ ซึ่งก็คือทรัพย์สินที่มีอยู่เพื่อการปฏิบัติการในช่วงเวลาของกระบวนการผลิตซึ่งทรัพย์สินที่ว่า ได้แก่

1. มนุษย์ คือ บุคคลที่ทำงานให้แก่องค์การทักษะและความรู้ที่เขามีต่อระบบงานมีคุณค่าต่อผู้บริหาร
2. เงินทุน คือ จำนวนเงินที่ผู้จัดการใช้ในการซื้อสินค้าและบริการสำหรับองค์การ
3. วัตถุดิบ คือ ส่วนประกอบที่ได้รับเพื่อนำไปใช้โดยตรงในกระบวนการผลิตสินค้า เช่น ยางพาราเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยางรถยนต์ ซึ่งบริษัทผลิตยางต้องซื้อด้วยเงินและใช้โดยตรง เพื่อการผลิตยาง
4. ทุนทางทรัพยากร คือ เครื่องจักรที่องค์การใช้ในระหว่างกระบวนการผลิต เครื่องจักรที่ทันสมัยเป็นปัจจัยหลักต่อการคงสภาพหรือรักษาระดับการผลิตที่พึงปรารถนาไว้ได้ เพราะถ้าองค์การปราศจากเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพระยะห่างระหว่างองค์การและคู่แข่งก็จะมีมากยิ่งขึ้น

Drucker (1954, p. 12) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

Simon (1965, p. 4) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ร่วมกัน

Dale (1968, p. 43) กล่าวว่า การจัดการ คือ กระบวนการจัดหน่วยงานและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

Koontz and Cyril (1972, p. 43) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ของการจัดการนั้น ๆ

Hitt (1979) กล่าวไว้ว่า การจัดการไว้ในหนังสือ Effective Management ว่าการจัดการ คือ การประสมประสานทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

French and Saward (1983) กล่าวไว้ว่า การจัดการไว้ใน Dictionary of Management ว่าการจัดการ คือ กระบวนการกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในอันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความพยายามร่วมของกลุ่มบุคคล

1. มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
2. กลุ่มบุคคลดังกล่าวร่วมมือกัน
3. ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างด้วยความประสาน สัมพันธ์และมีระบบ ระเบียบกฎเกณฑ์
4. ด้วยการใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม
5. ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน
6. วัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ช่วยกันกำหนดขึ้นโดยทุกคนรับรู้และเห็นด้วยตรงกัน

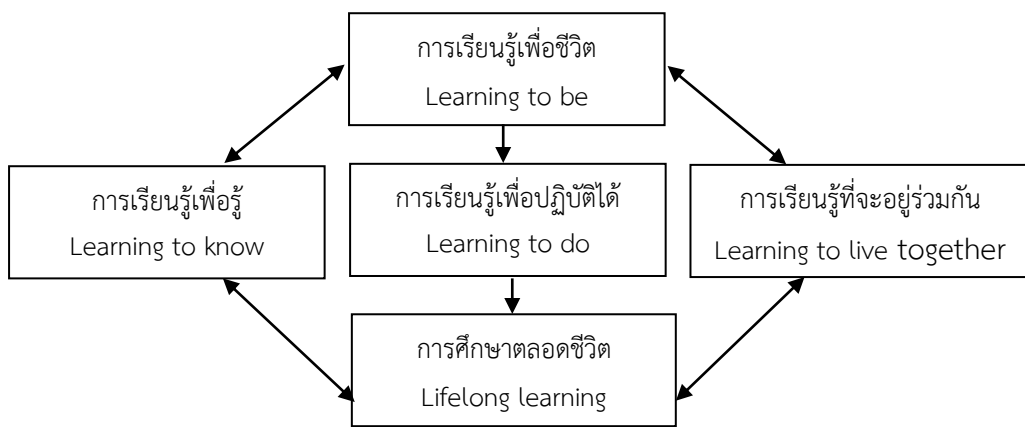
Wikipedia (2015) การจัดการ คือ การทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กรการจัดการ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดการองค์กร การสรรหาบุคลากร การนำหรือการสั่งการและการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน การจัดการทรัพยากรประกอบด้วยการใช้งานและการจัดวางทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยีและทรัพยากรธรรมชาติ

สรุปการบริหารจัดการหมายถึงการบริหารงานจัดการใด ๆ ที่องค์กรได้ใช้ทรัพยากร ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้ หรือศิลปะและกระบวนการ การกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้โดยใช้ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ และการจัดการ เพื่อให้ภารกิจ การงานนั้นประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อองค์กร

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (Unesco) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวถึง “สี่เสาหลักทางการศึกษา” ประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 แบบ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้ (Learning to do) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) (คณะกรรมการชาตินานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21, 2540) ซึ่งวิษัย วงศ์ใหญ่ (2557, น. 1-2) ได้ขยายความการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดการแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตกระบวนการเรียนรู้เน้นการฝึกสติสมาธิความจำความคิดผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์ในการปฏิบัติ
2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้ หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญ รวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะสามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนรู้จะเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติที่เป็นประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม
3. การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม พหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขมีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีมีความเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของแต่ละบุคคลในสังคม
4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และสติปัญญา ให้มีความสำคัญกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ศิลธรรม สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเข้าใจตนเองและผู้อื่น

จากการเรียนรู้ 4 แบบซึ่งเป็น 4 เสาหลักของการศึกษาที่กล่าวมาอาจพิจารณาได้ว่าการเรียนรู้เพื่อรู้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาสติปัญญา การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นมนุษย์สัมพันธ์ส่วนการเรียนรู้เพื่อชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ 3 แบบแรกร่วมกันก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบที่ 4 และการเรียนรู้ทั้ง 4 แบบ ต่างมีความสัมพันธ์กันดังภาพข้างล่างนี้



ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ 4 แบบตามสี่เสาหลักของการศึกษา. ปรับปรุงจาก *Learning : The Treasure within. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century* by Vendome, 1996, UNESCO.

ภาคีเครือข่ายเพื่อทักษะศตวรรษที่ 21 หรือ (P21) (Partnership for 21st Century Skills, 2011) ได้พัฒนากรอบงานเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Framework for 21st Century Learning) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา สำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรอบรู้ (Mastery) ในวิชาแกนต่อไปนี้
 - 1.1 ภาษาอังกฤษการอ่านศิลปะภาษา (English, Reading or Language Arts)
 - 1.2 ภาษาของโลก (World Language)
 - 1.3 ศิลปะ (Arts)
 - 1.4 คณิตศาสตร์ (Mathematics)
 - 1.5 เศรษฐศาสตร์ (Economics)
 - 1.6 วิทยาศาสตร์ (Science)
 - 1.7 ภูมิศาสตร์ (Geography)
 - 1.8 ประวัติศาสตร์ (History)
 - 1.9 การปกครองและความเป็นพลเมือง (Government and Civics)
2. มีความรู้ในขอบข่ายของศตวรรษที่ 21 (Themes of 21st Century) ต่อไปนี้
 - 2.1 ความตระหนักเรื่องโลก (Global awareness)
 - 2.2 พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเงินเศรษฐกิจการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial Literacy)
 - 2.3 พื้นฐานด้านการเป็นพลเมือง (Civic Literacy)
 - 2.4 พื้นฐานด้านสุขภาพ (Health Literacy)
 - 2.5 พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)
3. มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation) ประกอบด้วย
 - 3.1 ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
 - 3.2 ทักษะคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking And problem Solving)
 - 3.3 การสื่อสารและการรวมกลุ่ม (Communication and Collection)
 - 3.4 ความร่วมมือ (Collaboration)
4. มีทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) ต่อไปนี้
 - 4.1 พื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ (Information Technology)
 - 4.2 พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อ (Media Literacy)

- 4.3 พื้นฐานเกี่ยวกับ ICT (ICT Literacy)
5. มีทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skill) ประกอบด้วย
 - 5.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability)
 - 5.2 ริเริ่มและชี้นำตนเอง (Initiative and Self-direction)
 - 5.3 ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills)
 - 5.4 การผลิตและพันธะรับผิดชอบ (Productivity and Accountability)
 - 5.5 ภาวะผู้นำและพันธะรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility)

Howard Gardner (2010, pp. 9-23) เจ้าของทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ได้เสนอสิ่งที่คนในอนาคตต้องมีซึ่งเขาเรียกว่า “จิตห้าลักษณะสำหรับอนาคต” (Five Minds for the Future) การ์ดเนอร์เขียนเรื่องดังกล่าวไว้ในหนังสือ “21st Century Skills Rethinking how Student Learn” จิตห้าลักษณะสำหรับอนาคต มีดังนี้

1. จิตเชี่ยวชาญ (Disciplined Mind) หมายถึง มีความรู้และทักษะในวิชาในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
2. จิตรู้สังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาถ่วงถ่วงคัดเลือกเอาเฉพาะศึกษาที่สำคัญและจัดระบบนำเสนอใหม่อย่างมีความหมาย
3. จิตสร้างสรรค์ (Creative Mind) หมายถึง การทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ โดยอาศัยการจินตนาการ แหกแนวออกไปจากขอบเขตหรือวิธีการเดิม ๆ
4. จิตรู้เคารพ (Respectful Mind) หมายถึง การให้เกียรติและยอมรับในความเป็นตัวตนของผู้อื่น
5. จิตรู้จริยธรรม (Ethical Mind) หมายถึง การยึดแนวทางของจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติ นอกจากนี้การ์ดเนอร์ยังได้สรุปว่า จิตเชี่ยวชาญ จิตรู้สังเคราะห์ และจิตสร้างสรรค์เป็นจิตที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิดส่วนจิตรู้เคารพและจิตรู้จริยธรรมเป็นจิตที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของคนไทยที่จะต้องพัฒนาในช่วงของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) ไว้ดังนี้

1. คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
2. คนไทยมีความสามารถภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
3. คนไทยมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
4. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีคุณภาพระดับสากลและเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

5. คนไทยใฝ่รู้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองรักการอ่านและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

6. คนไทยใฝ่ดีมีคุณธรรมพื้นฐานมีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นพลเมือง

7. คนไทยคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาได้มีทักษะในการคิดและปฏิบัติมีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถในการสื่อสาร

8. ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์มีวิจารณ์ญาณมีความคิดสร้างสรรค์

9. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้และมีงานทำภายใน 1 ปี รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระเพิ่มมากขึ้น

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียวาร์ ยินดีสุข (2557, น. 1) กล่าวไว้ว่า ทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ของเยาวชนจำเป็นต้องพัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นตามแนวทางกระทรวงศึกษาธิการทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย คือ E (4R + 7C) ซึ่งสามารถสรุปทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควร มีประกอบด้วย

1. E หมายถึง Ethical Person (ผู้มีคุณธรรมจริยธรรม)
2. 4R หมายถึง Read (อ่าน), Write (เขียน), Arithmetics (เลข), Resoning (เหตุผล)

3. 7C หมายถึง ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 3.1 Creative Problem Solving Skills (ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์)
 - 3.2 Critical Thinking Skills (ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ)
 - 3.3 Collaborative Skills (ทักษะการทำงานอย่างร่วมพลัง)
 - 3.4 Communicative Skills (ทักษะการสื่อสาร)
 - 3.5 Computing Skills (ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์)
 - 3.6 Career and life Skills (ทักษะอาชีพและทักษะชีวิต)
 - 3.7 Cross Cultural Skills (ทักษะการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมข้ามชาติ)

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (2557) ได้กำหนดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นอุดมการณ์ของชาติดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์เสียสละอดทนมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

3. กตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครองครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรมรักษาความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่นเพื่อแม่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมายผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัวรู้คิดรู้ทำรู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็นมีไว้พอกินพอใช้ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลสมีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนี้ถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่าคนไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ มีความรู้พื้นฐานคิดเป็นทำได้และมีจิตใจดีงาม

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2557, น. 45-48) ได้เปรียบเทียบกระบวนทัศน์ การสอนแบบเดิมและกระบวนทัศน์การสอนแบบใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 2.1

เปรียบเทียบกระบวนทัศน์การสอนแบบเดิมและกระบวนทัศน์การสอนแบบใหม่

กระบวนทัศน์ใหม่ของการเรียนรู้	กระบวนทัศน์เดิมของการเรียนรู้
1. การเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1. การสอนแบบให้ทำตามหรือทำให้เหมือนต้นแบบ
1.1 ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	1.1 ผู้เรียนทำตามปฏิบัติตามครู
1.2 เป็นโปรแกรมเน้นเอกัตบุคคล	1.2 เป็นโปรแกรมที่มีมาตรฐานไม่มีการยืดหยุ่น
1.3 เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.3 รับความรู้จากครูโดยตรง
1.4 การเรียนรู้เป็นกระบวนการสืบค้นและเป็นการค้นพบด้วยตนเอง	1.4 การเรียนรู้เป็นกระบวนการรับรู้ทางวิทยาศาสตร์
1.5 เน้น “จะเรียนอย่างไร” “คิด” และ “สร้างสรรค์”	1.5 การเรียนรู้เน้นการได้รับความรู้และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
1.6 เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานและได้รับรางวัลไปในตัว	1.6 การเรียนรู้เป็นความยากต่อผู้เรียนที่จะมีโอกาสรับรางวัลจากสถาบันอื่น

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กระบวนทัศน์ใหม่ของการเรียนรู้	กระบวนทัศน์เดิมของการเรียนรู้
2. การเรียนรู้ที่เน้นท้องถิ่นและเน้นความเป็นสากลโลก	2. การเรียนรู้ภายในขอบเขตโรงเรียน
2.1 มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ในท้องถิ่นในชุมชนและในจังหวัด	2.1 ครูมีบทบาทสำคัญที่สุดครูเป็นแหล่งความรู้ที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์
2.2 การเรียนรู้เน้นกลุ่ม / ทีมและการสร้างเครือข่าย	2.2 เป็นการเรียนรู้แบบแยกส่วนไม่เน้นการบูรณาการด้วยทักษะ 5C เพื่อการพัฒนา
2.3 การเรียนรู้เกิดได้ทุกเวลาทุกสถานที่และเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน	หน่วยการเรียนรู้และการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
2.4 ให้โอกาสการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	2.3 การเรียนรู้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนในเวลาที่กำหนด
2.5 การเรียนรู้ที่เน้นจากชั้นเรียนสู่โลกภายนอก	2.4 เป็นการเรียนรู้ที่จำกัดโอกาสของผู้เรียนทั้งเวลาสถานที่และความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน
2.6 เป็นการเรียนรู้ที่เน้นทั้งชุมชนและความเป็นสากล	2.5 ประสบการณ์เรียนรู้มาจากโรงเรียนจัดเป็นหลัก
	2.6 เป็นการเรียนรู้เฉพาะในโรงเรียน

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. โดย พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2557, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

จากกระบวนทัศน์ดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นแนวคิดเชิงหลักการจึงสามารถที่จะนำรูปแบบการสอนวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ยกตัวอย่างเช่น Project – based Learning, Problem – based Learning เป็นต้น

การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น การบริหาร ผู้บริหาร ครู หลักสูตร โรงเรียน ห้องเรียน เป็นต้น

1. ครู

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2557, น. 8 – 9) กล่าวว่า ครูจะต้องมีทักษะ 7C ซึ่งเป็นทักษะที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติและพึงมีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นทักษะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะ C1 : Curriculum Development (การพัฒนาหลักสูตร)
2. ทักษะ C2 : Child – centered Approach (การเรียนรู้เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง)
3. ทักษะ C3 : Classroom Innovation Implementation (การนำไปใช้)

4. ทักษะ C4 : Classroom Authentic Assessment (การประเมินตามสภาพจริง)

5. ทักษะ C5 : Classroom Action Research (การวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน)

6. ทักษะ C6 : Classroom Management (การจัดการชั้นเรียน)

7. ทักษะ C7 : Character Enhancement (การเสริมสร้างลักษณะ)

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัตร (2557) ได้สังเคราะห์คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะย่อย ได้แก่

1.1 มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา

1.2 มีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย

1.3 มีทักษะการคำนวณ

1.4 มีความสามารถในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

1.5 รู้จักและเข้าใจผู้เรียน

1.6 มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนการสอนกิจกรรม

และการประเมินผลที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

2. ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะย่อย คือ

2.1 เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

2.2 มีสัมพันธที่ดีระหว่างบุคคลทำงานเป็นทีมได้

2.3 เป็นผู้มีความจรรยาบรรณและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.4 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

2.5 รักและศรัทธาในวิชาชีพครู

2.6 เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.7 ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน

3. ด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่

3.1 มีความสามารถในการใช้ภาษา/การสื่อสาร

3.2 เป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

3.3 เป็นผู้รอบรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทันสมัยทันเหตุการณ์

3.4 มีความคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3.5 มีความสามารถในการบริหารจัดการ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการการเรียนรู้แก่ผู้เรียนจึงมีภารกิจและบทบาทความสำคัญในฐานะหน่วยงานที่จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตำแหน่งที่มีส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการประกาศไว้ใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม บัญญัติว่า

“สถานศึกษา” หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียนศูนย์การเรียนวิทยาลัย สถาบันมหาวิทยาลัยหน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

LokeHeng Wang (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในสิงคโปร์” (Successful School Leadership in Singapore) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีนัยสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษาของพวกเขาและผู้บริหารสถานศึกษาที่นำสถานศึกษาของตนเองสู่ความสำเร็จและเป็นเลิศทางการศึกษาจะอยู่ในบริบทของ 6 E คือ 1) Education มีอุดมการณ์ความรู้ความสามารถทางการศึกษา 2) Envision การส่งเสริมการคิดสร้างวิสัยทัศน์ 3) Energize การกระตุ้นเพื่อเป้าหมายในการทำงาน 4) Engage มีความมุ่งมั่นสร้างการมีส่วนร่วม 5) Enable มีความรู้ความสามารถสร้างโอกาสในความเป็นไปได้ และ 6) Embrace สร้างความเป็นหนึ่งอย่างกลมเกลียวจากการศึกษาครั้งนี้ได้สร้างมุมมองของความเป็นนักบริหารสถานศึกษาแห่งอาเซียนที่มุ่งความสำเร็จของสถานศึกษา

Andreas Schleicher (2558) ได้ศึกษาเรื่องสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการกำหนดข้อมูล เพื่อการตัดสินใจสามารถเข้าถึงความต้องการของครูผู้สอน เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนสร้างความร่วมมือของสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สามารถนำครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อสถานศึกษา

Baedhowi (2553) อธิบดีกรมการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (The Ministry’s Director General for Quality Improvement of Teachers and Educational Personnel) ได้กล่าวในพิธีเปิดการประชุมเพื่อการศึกษาภาวะผู้นำสถานศึกษาที่เป็นเลิศที่กรุงจาการ์ตาร์ประเทศอินโดนีเซียว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง

มีคุณลักษณะทางการบริหารจัดการและด้านสังคมมีสมรรถนะในการบังคับบัญชาและสามารถกำหนดระบบการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ”

รศสุคนธ์ มกรมณี (2555) ได้ตั้งโจทย์ “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน” คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารจัดการสถานศึกษาให้นักเรียน/นักศึกษามีศักยภาพสูงสุด และครบถ้วนตามทักษะศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้นักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาของตนเองถือปฏิบัติการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องทำตลอดชีวิตได้อย่างไร และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษาของตนเองตอบสนองความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและความเท่าเทียมกันของมนุษย์ได้อย่างไร

สุรศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” พบว่า ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรสำคัญเป็นอันดับที่หนึ่ง และผู้บริหารต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในประเด็นของการจัดการกระบวนการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในการบริหารจัดการประเด็นต่าง ๆ เช่น กระบวนการเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและองค์ความรู้ต่าง ๆ แบบโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารงานของตนเองในฐานะที่เป็นผู้นำตามกระแสความเปลี่ยนแปลง

เทิดพงษ์ ศรีวิเศษ และเอกชัย กิสุขพันธ์ (2557) ได้ศึกษา เรื่อง “การบริหารสถานศึกษา เพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2” พบว่า การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การส่งเสริมทรัพยากรในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศในสถานศึกษา การจัดตั้งเครือข่ายและการวางแผนพัฒนาครู

จึงพอจะกำหนดได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในประชาคมอาเซียนแห่งศตวรรษที่ 21 นั้น ควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (เจริญ ภูวิจิตร, 2559)

1. มีบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองแสดงออกชัดเจนเปิดเผยและมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. มีความเป็นผู้นำกล้าหาญในเชิงคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง
3. มีความซื่อสัตย์และคุณธรรมสูงรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง
4. มีความสามารถในการสื่อสารคล่องแคล่วในทักษะการเขียนและการพูดภาษาอังกฤษ
5. สามารถบังคับใช้กฎหมายระเบียบสร้างความรับผิดชอบในการทำงานด้วยความยุติธรรม

6. มีความรู้ความสามารถทางการบริหารจัดการและด้านสังคม
7. มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาทางการศึกษา
8. มีความสามารถในการกำหนดระบบการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
9. สามารถเข้าถึงความต้องการของครูผู้สอนเพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน
10. มีความเป็นผู้นำมุ่งมั่นสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของครูบุคลากรนักเรียนชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพันธมิตรของสถานศึกษาได้อย่างกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา
11. มีความเป็นผู้นำในการให้ความรู้ต้องรู้ว่าอะไรดีและส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
12. มีศักยภาพในการจัดตั้งเครือข่ายและการวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบภายใต้โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทักษะและทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่าผู้นำสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามคำสั่งของหน่วยงานระดับจังหวัดหรือระดับแผนกงานการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้แต่ในระยะต่อไปจะต้องทำหน้าที่เป็นเช่นผู้นำ (As Leader) เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Student Learning) สำหรับผู้นำในศตวรรษที่ 21 บางทักษะมีความสำคัญยิ่ง เช่น ทักษะการสร้างทีมงาน (Team Building) ทักษะการจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Learning Environments) ที่เกิดขึ้นในทุก ๆ ห้องเรียน ส่วน (Crawford, 2002) ได้มีความเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องกันบนนโยบายทางการศึกษาว่า คุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา แต่ Linda Darling-Hammond นักการศึกษาแห่ง Stanford University ได้กล่าวว่า “ผู้บริหารที่มีความสามารถไม่ได้มีมาแต่เกิดแต่สามารถพัฒนาขึ้นได้” (High-performing Principals are not Just bBorn, But can be Made) ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมหรือการพัฒนาในทักษะที่สำคัญ ๆ เช่น

1. คาดหวังสูง (High Expectations) ผู้นำสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะมุ่งความสำเร็จของนักเรียนทุกคนและจะใช้ความพยายาม เพื่อให้บรรลุผลในความเชื่อมั่นนักเรียนจะถูกท้าทายด้วยหลักสูตรที่มีลักษณะเข้มงวด (Rigorous Curriculum) ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อความก้าวหน้าหรือกับรายวิชาที่ไม่คุ้นเคยการมุ่งศึกษาในระดับวิทยาลัยและการศึกษาต่อเนื่องอย่างจริงจัง

2. ให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน (A Focus on the Fundamentals) สถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ (Learning) การเรียนรู้จึงเป็นจุดมุ่งหมายพื้นฐานเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดทุกสิ่งทุกอย่างจึงมุ่งการบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

3. ความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (A Talent for Collaborative Problem Solving) ความร่วมมือนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และความสำเร็จ ผู้นำสถานศึกษาที่ฉลาดจะสร้างความเป็นหุ้นส่วนให้เกิดขึ้นในทุกระดับของโรงเรียนเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาและแสวงหาทางเลือกใหม่ๆมาใช้

4. มีจิตมุ่งสร้างสรรค์ (an Inventive Mind) ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ทั้งในการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรการประเมินผล การงบประมาณและอื่น ๆ จนกล่าวได้ว่า เป็นผู้นำแถวหน้าในเรื่องเทคโนโลยี

5. ความสามารถในการแปลความข้อมูล (The Ability to Read Data's Story) ผู้นำสถานศึกษาต้องรู้คุณค่าของข้อมูลที่ตี และนำมาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็ว นำสู่การปฏิบัติและประเมินผลเพื่อวัตถุประสงค์สำเร็จ

6. ความสามารถในการบริหารเวลาและความใส่ใจ (A Gift for Directing Time and Attention) ผู้นำสถานศึกษาในปัจจุบันและในอนาคตจำเป็นต้องมีการบริหารเวลา (Time Management) และการมอบอำนาจ (Delegation)

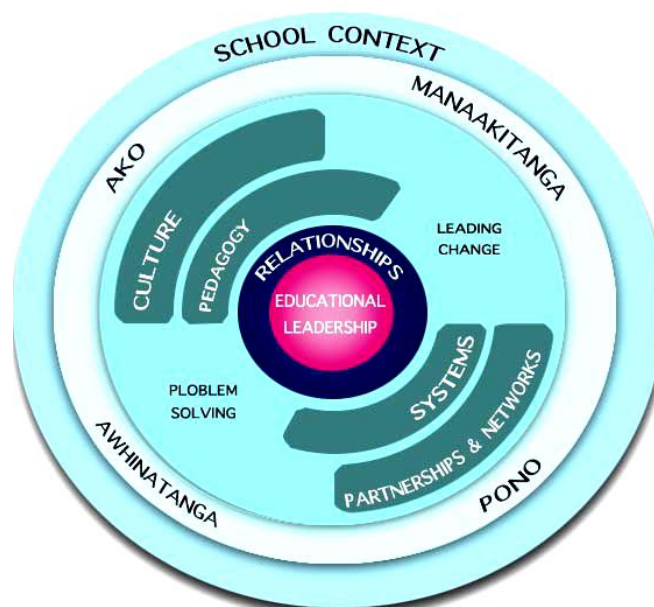
Victor (1986) ได้กล่าวถึง ทศนครติ 10 ประการ สำหรับผู้นำในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ทันสมัย (Modernization) มองอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์
2. มีสัมพันธภาพ (Relationships) สร้างมิตรภาพที่เข้มแข็งและยั่งยืน
3. ปรับตัว (Adaptability) ตอบสนองความไม่แน่นอนได้รวดเร็ว
4. มุ่งมั่น (Assertiveness) เข้าใจความขัดแย้งจัดการด้วยสมอง
5. สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ไม่บังคับแต่จูงใจสร้างแรงบันดาลใจ
6. ทะเยอทะยาน (Aspiration) มุ่งสร้างความสำเร็จ
7. โปร่งใส (Transparency) สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น
8. เป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นพี่เลี้ยงมากกว่าเป็นผู้สอน
9. ซื่อสัตย์จริงใจ (Honesty) ไม่โกหกหลอกลวง
10. มีพันธะรับผิดชอบ (Accountability) คำหนึ่งถึงคำมั่นสัญญาคำหนึ่งถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวปรับทิศทางการไม่ถูกต้องหรือไม่บรรลุผล

การเปลี่ยนแปลงได้ก้าวมาสู่รั้วโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ถ้าผู้บริหารไม่ตั้งรับหรือตั้งรับไม่ทัน นักเรียนจะสามารถก้าวเข้าสู่โลกแห่งยุคดิจิทัลได้หรือไม่ ปีเตอร์เอฟ.ดริคเกอร์กล่าวว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงคุณภาพ (Qualities) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน
2. ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
3. สืบสวนและสนับสนุนการใช้ ICT และ e – learning
4. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้
5. สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จและ
6. พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ

โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษาดังกล่าวได้กำหนดให้ความสัมพันธ์ (Relationship) เป็นศูนย์กลางมีกิจกรรมภาวะผู้นำและคุณภาพของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Qualities of Effective Leadership) เป็นองค์ประกอบรายรอบอยู่ดังภาพที่ 2.2



ภาพที่ 2.2 โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา. ปรับปรุงจาก *The Key Concepts Underlying Environmental Education*. by New Zealand Ministry of Education, 2013.

จากโมเดลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการศึกษา ได้แก่ ความสัมพันธ์ (Relationship) ซึ่งอยู่แกนกลางและมีพื้นที่การปฏิบัติ (Areas of Practice) ประกอบด้วย วัฒนธรรม (Culture) ศาสตร์การสอน (Pedagogy) ระบบ (System) ความเป็นหุ้นส่วนและเครือข่าย (Partnership and Networks) รวมทั้งกิจกรรมภาวะผู้นำที่ประกอบด้วย การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) และวงนอกที่เป็นองค์ประกอบของคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล (Qualities of Effective Leadership) ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ (Relationship) ลักษณะของความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยลักษณะของความสัมพันธ์นี้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กร

2. วัฒนธรรม (Culture) ผู้บริหารควรมีบทบาทในการสนับสนุนให้มีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในทางบวกและสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนโดยรวมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

3. ศาสตร์การสอน (Pedagogy) เป็นเรื่องของความรู้และการปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งผู้บริหารควรสร้างต้นแบบการปฏิบัติการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

4. ระบบ (System) ผู้บริหารควรสร้างสรรค์ระบบและเงื่อนไขการทำงานที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารต้องเป็นการบริหารเพื่อผลการปฏิบัติงานการนำ การเปลี่ยนแปลง (Leading Change) ผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการกำหนด ยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการ เปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้บริหารต้องนำยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและ เหตุการณ์มาใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ด้านคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผลที่ สนับสนุนต่อการพัฒนาการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ผู้นำต้องนำโดยยึดหลักคุณธรรม ในการบริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งต้องเป็นผู้นำทางและ เป็นผู้สนับสนุนด้วย

สรุปในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียน ทั้งใน ด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี จึงเป็น ภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21” ผลการวิจัย

พบว่า แนวทางดังกล่าวจะประกอบไปด้วยการดำเนินการที่สำคัญทั้งการ “ซ่อม” และการ “สร้าง” ควบคู่กันไป ประกอบด้วย

1. ซ่อม

- 1.1 ปฏิรูประบบการผลิตครูและพัฒนาศักยภาพครูประจำการ
- 1.2 ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 1.3 ปฏิรูประบบการประเมินเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(Formative Assessment)

1.4 ปฏิรูปเชิงโครงสร้างและบริหารการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปฏิรูประบบการบริหารจัดการ (Management System)

2. สร้าง

สร้างสังคมแห่งปัญญา (Wisdom-based Society) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ (ไม่ใช่แค่เน้นแต่วิชาการ) ส่วนมูลนิธิสถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทยดำเนินการวิจัยเรื่อง “การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ” เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) จากการวิจัยพบว่าการปฏิรูประบบการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบภายใต้แนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะดำเนินการปฏิรูประบบการร่วมมือ 5 ด้าน ได้แก่

- 2.1 การปฏิรูปหลักสูตรสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี
- 2.2 การปฏิรูประบบการวัดและประเมินผลการเรียน
- 2.3 การปฏิรูประบบการพัฒนาคุณภาพครู
- 2.4 การปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา
- 2.5 การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา

โดยการปฏิรูบนั้นต้องดำเนินการทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับประเทศที่มุ่งตอบโจทย์ด้านการสร้างความรับผิดชอบโดยบทบาทของรัฐเป็นสำคัญ และระดับสถานศึกษาที่มุ่งตอบโจทย์ด้านความเป็นอิสระของโรงเรียนในฐานะหน่วยงานหลักของการจัดการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่าหากจะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ 21 จะต้องวิเคราะห์ทั้งเคราะห์ออกมาให้ได้ว่า คุณลักษณะของคนไทย ในศตวรรษที่ 21 คืออะไร หลังจากนั้นจึงวางแผนดำเนินการโดยมีการสอดประสานกันในทุกภาคส่วน มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและการกำกับให้ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กำหนดนโยบายปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องกับการใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายในแต่ละด้าน เพื่อให้หน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายดังนี้

1. ใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)
 - 1.1 ใช้ (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน/การพัฒนา
 - 1.2 ใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 1.3 ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 ใช้ในการทดสอบและการวัดผล
 - 1.5 ใช้ในการพัฒนาครู
2. ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT)
3. ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลัก
4. ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 4.1 การขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 4.2 การพัฒนาห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (Enrichment Class)
 - 4.3 การจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ
 - 4.4 การจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสนทนาภาษาอังกฤษ
5. ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก (CEFR)
6. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน

การบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) กำหนดให้มีการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยมีนโยบายยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อก้าวทันโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับนโยบาย ความเหมาะสม ความต้องการ ความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา จึงประกาศให้สถานศึกษาบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การบริหารจัดการเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จาก 40 ชั่วโมงต่อปี เป็น 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็น 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. การจัดการเรียนรู้ ให้ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 เน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) ให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ดังนี้
 - 2.1 การทบทวนคำศัพท์ก่อนเรียน
 - 2.2 การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน และพัฒนาการเรียนรู้
 - 2.3 การใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยี ส่งเสริมการสอนและสร้างแรงจูงใจ
 - 2.4 การใช้หนังสือเรียน โดยเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน
 - 2.5 การสอนเสริมผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และจัดหาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน
3. การวัดและประเมินผล ให้สถานศึกษาดำเนินการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ สะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สรุปจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน ยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามกรอบ (CEFR) และบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพ บริบท ความเหมาะสม และความพร้อมของของสถานศึกษา ซึ่งการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัตินั้นถือเป็น

ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ต่อสถานศึกษาอีกด้วย

จากความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายข้างต้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมา เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จและเครื่องมือสำคัญที่จะต้องมีการนำไปใช้มีดังนี้ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2559)

1. การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วกับองค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องเน้นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

3. การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์กรที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะเป็นองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพไปโดยอัตโนมัติ สำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงานเพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

4. ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน และการศึกษาต่อ

สรุปการให้การศึกษาและการบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (Perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (Tradition Paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนกรเรียนรู้เน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์กร ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่นการจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อมและเหนืออื่นใดคือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (The Ability to Handle Knowledge Effectively in Order to use it Creatively) ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาการเรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (Optimism) ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข

2.2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

มีผู้ตั้งทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษไว้หลายท่าน ซึ่งแต่ละท่านได้วิจัยศึกษาและเสนอทฤษฎีไว้แตกต่างกัน การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

2.2.2.1 ทฤษฎีและแนวคิดของบลูม

Bloom (1976, p. 167-176) ได้ทำการวิจัยและเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยกล่าวถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัย (Affective entry Characteristics) หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชา โรงเรียนระบบการเรียนความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและลักษณะซึ่งเป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ทางด้านจิตพิสัย ซึ่งบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่บางอย่างยังคงอยู่
3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) ได้แก่ การได้รับการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนการเสริมสร้างของครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำได้ดีถูกต้องหรือไม่

2.2.2.2 ทฤษฎีและแนวคิดของการ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต

Gardner and Lambert (1972, pp. 1-136) ได้แบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. เจตคติ (Attitude) เช่น เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน ซึ่งเจตคติเหล่านี้ได้รับจากการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางบ้าน (Home Environment) ได้แก่ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนภายในครอบครัวการได้เปรียบด้านฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic Advantage) การสนับสนุนทางด้านบรรยากาศภายในครอบครัว การได้รับการส่งเสริมจากกลุ่มเพื่อน ตัวครูและวิธีการสอนของครูจะมีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดเจตคติต่าง ๆ ในตัวนักเรียน ถ้าครูมีทักษะการสอนภาษาที่เก่งและสามารถกระตุ้นเด็กให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกรักอยากเรียนตลอดจนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ จะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาได้ (Positive Attitude)
2. ความถนัดทางภาษา (Language Aptitude) ความถนัดทางภาษาเป็นสิ่งที่มาแต่กำเนิดการฝึกฝนทางภาษา (Language Training) นั้นไม่มีอิทธิพลต่อความถนัดทางภาษา

3. การได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา (Parents' Support) การส่งเสริมของบิดามารดาจะก่อให้เกิดความชื่นชอบของบุตรหลานถึงแม้ว่าการส่งเสริมของบิดามารดาของผู้เรียนไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนแต่ถือว่ามีผลสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือทางสังคมตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic Level) คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักเป็นเด็กที่มีผลการเรียนต่ำรวมถึงการมีผลการเรียนภาษาต่างประเทศต่ำด้วย

5. ระดับสติปัญญา (Intellectual Level) โดยทั่วไปสติปัญญาจะมีผลในการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองที่เน้นการฟังและการพูดนิสัยการเรียน (Habit of Studying) นิสัยในการเรียนดีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำางานร่วมกับแรงจูงใจเชิงบูรณาการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ

6. เพศ (Sex) การทำวิจัยกับนักเรียนในรัฐหลุยส์เซียนาและรัฐคอนเนคติกัต ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สองพบว่าเด็กผู้หญิงมีความแตกต่างจากเด็กผู้ชายในเรื่องเจตคติและพัฒนาการของทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองโดยเด็กผู้หญิงจะมีพัฒนาการในเรื่องดังกล่าวดีกว่าเด็กผู้ชาย

7. ความรู้เดิม (Knowledge Background) เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบันเห็นได้จากผลการวิจัยถึงผลความรู้เดิมของนักเรียนเมื่อมณฑลประเทศฟิลิปปินส์ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ระดับผลการเรียนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาเข้าไปอยู่ในปัจจัยตัวที่ 1 (Factor 1) เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบัน

8. คุณภาพการสอน (Quality of Teaching) การสอนที่ดีจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีตลอดจนช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนอีกด้วยโอกาสในการเรียนรู้ (Opportunity of Learning) เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนภาษาต่างประเทศ คือ การได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองการได้ มีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนโอกาสเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

2.2.2.3 ทฤษฎีและแนวคิดของจาโคโบวิทส์

Jakobovits (1971, pp. 103-115) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองและสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมี 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านการสอนประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครูซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาและการสอนของครูโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนประกอบด้วยความสามารถที่จะเข้าใจการสอนขึ้นอยู่กับสติปัญญาความสามารถทางภาษาความถนัดของผู้เรียน
3. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความยึดมั่นต่อภาษาของตนเององค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ทางภาษาของตนเองและภาวะของวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคม

2.2.2.4 ทฤษฎีหลักสูตรของบรูเนอร์ (Bruner's Spiral Curricular Theory) ซึ่งมีความเชื่อว่า มนุษย์พัฒนากระบวนการรู้ผ่านการคิดด้วยการลงมือปฏิบัติสร้างจินตนาการและสร้างองค์ความรู้จากลำดับขั้นการเรียนรู้จากการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ให้เรียนรู้ตามลำดับขั้นจากสิ่งที่ยากเชื่อมโยงไปสู่สิ่งที่ยากแบบทับซ้อน (Bruner, 1960)

2.2.2.5 ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของ Vygotsky เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์มาจากการพัฒนาทางสังคมแบบปฏิสัมพันธ์มนุษย์จะรับรู้จากผู้มีประสบการณ์รู้มากกว่าและสร้างการเรียนรู้เมื่ออยู่ในโซนบรรยากาศที่เหมาะสม (Vygotsky, 1978)

2.2.2.6 รูปแบบการสอนภาษาที่สองของ Stephen Krashen มีความเชื่อว่าต้องเป็นตามแนวทางแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) ดังนั้นหลักการสอนภาษาที่สองเน้นการสอนทักษะการสื่อสารโดยในการเรียนรู้ภาษา (Language Learning) ให้เน้นไปที่ "ความหมาย" เป็นหลักเพื่อนำความหมายของคำศัพท์ที่เรียนไปใช้เพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นการได้มาซึ่งภาษา (Language Acquisition) ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้จากการที่ใส่ข้อมูลที่มีความหมาย (Comprehensive Input) ภายใต้อาจารย์ทางไวยากรณ์ทางภาษาที่ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่และในขณะเดียวกันประสิทธิภาพของการใช้ภาษาจะต้องได้รับการเสริมแรงสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนคลายวิตกกังวลและรู้สึกเป็นกันเอง (Krashen Stephen, 1982)

สรุปว่าจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศดังที่กล่าวมาแล้วผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษาภาษาอังกฤษของนักศึกษา มี 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการสอน 2) ปัจจัยด้านผู้เรียน 3) ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนทางการเรียนของครอบครัว

2.2.2.7 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเสริมสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้ผู้เรียน

สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะตามที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายในแต่ละด้าน เพื่อให้หน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในส่วนกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยทั้งในการออกแบบหลักสูตรการพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบการวัดผลการพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีทิศทางในการดำเนินการที่เป็นเอกภาพมีเป้าหมายการเรียนรู้และการพัฒนาที่เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้ใช้กรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) คือ มาตรฐานการประเมินความสามารถทางภาษาที่สหภาพยุโรปจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 สภาแห่งสหภาพยุโรป ได้กำหนดให้ใช้กรอบอ้างอิง (CEFR) ในการตรวจสอบความสามารถทางภาษาปัจจุบันกรอบอ้างอิง (CEFR) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นมาตรฐานในการจัดลำดับความสามารถทางภาษาของแต่ละบุคคลในการนำกรอบอ้างอิง (CEFR) มาใช้ในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ใช้ (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน/การพัฒนาโดยใช้ระดับความสามารถ 6 ระดับของ (CEFR) เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับ ทั้งนี้ในเบื้องต้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.2

การจำแนกความสามารถทางภาษาของแต่ละบุคคลตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR)

level group	A		B		C	
level group name	Basic User ผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน		Independent User ผู้ใช้ภาษาขั้นอิสระ		Proficient User ผู้ใช้ภาษาขั้นคล่องแคล่ว	
level name	A1	A2	B1	B2	C1	C2
level name	Breakthrough or beginner	Way stage or elementary	Threshold or intermediate	Vantage or upper intermediate	Effective Operational Proficiency or advanced	Mastery or proficiency

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาที่เป็นสากล (CEFR) ระดับชั้นประถมศึกษา. โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ดังนั้นในการประเมินหรือตรวจสอบผลการจัดการศึกษาหรือผลการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับข้างต้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละระดับควรได้มีการทดสอบหรือวัดผลโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่เทียบเคียงผลคะแนนกับระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบอ้างอิง(CEFR) เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถที่กำหนดหรือไม่

2. ใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยนำระดับความสามารถทางภาษาที่กรอบอ้างอิง (CEFR) กำหนดไว้แต่ละระดับ มากำหนดเป้าหมายของหลักสูตรและใช้คำอธิบายความสามารถทางภาษาของระดับนั้น ๆ มากำหนดกรอบเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3. ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำระดับความสามารถทางภาษาและคำอธิบายความสามารถทางภาษาที่กรอบอ้างอิง (CEFR) กำหนดไว้แต่ละระดับ มาพิจารณาจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งทักษะทางภาษาและองค์ความรู้ตามที่ระบุไว้ เช่น ในระดับ A1 ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจใช้ภาษาแนะนำถาม-

ตอบปฏิสัมพันธ์พูดคุยในเรื่องที่กำหนดไว้ในคำอธิบายดังตารางข้างต้นได้ การเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฟังและพูดสื่อสารเป็นหลักผู้เรียนจึงจะมีความสามารถตามที่กำหนด

4. ใช้ในการทดสอบและการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ/ แบบวัดที่สามารถเทียบเคียงผลได้กับกรอบอ้างอิง (CEFR) เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับความสามารถของผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการทดสอบ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมหรือสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน / ผู้เข้ารับการทดสอบให้มีความสามารถตามเป้าหมาย / เกณฑ์ที่กำหนด

5. ใช้ในการพัฒนาครูโดยดำเนินการดังนี้

5.1 ใช้เครื่องมือในการประเมินตนเอง (Self-assessment Checklist) ตามกรอบ (CEFR) เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการทดสอบและประเมินความก้าวหน้าความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

5.2 ประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของครูก่อน การพัฒนาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานตามกรอบ (CEFR) ในการตรวจสอบระดับความสามารถของครู

5.3 จัดทำฐานข้อมูลและกลุ่มครูตามระดับเพื่อวางแผนพัฒนาและติดตามความก้าวหน้าในการเข้ารับการพัฒนามตามระดับความสามารถ

5.4 กำหนดเป้าหมายความสามารถด้านภาษาตามกรอบ (CEFR) การพัฒนาครูแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาจัดหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการใช้ภาษาผ่านเกณฑ์และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

5.5 ใช้แบบทดสอบมาตรฐานตามกรอบ (CEFR) ทดสอบหลังการพัฒนาเพื่อประเมินหลักสูตรการพัฒนากระบวนการพัฒนาและความสามารถของครูเทียบเคียงกับเป้าหมายที่กำหนดรวมทั้งจัดกิจกรรมการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง

6. คุณภาพผู้เรียนตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป ในการตรวจสอบความสามารถทางภาษาปัจจุบันกรอบอ้างอิง (CEFR) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นมาตรฐานในการจัดลำดับความสามารถทางภาษาของแต่ละบุคคล (CEFR) ได้จำแนกผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่มหลักและแบ่งเป็น 6 ระดับความสามารถดังนี้

ตารางที่ 2.3

การจำแนกระดับความสามารถในการใช้ภาษาตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR)

ระดับ	คำอธิบาย
A1	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถแนะนำตัวเองและผู้อื่นทั้งยังสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับบุคคลอื่นได้ เช่น เขาอยู่ที่ไหน รู้จักใครบ้าง มีอะไรบ้าง และตอบคำถามเหล่านี้ได้ทั้งยังสามารถเข้าใจบทสนทนา เมื่อคู่สนทนาพูดช้าและชัดเจน
A2	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคในชีวิตประจำวันในระดับกลางเช่นข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวการจับจ่ายใช้สอยสถานที่ภูมิศาสตร์ การทำงานและสามารถสื่อสารในประโยคในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วไปและการใช้ชีวิตประจำวัน สามารถบรรยายความฝันความคาดหวังประวัติสิ่งแวดล้อมและสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้
B1	ผู้เรียนสามารถพูดเขียนและจับใจความสำคัญของข้อความทั่ว ๆ ไปได้ เมื่อเป็นหัวข้อที่คุ้นเคยหรือสนใจเช่นการทำงานโรงเรียนเวลาว่าง ฯลฯ สามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางในประเทศที่ใช้ภาษาได้
B2	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับดีสามารถใช้ภาษาพูดและเขียนได้แทบทุกเรื่องอย่างถูกต้องและคล่องแคล่วขึ้น รวมทั้งสามารถอ่านและทำความเข้าใจบทความที่มีเนื้อหายากขึ้นได้
C1	ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความยาว ๆ ที่ซับซ้อนในหัวข้อหลากหลายและเข้าใจความหมายแฝงได้สามารถแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตนได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ต้องหยุดคิดหาคำศัพท์สามารถใช้ภาษาทั้งในด้านสังคมการทำงานหรือด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพูดและเขียนข้อความที่ซับซ้อนได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์พร้อมทั้งสามารถใช้คำเชื่อมประโยคได้อย่างถูกต้อง
C2	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างดีเยี่ยมใกล้เคียงเจ้าของภาษาสามารถใช้ภาษามาตรฐานได้อย่างสละสลวยถูกต้องตามจุดประสงค์ที่จะสื่อสารได้ดีสามารถอ่านบทความที่เป็นภาษาต้นฉบับ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวรรณกรรม) ได้เข้าใจสามารถเลือกใช้ภาษาสำหรับพูดและเขียนได้อย่างเหมาะสม

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐาน

ความสามารถภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (CEFR) ระดับชั้นประถมศึกษา. โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ตารางที่ 2.4

การพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบ CEFR

ระดับ	ระดับความสามารถทางภาษา	ระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบ CEFR
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.6)	ผู้ใช้ภาษาขั้นเริ่มต้น	A1
ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (ม.3)	ผู้ใช้ภาษาขั้นเริ่มต้น	A2
ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.6 /ปวช.)	ผู้ใช้ภาษาขั้นอิสระ	B1

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (CEFR) ระดับชั้นประถมศึกษา. โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

2.2.2.8 บันได 3 ชั้น : แนวทางในการสอนการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ (The Three-Step Model: A Guideline for Teaching English Oral Communication)

ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนไทยตั้งนั้นการศึกษาในประเทศไทยทุกระดับชั้นจึงมุ่งเน้นพัฒนาทักษะนี้โดยแบบจำลองบันได 3 ชั้น เป็นรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษที่จะช่วยเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล โดยแบบจำลองนี้เสนอโดยอิงทฤษฎีการเรียนรู้ของ Vygotsky ผสมกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาต่างประเทศของ Thornbury (2005) และ Brown and Nation (1997) ความท้าทายในการพูดภาษาต่างประเทศ

Thornbury (2005) ได้อธิบายถึง ความท้าทายในการพูดภาษาต่างประเทศ ดังนี้

1. ความรู้ที่จำเป็นในการพูดภาษาต่างประเทศประกอบไปด้วยไวยากรณ์พื้นฐานที่สำคัญ (Core Grammar) คำศัพท์สำคัญ (Core Vocabulary) ที่ถูกใช้บ่อยอย่างน้อยจำนวน 1,000 คำ รวมไปถึงวลีหรือสำนวนสำคัญ (Core Phrases) การใช้วัจนกรรมทั่ว ๆ ไป (Common Speech Acts) เช่น การร้องขอหรือการเชื่อเชิญ และความสามารถในการออกเสียง (Pronunciation) ที่เป็นที่น่าสนใจได้

2. ทักษะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่มีอยู่ของตนมาใช้
อย่างอัตโนมัติรวดเร็วคล่องแคล่ว

3. ปัจจัยทางจิตใจเช่นความมั่นใจความประหม่าช่วยเงิน

4. ปัจจัยทางสถานการณ์/สภาพแวดล้อมเช่นสถานการณ์ทางวัฒนธรรม
และสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน

Thornbury (2005) ได้เสนอรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการพูด
ภาษาต่างประเทศอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 ประเภท

1. กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ (Awareness Raising
Activities) ในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนัก รับรู้ถึงลักษณะพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่เป็น
เป้าหมายการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้นี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วย
องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1.1 ความสนใจ (Attention) คือ การทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
ตื่นตัวและอยากมีส่วนร่วม

1.2 การสังเกต (Noticing) การสังเกตนี้เป็นมากกว่าความสนใจ
เป็นการที่คนเรามีสติรับรู้ใส่ใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนที่ได้รับการสอนคำศัพท์ก่อนเกิด
เป็นความคุ้นเคยกับการสังเกตคำศัพท์นั้น ๆ ในที่ต่าง ๆ ที่บังเอิญพบเจอในชีวิตประจำวัน หรือการที่
เราสังเกตเห็นถึงการขาดหายไปของบางสิ่ง ผู้เรียนอาจสังเกตเห็นช่องว่างหรือสิ่งที่ตนไม่มีในระดับ
ความสามารถทางภาษาของตนผู้เรียนยังสามารถสังเกตเห็นความต่างระหว่างความสามารถของตนกับ
ของผู้เชี่ยวชาญภาษานั้นสิ่งนี้เรียกว่าการสังเกตเห็นช่องว่าง(Gap Noticing)

1.3 ความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการ
จดจำกฎเกณฑ์หลักการรูปแบบใด ๆ ได้ ซึ่งความเข้าใจเกิดขึ้นได้ผ่านการเรียนรู้ตัวอย่างของกฎเกณฑ์
หลักการรูปแบบนั้น ๆ เป็นจำนวนมากก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้กฎเกณฑ์หลักการรูปแบบนั้น ๆ ได้
อย่างง่ายดาย

2. กิจกรรมการฝึกฝนเพื่อกำกับและครอบครองทักษะ (Appropriation
activities) หมายถึง การครอบครองเป็นเจ้าของบางสิ่งบางอย่างหรือทำให้บางสิ่งบางอย่างเป็นของ
เราความสามารถในการกำกับควบคุมซึ่งเกิดจากการฝึกฝน (Practiced Control) อาจกล่าวได้ว่า
Appropriation Activities คือ ความพยายามที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำกับควบคุมทักษะของตน
ในการกระทำนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องฝึกฝนความสามารถในการกำกับทักษะนั้นๆ

3. กิจกรรมเพื่อมุ่งให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (Towards
Autonomy Activities) หมายถึง ศักยภาพในการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นผลผลิตจากความสามารถใน
การควบคุมทักษะนั้น ๆ กิจกรรมในห้องเรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าเสี่ยงทดลองปฏิบัติจริง

พร้อมสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการใช้ภาษาในชีวิตจริง สิ่งนี้เรียกว่าสภาวะการปฏิบัติการจริง (Real Operating Condition) ซึ่งเป็นลักษณะที่พบในสถานการณ์การใช้ภาษาในชีวิตจริงประกอบด้วยความเร่งรีบปัจจุบันทันด่วน (Urgency) ความไม่แน่นอนไม่อาจคาดเดาได้ (Unpredictability) และการเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติโดยที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า (Spontaneity)

ในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางภาษาได้นั้นควรเป็นไปตามกฎเกณฑ์เงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. Productivity กิจกรรมการสอนภาษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงนั้นคือการฝึกพูดภาษาและใช้ภาษานั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. Purposefulness การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้น กิจกรรมการเรียนรู้ต้องถูกกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการระบุผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

3. Interactivity กิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการพูดต้องจัดให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมและมีบทบาทด้วยเช่นการแสดงความสนใจความเข้าใจและแม้แต่ถามคำถามและแสดงความคิดเห็นตอนท้าย

4. Challenge กิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกสถานการณ์บังคับให้ใช้ความรู้ ความสามารถทั้งหมดที่มีในการสื่อสารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งจะให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกระตือรือร้นตื่นเต้นเมื่อตนสามารถทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายสำเร็จซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการใช้ภาษาสื่อสาร

5. Safety เมื่อผู้เรียนถูกท้าทายพวกเขาต้องการความมั่นใจ เพื่อที่จะเผชิญกับความท้าทายนั้นและพยายามที่จะใช้ภาษาโดยที่ไม่เสี่ยงจนเกินไปนักผู้สอนควรจัดให้ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสมแก่การทดลองใช้ภาษาเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยปราศจากทัศนคติแง่ลบและการพิพากษาตัดสินความผิดพลาด

6. Authenticity กิจกรรมฝึกฝนทักษะการพูดควรมีความเกี่ยวเนื่องกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง เพื่อบรรลุผลสำเร็จผู้เรียนควรมีโอกาสได้สัมผัสและมีประสบการณ์ในการสื่อสารที่แท้จริง การสื่อสารที่เกิดขึ้นในห้องเรียนควรจะเหมือนกับการสื่อสารที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ประเภทรูปแบบสถานการณ์ของกิจกรรมตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

Brown and Nation (1997) ห้องเรียนสอนทักษะการพูดภาษาต่างประเทศ ต้องจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน ไล่เรียงไปตามลำดับต่อไปนี้ให้แก่ผู้เรียน

1. การสอนรูปแบบกฎเกณฑ์ (Form-focused Instruction) ขั้นตอนแรกต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาษาเช่นการออกเสียง (Pronunciation) คำศัพท์

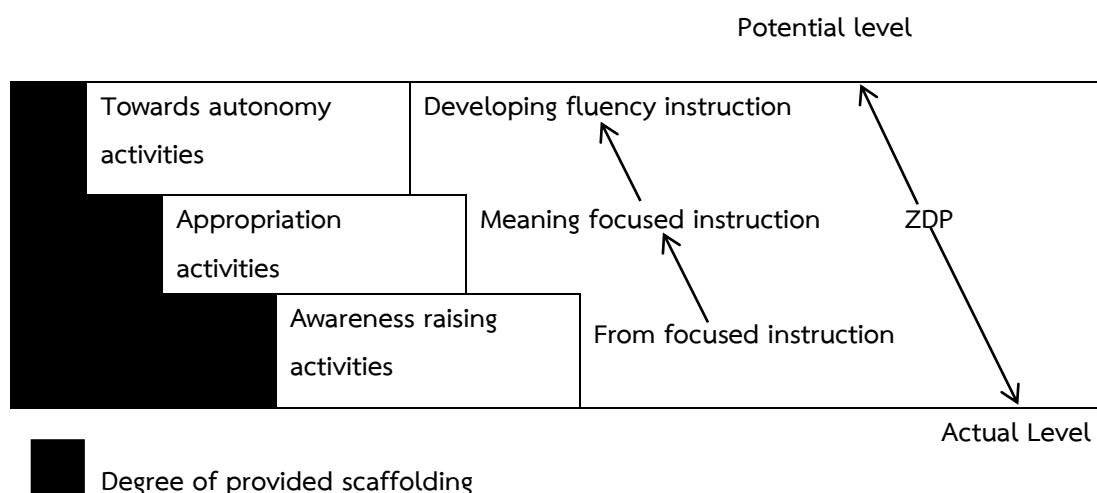
(Vocabulary) ไวยากรณ์ (Grammar) และการใช้ภาษาพูดที่เหมาะสม (The Appropriate use of Spoken Language)

2. ขั้นตอนที่สองการสอนความหมาย (Meaning-focused Instruction)

ผู้เรียนภาษาควรได้รับโอกาสในการฝึกฝนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารสื่อความหมาย โดยผู้เรียนต้องฝึกฝนทั้งทักษะการฟังและการพูด

3. ขั้นตอนสุดท้ายคือการเปิดโอกาสในการพัฒนาให้เกิดความคล่องแคล่วทางภาษา (Opportunity to Improve Fluency)

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นแบบจำลองบันไดสามขั้น (The Three-Step Model) ซึ่งเป็นการผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้ของ Vygotsky แนวคิดการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาต่างประเทศของ Thornbury (2005) และ Brown and Nation (1997) ดังปรากฏเป็นรูปภาพด้านล่างนี้



ภาพที่ 2.3 แบบจำลองบันไดสามขั้นแสดงกระบวนการเรียนการสอนทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ. ปรับปรุงจาก *A Development of competency-based English oral communication course for undergraduate public relations students* by Pattanapichet, 2009.

จากภาพจะเห็นได้ว่าพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Vygotsky's Zone of Proximal Development) คือช่วงว่างและระยะห่างของศักยภาพที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาให้เพิ่มไปถึงระดับที่ตั้งเป้าไว้ได้

ส่วนการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) นั้น เปรียบเสมือนบันไดที่ต่อขึ้น เพื่อก้าวไปยังจุดที่คาดหวังไว้ โดยบันไดที่ต่อขึ้นนี้มีอยู่ด้วยกัน 3 ขั้น ตามแนวคิดรูปแบบเรียนการสอนของ

Thornbury (2005) และวิธีการสอนทักษะการพูดของ Brown and Nation (1997) โดยทั้งสองแนวคิดนี้สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับและเมื่อมองโดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าระดับปริมาณความช่วยเหลือที่จัดให้ (Degree of Provided Scaffolding) จะค่อย ๆ ลดน้อยลงตามลำดับขั้น จนไม่มีเหลือเลยซึ่งหมายความว่าผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ไม่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลืออีกกระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มจากการเรียนรู้รูปแบบภาษา (Form) โดยผ่านการทำกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้จนกลายเป็นความสามารถอัตโนมัติ ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกฝน เพื่อเตรียมสำหรับการทดสอบเพื่อการประเมินความสามารถอีกด้วย ตัวอย่างสำหรับกิจกรรมประเภทนี้อาจจะเป็นการอ่านการฟังหรือการพูดคุยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการเตรียมผู้เรียนด้วยการนำเสนอคำศัพท์ ไวยากรณ์ โครงสร้างภาษาที่เป็นประโยชน์ การจัดให้มีการแข่งขันคล้ายเกมโชว์เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ที่มีอยู่คาดเดาคำตอบ เพื่อเกิดความตระหนักรู้ความเข้าใจถัดมาจึงเลื่อนขึ้นไปอีกขั้น เป็นการเรียนรู้ความหมาย (Meaning) โดยการทำกิจกรรมการฝึกฝน เพื่อกำกับและครอบครองทักษะผู้สอนอาจใช้กิจกรรมการชมและฟัง VDO แสดงตัวอย่างบทสนทนาที่มีรูปภาพประกอบให้ผู้เรียนทำความเข้าใจระหว่างรูปแบบภาษาที่ใช้กับความหมายต่าง ๆ หลังจากนั้นก็ให้ทำแบบฝึกหัด ซึ่งอาจเป็นการฝึกบทสนทนาที่สนทนานั้นจนเกิดความชำนาญ (Drill Practice) หลังจากนั้นก็เข้าสู่ขั้นตอนการพัฒนาความคล่องแคล่วโดยการทำกิจกรรมเพื่อมุ่งให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเองจนผู้เรียนสามารถก้าวถึงระดับความสามารถที่คาดหวังไว้ ตัวอย่างกิจกรรมอาจเป็นการให้ผู้เรียนร่วมสร้างสรรค์และแสดงบทบาทสมมติ โดยให้ใช้บทสนทนาที่ได้เรียนไป เมื่อก้าวมาถึงขั้นนี้แล้วอาจต้องเผื่อเวลาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนเพิ่มเติมนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความชำนาญ

โดยสรุปแล้วแบบจำลองบันได 3 ขั้น เป็นการนำเสนอการจัดการเรียนการสอนที่ถูก พัฒนาขึ้นจากการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีอยู่ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งถ่ายทอดออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการนำไปใช้ได้จริงและมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

2.2.2.9 สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT)

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) เป็นแนวคิดในการสอนภาษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการ ใช้ความคิดของผู้เรียนเชื่อมระหว่างองค์ความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านภาษาไปใช้ในการสื่อสาร (Davies and Pearse, 2000, Brown, 2001, Richard,

2006) Canale and Swain (1980) แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์โครงสร้าง (Linguistic Competence and Grammatical Competence) หมายถึง ความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2. ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง การใช้คำและโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทาง และข้อมูลต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและเขียน (Discourse Competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (Grammatical Form) กับความหมาย (Meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) หมายถึง การใช้เทคนิค เพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (Body Language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าเน้นโครงสร้างทางไวยากรณ์แต่ก็ไม่ได้ละเลยโครงสร้างทางไวยากรณ์ เพียงแต่เน้นการนำหลักไวยากรณ์เหล่านี้ไปใช้เพื่อการสื่อความหมายหรือการสื่อสารจึงเป็นการให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้อง (Accuracy) ด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด (Littlewood, 1991 and Larsen-Freeman, 2002)

2.2.2.10 หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

1) ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนรูปแบบภาษา การเรียนจะใช้ได้ในสถานการณ์ที่มีความหมาย ครูต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน การฝึกการใช้ภาษาเพื่อให้นักเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแล้วสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้เพิ่มขึ้นสามารถสื่อสารได้ตามที่ตนต้องการ

2) จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์ (Integrated Skills) คือ ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ประกอบด้วย กริยาท่าทางที่ควรจะได้ทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับในชีวิตจริง

3) ฝึกสมรรถภาพด้านการสื่อสาร (Communicative Competence) คือ ผู้เรียนทำกิจกรรมใช้ภาษา มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง

กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) ผู้เรียนทำกิจกรรมนี้จะไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่งจำเป็นต้องสื่อสารกันจึงจะทราบข้อมูลสามารถเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบทบาทสถานการณ์สำนวนภาษาในรูปแบบต่าง ๆ (Function)

4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับสามารถแสดงความคิดเห็นหรือระดมสมอง (Brainstorming Activity) ฝึกการทำงานกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) เกมจำลองสถานการณ์ (Simulation) การแก้ปัญหา (Problem Solving)

5) ฝึกผู้เรียนให้ใช้ภาษาในกรอบของความรู้ด้านหลักภาษา (Grammatical Competence) ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษาสื่อสารได้คล่อง (Fluency) เน้นการใช้ภาษาตามสถานการณ์ (Function)

6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ

7) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองมีความรับผิดชอบและสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้นอกชั้นเรียน

8) ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

9) ให้โอกาสผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็นตามที่ต้องการ

10) ต้องช่วยชี้แนะทางผู้เรียนให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมพร้อมกับตรวจความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

Richards (2006) ได้ให้ข้อสรุป 10 ประการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Ten Core Assumptions of Current Communicative Language Teaching) ดังนี้

1. Interaction : การเรียนรู้ภาษาที่สองเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารในภาษานั้นอย่างมีความหมาย

2. Effective Tasks : กิจกรรมภาษาหรือแบบฝึกหัดที่มีคุณภาพในชั้นเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะสื่อความหมายในภาษาเพิ่มพูนแหล่งการเรียนรู้ภาษาสังเกตการใช้ภาษาและมีส่วนร่วมในการร่วมสื่อสาร

3. Meaningful Communication : การสื่อสารจะมีความหมายก็ต่อเมื่อผู้เรียนสื่อสารเรื่องเกี่ยวข้องกับตนน่าสนใจและน่ามีส่วนร่วม

4. Integration of Skills : การสื่อสารกระบวนการเน้นภาพรวม (Holistic Process) ที่ต้องใช้ทั้งทักษะทางภาษาและหลายรูปแบบ

5. Language Discovery/Analysis/Reflection : การเรียนภาษาเกิดจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Learning) คือผ่านกระบวนการค้นพบกฎและ

รูปแบบของภาษาด้วยตนเองและจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอนกฎและรูปแบบของภาษา (Deductive Learning)

6. Accuracy and Fluency : การเรียนภาษาเป็นการเรียนรู้ที่ค่อยเป็นค่อยไปที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการใช้ภาษาและการลองผิดลองถูกในภาษาแต่จุดหมายปลายทางของการเรียนภาษาคือการมีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม

7. Individuality : ผู้เรียนแต่ละคนมีหนทางพัฒนาภาษาของตนเองและมีอัตราการพัฒนาที่ไม่เท่ากันและมีความต้องการและแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่ต่างกัน

8. Learning and Communication Strategies : ภาษาที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ในการเรียนและกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

9. Teacher as a Facilitator : บทบาทของผู้สอนในห้องเรียนคือผู้ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและใช้ภาษาและให้ผลสะท้อนกลับในการใช้ภาษาและการเรียนภาษาของผู้เรียน

10. Collaboration and Sharing Atmosphere : ห้องเรียนเปรียบเสมือนชุมชนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแบ่งปันการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

Baker and Janet (2014) ได้เสนอแนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาวិทยากรแกนนำกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารและการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน (Communicative Language Teaching Approach and Integrating in Classroom) สำหรับใช้ขยายผลครูผู้สอนภาษาอังกฤษในจุดอบรมทั่วประเทศ โดยได้สรุปจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการศึกษามากมายว่า

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนมากกว่าเป็นระเบียบวิธีที่เฉพาะเจาะจงซึ่งหมายความว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถสอนด้วยวิธีการและเทคนิคที่หลากหลาย (Brown, 2014, Harmer, 2003) ทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือ “หน้าที่หลักของภาษาคือ การสื่อสารและการให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาด้วยการมีส่วนร่วมในการสื่อสารในสถานการณ์จริง” ทั้งนี้ (Baker and Janet, 2014) ได้สรุปการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามหลักทฤษฎีและงานวิจัยไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เน้นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วยความถูกต้องและคล่องแคล่ว (A Focus on Effective Communication with Accuracy and Fluency) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้น สัมพันธ์กับความถูกต้องในด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ ซึ่งต้องควบคู่ไปกับความคล่องแคล่วในการพูดและการเขียน (Hymes, 1971) นอกจากนี้ (Canale and Swain, 1980) ได้เพิ่มเติมจากแนวคิดของ Hymes โดยสรุปความสามารถที่จำเป็นในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถด้าน

ไวยากรณ์ (Grammatical) ด้านวาทกรรม (Discourse) ด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic) และด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic) ความรู้ด้านหน่วยเสียงไวยากรณ์คำศัพท์และความคล่องแคล่วในการสื่อสาร

2. ความกล้าใช้ภาษาในการร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Risk-taking in Cooperative Groups) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน แสดงถึงการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Johnson and Johnson, 1999) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาเป็นกลุ่มที่มีโครงสร้างของการเอื้อประโยชน์ต่อกันในกลุ่ม (Kagan, 1994) กลุ่มนั้นสำคัญยิ่งต่อการเริ่มใช้ภาษาของนักเรียนที่ประหม่าในการพูดต่อหน้ากลุ่มใหญ่กิจกรรมในกลุ่มเล็ก ๆ นั้น สร้างแรงจูงใจในการใช้ภาษาและกระตุ้นนักเรียนให้กล้าเสี่ยงในการใช้คำศัพท์และโครงสร้างภาษาใหม่ (Calderon, Slavin and Sanchez, 2011)

3. เชื่อมโยงความหมายและบริบท (Connected to Meaning and Context) ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น นักเรียนจะมีพัฒนาการทางภาษาด้วยการใช้ภาษาในชีวิตจริง (Harmer, 2003, Nunan, 1989) สอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมของ Vygotsky ที่ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า “วิธีที่ดีที่สุดที่จะเรียนรู้และสอนภาษาคือการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” (Chaiklin, 2003) ภาระงานด้านภาษาคควรเชื่อมโยงกับบริบทของชีวิตจริงที่มีความหมายต่อ นักเรียนนั่นคือ ภาระงานด้านภาษานั้นอาจจะเชื่อมโยงถึงประเด็นทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking Skills) ทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญมากขึ้น สำหรับการเรียนในทุกสาขาวิชาไม่เพียงแต่ด้านภาษาเท่านั้น ทฤษฎีการคิดเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม (Bloom’s Taxonomy) บลูม (Bloom, 1956) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า นักเรียนมีความจำเป็นที่ต้องรู้จักกับทักษะการคิดทั้งในระดับสูงและระดับล่าง ทักษะในระดับล่างคือ การจำและความเข้าใจพื้นฐานทักษะในระดับสูงคือ การสังเคราะห์ เช่น การจดจำคำศัพท์ใหม่และเข้าใจวลีพื้นฐาน ทักษะในระดับสูงคือ การสังเคราะห์และการประเมินผล เช่น การรวบรวมข้อมูลย่อยในการเล่าเรื่องหรือแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจด้วยเหตุผล

ทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะภาระงานด้านการสื่อสารนั้นต้องบูรณาการทั้งระดับล่างและระดับที่สูงขึ้นยกตัวอย่างเช่นในการสร้างภาษาใหม่นั้นนักเรียนต้องจดจำคำศัพท์ใหม่สังเคราะห์ความคิดและประเมินเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการสื่อสาร

2.2.2.11 แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Teaching Approach)

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้รับความนิยมน้อยมากในประเทศอังกฤษประมาณปี ค.ศ. 1970 เนื่องจากเป็นแนวทางการสอนที่เน้นในเรื่องการสื่อสารตามสถานการณ์ในการใช้ภาษาจริง ๆ มากกว่าการที่จะเน้นการสอนที่รูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเท่านั้น Widdowson (1978) ได้กล่าวไว้ว่า การนำแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้นั้น มีเหตุผลมาจากการที่ผู้เรียนสามารถผลิตประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะนำความรู้ทางตัวภาษาที่ได้เรียนนั้นไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามบริบท ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการรู้ถึงกฎในตัวภาษาของผู้เรียนนั้นยังไม่เพียงพอต่อการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ๆ นั่นเอง

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่มีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งนอกจากที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ในเรื่องไวยากรณ์ภาษาแล้วผู้เรียนยังต้องมีความรู้ในสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือตัวภาษา เช่น บทบาทของแต่ละคนทางสังคม เจตนาในการสื่อสารของผู้พูดและผู้ฟัง เป็นต้น (กนกมนต์ คงสะอาด, 2533, น. 6)

Wilkins (1976) ได้เสนอแนวความคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตั้งแต่เริ่มต้น แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยในเรื่องความสำคัญทางไวยากรณ์และสถานการณ์ในการใช้ภาษาการสร้างความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) แบ่งได้เป็น 4 ประเภทของ Savignon (1983, p. 38) ดังต่อไปนี้

1. ด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic Orgrammatical Competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเกี่ยวกับเรื่องการออกเสียงศัพท์ โครงสร้างหรือรูปแบบของประโยคเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

2. ด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ทางสังคม และวัฒนธรรม เช่น รู้ว่าควรพูดอย่างไรในสถานการณ์ใด จุดประสงค์ของการสนทนา ตลอดจนคำนึงถึงบทบาททางสังคมของตนเองและผู้ร่วมสนทนา เป็นต้น

3. ด้านความเข้าใจในระดับข้อความ (Discourse Competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนสามารถตีความวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันของประโยคต่าง ๆ โดยสามารถเชื่อมโยงความหมายและโครงสร้างทางไวยากรณ์ เพื่อพูดหรือเขียนสิ่งต่าง ๆ ได้ต่อเนื่อง มีความหมายสัมพันธ์กัน เช่น การมีลำดับของการเล่าเรื่อง การเขียนจดหมายที่มีข้อความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic or Strategic Competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการถอดความ การพูดซ้ำ การพูดอ้อม การใช้ภาษาสุภาพ ตลอดจนการใช้น้ำเสียงแบบต่าง ๆ เพื่อให้การสื่อสารมีความราบรื่นขึ้น หากเมื่อเกิดความเข้าใจผิด หรือการไม่เข้าใจในการสื่อสาร

Hymes (1981, p. 19) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษานั้นต้องอาศัย การตีความที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และสามารถรู้ได้ว่าเมื่อไรควร พูด และควรพูดอะไร กับใคร เมื่อไร ที่ไหน และควรมีลักษณะอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการใน การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั่นเอง

Littlewood (1981, p.17) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ควรเน้นเรื่องหน้าที่ของภาษามากกว่าเรื่องรูปแบบของภาษา คือ การเรียนภาษาไม่ได้หมายถึงการ เรียนในส่วนของไวยากรณ์เท่านั้น หากแต่ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการที่จะต้องสื่อสารให้ผู้อื่น เข้าใจได้อีกด้วย

Larsen-Freeman (2000, p. 128-132) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น คือ การทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในภาษาที่เรียนได้ โดยการจะทำ เช่นนี้ได้จะต้องมีความรู้ในเรื่องของโครงสร้างทางภาษา ความรู้ในเรื่องความหมาย และความเข้าใจใน เรื่องของหน้าที่ของภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเลือกรูปแบบของภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ ในการสื่อสาร บริบททางสังคม ตลอดจนบทบาททางสังคมของผู้ร่วมสนทนาด้วย โดยการที่ผู้เรียนจะ สามารถสื่อสารได้นั้นต้องมีองค์ประกอบหลัก ๆ อยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information Gap) คือ ความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเมื่อคู่สนทนาไม่มีข้อมูล หรือมีข้อมูลไม่พอเพียง ทำให้ต่างฝ่ายต้องการที่จะทราบหรือให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน 2) การเลือก (Choice) คือผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกที่จะพูดหรือเขียน ตลอดจนรูปแบบในการสื่อสารความหมาย 3) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้ทราบถึงผลของการสื่อสารที่ว่าประสบ ความสำเร็จหรือล้มเหลวจากปฏิกิริยาของผู้ร่วมสนทนา

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญ ในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากำลังทำอะไรเพื่ออะไรผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียน ทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษาเพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมาย ต่อผู้เรียน

2. การสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วน ๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารจะต้องใช้ทักษะหลาย ๆ ทักษะรวม ๆ กันไป ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาใน ภาพรวม

3. ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

4. ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษามาก ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้

5. ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด

Richard (2006) ได้เสนอวิธีการสอนเพื่อการสื่อสารอีก 2 วิธีที่เน้นกระบวนการคือ แนวการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน Content-Based Approach (CBI) และแนวการสอนที่ยึดภาระงานเป็นฐาน Task-Based Instruction (TBI) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน (Content-Based Approach) เป็นแนวการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระการเรียนรู้มาบูรณาการกับจุดหมายของการสอนภาษา กล่าวคือให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาในลักษณะองค์รวม (Whole Language Learning)

2. แนวการสอนที่ยึดภาระงานเป็นฐาน (Task-Based Approach) เป็นการเรียนรู้ภาษาที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ ในขณะที่ทำภาระงานให้สำเร็จความรู้ด้านคำศัพท์และโครงสร้างจะเป็นผลที่ได้จากการฝึกใช้ภาษา ในขณะที่ทำกิจกรรมนิยมนำแนวคิดนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา เพราะเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดจากกระบวนการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน จนลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (Willis, 1996) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานมีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ

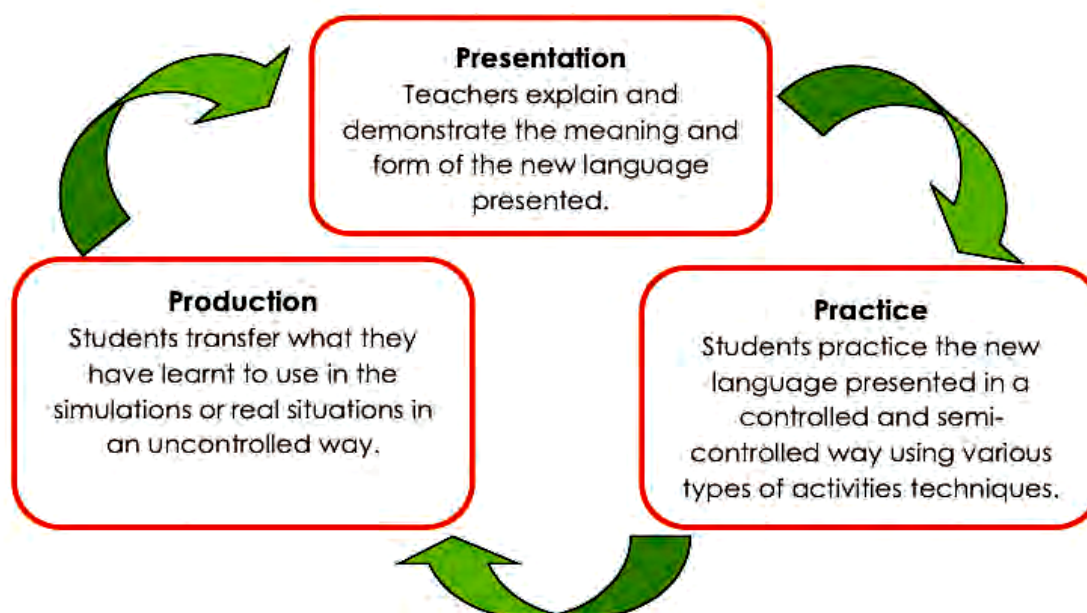
2.1 เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและในการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นผลสำเร็จ

2.2 เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางภาษาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้

2.3 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยผ่านกระบวนการปฏิบัติภาระงาน

2.4 เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น



ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps หรือ P-P-P. ปรับปรุงจาก *วิธีสอนสื่อสารทักษะฟังภาษาอังกฤษ*. โดย สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) ได้สรุปขั้นตอนวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นนำเสนอ (Presentation)** เป็นการให้ตัวป้อนทางภาษา แก่ผู้เรียน ซึ่งจัดเป็นชั้นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่งในขั้นนี้ ครูจะนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการใช้ภาษาไม่ว่าเป็นด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่กันไป
2. **ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice)** เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความแม่นยำในรูปแบบภาษา เพื่อจะได้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารต่อไป หลังจากที่ได้เรียนรู้รูปแบบภาษาว่าเป็นอย่างไรและสื่อความหมายอย่างไรในขั้นนำเสนอไปแล้วในขั้นนี้ควรเป็นการฝึกที่เน้นความหมาย (Meaningful Drills) การฝึกเน้นความหมายมีหลายแบบ เช่น ฝึกการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) การแสดงบทบาทสมมติ (Role-play) ฝึกด้วยการเล่นเกมที่มีการควบคุมการใช้ภาษา เป็นต้น
3. **ขั้นนำไปใช้ (Production)** เป็นการฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษา จากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริง มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์

จริงด้วยตนเอง ผู้เรียนมีหน้าที่ผลิตภาษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้ภาษาด้วยตนเองมากที่สุดและผู้เรียนควรจะได้ประเมินผลการสื่อสารของตนจากผลสะท้อนกลับของผู้ร่วมสื่อสารด้วยเพื่อให้การสื่อสารเหมือนจริงมากที่สุด

กระบวนการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้น มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) กิจกรรม 2) เทคนิคการสอน และ 3) บทบาทของผู้เรียนและครูผู้สอน

1. กิจกรรมเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากในกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในห้องเรียน (Richards, 2006) กิจกรรมที่ดีนั้นจะขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมและการจัดกิจกรรม

1.1 ลักษณะของกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้

1.1.1 กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์บทเรียน

1.1.2 กิจกรรมมีจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย

1.1.3 กิจกรรมทำให้เกิดความจำเป็นที่จะสื่อความหมาย

1.1.4 กิจกรรมเปิดโอกาสผู้เรียนรับรู้ผลของการสื่อความหมาย

1.1.5 กิจกรรมน่าสนใจและท้าทาย

1.1.6 กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกตามความ

ต้องการ

1.1.7 กิจกรรมเปิดโอกาสผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์

ที่มีอยู่

1.1.8 กิจกรรมฝึกให้ผู้เรียนมีกลยุทธ์การเรียนรู้

1.2 ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นทำได้หลายลักษณะ ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบในชั้นเรียน เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน – บทเรียนผู้เรียน – ผู้เรียนผู้เรียน – ครูผู้สอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ลักษณะการจัดกิจกรรม มีดังนี้

1.2.1 การจัดกิจกรรมกรรมรายบุคคล (Individual Work) เป็นกิจกรรมที่พึ่งตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ในรูปแบบที่ตนต้องการในเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง และสามารถทำได้นอกชั้นเรียนกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การอ่านหนังสือนอกเวลา การเล่นเกมต่าง ๆ เช่น เกมปริศนาอักษรไขว้ เกมสร้างคำ เป็นต้น

1.2.2 การจัดกิจกรรมแบบคู่ (Pair Work) เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันที่จะต้องคิดและทำร่วมกัน (Collaborative Learning) ทำให้เกิดการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงกิจกรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมรายคู่ ได้แก่ การถามหาข้อมูลที่ตนขาดหายไปจากคู่ของตน (Information Gap) การแสดงบทบาทสมมติ (Role-play) เป็นต้น

1.2.3 การจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม (Group Work) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีภาวะอิสระ (Autonomy) ลดการพึ่งครูผู้สอน จำนวนผู้เรียนในแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับลักษณะงานแต่ไม่ควรเกิน 6 คน กิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การอภิปราย (Discussion) การอ่านและฟังส่วนต่าง ๆ ของเรื่องราว แล้วนำส่วนเหล่านี้มาปะติดปะต่อกัน (Jigsaw/Reading/Listening) การทำโครงการการเล่นเกมที่ต่าง ๆ เช่น เกมต่อคำ เกมยี่สิบคำถาม เป็นต้น

1.2.4 การจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class Work) เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำพร้อมกันทั้งห้อง ครูผู้สอนสามารถชี้แนะและควบคุมกิจกรรมได้มากกว่ากิจกรรมที่จัดในลักษณะอื่นกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การฝึกออกเสียงคำ ฝึกการอ่านออกเสียงการทำตามคำสั่ง การอภิปรายแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

1.3 เทคนิคการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อการสื่อสารเพราะเทคนิคการสอนที่เหมาะสมจะช่วยให้การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารประสบความสำเร็จเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1.3.1 ให้ผู้เรียนได้พบและได้ใช้ภาษาในการสื่อสารให้มากที่สุด การสื่อสารที่สมจริง คือ การที่ผู้เรียนมุ่งความสนใจไปที่สารที่สื่อออกมาหรือสารที่ต้องการสื่อออกไป ไม่ใช่มุ่งที่ตัวภาษา (Breen and Candlin, 1980)

1.3.2 ใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาได้ง่ายขึ้น สื่อตามแนวการสอนแบบ (CLT) ประกอบด้วย

1) เนื้อหา (Text-based Materials) คือ แบบเรียนที่จัดกิจกรรมเน้นการสอนแบบ (CLT) เช่น มีกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติกิจกรรมคู่กิจกรรมกลุ่ม

2) งาน/กิจกรรม (Task-based Materials) คือ สื่อที่เน้นการทำกิจกรรมและภาระงานที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

3) สื่อจริง (Realia/Authentic Materials) คือ สื่อที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น ป้ายประกาศโฆษณา รูปภาพ แผนที่ แผ่นพับ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

1.3.3 หาวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกระหว่างเรียนและสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนไม่อายเวลาตอบผิด (Dulay, Burt and Krashen, 1982)

1.3.4 ศึกษาความสนใจของผู้เรียนและแทรกสิ่งที่คุณเรียนสนใจไว้ในบทเรียนและครูผู้สอนควรเรียนรู้ด้วยว่าผู้เรียนชอบทำงานกับใคร

1.3.5 เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Process) มากกว่าผลงานการเรียนรู้ (Product)

1.4 บทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียน

Richards (2006) บทบาทครูและผู้เรียนที่ต้องปรับเปลี่ยนในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

1.4.1 บทบาทครูผู้สอน (Teacher's Role) ครูมีบทบาทเป็นผู้เตรียมและดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาให้มากที่สุดครูผู้สอนจะควบคุมการเรียนในช่วงที่มีการฝึกรูปแบบภาษาเท่านั้น แต่ในช่วงที่ให้ผู้เรียนใช้ภาษาครูผู้สอนจะลดบทบาทลงเป็นเพียงผู้กำกับรายการคอยให้ความสะดวกตลอดจนให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการเท่านั้นนอกจากนี้ครูผู้สอนยังเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนอีกด้วย

1.4.2 บทบาทผู้เรียน (Learner's Role) ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในห้องเรียนมากกว่าครูผู้สอน ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ลงมือใช้ภาษาด้วยตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และผู้เรียนพยายามเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น โดยนำสิ่งที่ตนเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นเครื่องมือช่วยในการหาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าเน้นถึงหลักเกณฑ์การใช้ภาษา อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความถูกต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด ผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน นั่นคือ 1) ด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ 2) ด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม 3) ด้านความสัมพันธ์ของข้อความ และ 4) ด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย

1. แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะต้องสอนแบบผสมผสานทั้งสี่ทักษะ ควรสอนด้วยการฟังก่อนจึงให้พูดแล้วตามด้วยการอ่านและการเขียน ดังนั้นผู้เรียนจะได้ฝึกครบทั้งสี่ทักษะโดยไม่สามารถกำหนดอัตราส่วนของการฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างแน่นอนตายตัวได้ทักษะที่จะต้องฝึกควบคู่กันไปเสมอก็คือทักษะการฟัง-พูด ซึ่งถือว่าเป็น Oral Communication เป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ภาษาแต่เป็นทักษะที่ยากที่จะฝึกในภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน

2. หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา

2.1 หลักการ Repetition หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มีลักษณะของการซ้ำจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและสามารถถ่ายโอนจากความรู้เดิมไปช่วยในการฝึกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ความรู้ใหม่ได้ เช่น I love the dog, I love the frog, I love the log.

2.2 หลักการ Rhythm (Rhythmic) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมประกอบจังหวะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนรู้ เช่น ครูผู้สอนพูดประโยคประกอบการปรบมือดังนี้ I am in the wood. I see Robinhoodssitting on his horse. I am in the wood. I see Robinhoodssleeping on his horse.

2.3 หลักการ Comprehensible Input หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้หรือกำลังฝึกโดยผู้สอนต้องใช้สื่อประกอบหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแล้วจึงฝึกตามที่ผู้สอนจัดเตรียมให้อย่างมีความหมาย

2.4 หลักการ Grouping หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่เตรียมไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้เรียนไม่สับสน เช่น การเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์หมวดอาหาร โครงสร้างประโยคและกิจกรรมการฝึกก็ควรจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหาร เป็นต้น

2.5 หลักการ Challenging หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่ท้าทาย เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะฝึกภาษาก่อให้เกิดความสนุกสนานในการฝึกภาษาในชั้นเรียนอีกด้วย

3. ลักษณะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี

3.1 เป็นกิจกรรมที่มีความท้าทายเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม

3.2 เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะน่าสนใจผู้เรียนรู้สึกกระฉับกระเฉงกระตือรือร้นตลอดการร่วมกิจกรรม

3.3 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ภาษาในการสื่อสารตามเนื้อหาที่เรียนในขณะนั้นได้

3.4 เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถเตรียมและดำเนินกิจกรรมในห้องเรียนได้ง่ายและอยู่ในความสามารถที่จะจัดหาและบริหารจัดการได้

3.5 เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาจริง ๆ ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

4. ประเภทของกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับประถมศึกษา

แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารควบคู่กัน 2 ด้าน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความได้ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์โดยเน้นพัฒนาทักษะต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติกิจกรรมมีความหมายและหลากหลายฝึกการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งหลักสูตรได้เสนอแนะแนวการจัดการกิจกรรมในการเรียนการสอนไว้ เช่น การใช้สถานการณ์จริงในห้องเรียน การใช้บทบาทสมมติกิจกรรมโต้ตอบทางสรีระ (Total Physical Response) กิจกรรมคู่กิจกรรมกลุ่มเกมทางภาษา สถานการณ์จำลอง

สรุปได้ว่ากิจกรรมการสอนเป็นกิจกรรมประเภทเกมการแสดงบทบาทสมมติและเพลงตลอดจนกิจกรรมเข้าจังหวะโดยทุกกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินและเหมาะสมกับสถานการณ์จริง

5. เกมกับการสอนภาษาอังกฤษ เกม หมายถึง การเล่นหรือการแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกฎเกณฑ์กติกาและวิธีการเล่นตลอดจนลักษณะการสิ้นสุดของเกมการเล่นอาจเป็นการเล่นรายบุคคลซึ่งเป็นการแข่งขันกับตนเองหรือเล่นเป็นกลุ่ม

6. บทบาทของเกมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

- 6.1 เกมช่วยพัฒนามโนคติทางภาษาอังกฤษ
 - 6.2 เกมเป็นกิจกรรมการฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 - 6.3 เกมช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและหาแนวทางในการสื่อสาร
 - 6.4 เกมสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องการเรียนรู้
 - 6.5 เกมเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผู้เรียนชื่นชอบ
 - 6.6 เกมสามารถใช้เป็นกิจกรรมทดสอบวิชาภาษาอังกฤษได้
 - 6.7 เกมช่วยสร้างความสนใจสนุกสนานจูงใจและทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดี
 - 6.8 เกมช่วยสรุปบทเรียนหรือนำเข้าสู่บทเรียน
 - 6.9 เกมเป็นกิจกรรมช่วยพัฒนากระบวนการทางสังคม
7. เพลงและกิจกรรมเข้าจังหวะ
- 7.1 ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 2 วรรค ถึง 4 วรรค

7.2 เนื้อเพลงควรมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งรอบ ๆ ตัวผู้เรียน
ที่ผู้เรียนคุ้นเคยและเข้าใจ

7.3 เนื้อเพลงควรมีสาระให้ความรู้แก่ผู้เรียน

7.4 ไม่ใช่ถ้อยคำที่ยากเกินไปและผู้สอนควรอธิบายความหมายของ
คำศัพท์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟังด้วย

7.5 ถ้าเป็นเพลงที่แต่งเองทำนองที่ใช้ควรเป็นทำนองที่ง่ายสนุกสนาน
หรือทำนองที่ผู้เรียนคุ้นเคยอาจเป็นทำนองเพลงโฆษณาในวิทยุโทรทัศน์หรือเพลงที่กำลังเป็นที่นิยม

7.6 จังหวะของเพลงไม่เร็วหรือช้าเกินไป ไม่เกินความสามารถของ
เด็กในการที่จะร้องเนื้อร้องให้ทัน

7.7 ควรเลือกเนื้อเพลงประเภทสัตว์ต่าง ๆ เพราะธรรมชาติของ
ผู้เรียนระดับประถมจะรักและชอบสัตว์มากและต้องเป็นสัตว์ที่ผู้เรียนรู้จักหรือคุ้นเคยจนสามารถ
จินตนาการเนื้อเพลงได้

7.8 ถ้าใช้สื่อการสอนประกอบจะดีต่อการพัฒนาทักษะการพูดและ
การฟังของผู้เรียน โดยเฉพาะที่มีผู้ผลิตขายตามท้องตลาดผู้เรียนจะสนุกกับดนตรีได้เรียนพูดและฟัง
จากเจ้าของภาษาจริง ๆ

แนวคิดวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่กล่าวมาเป็นเบื้องต้น วิธีการสอนเป็นปัจจัย
ที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาซึ่งแนวทางในการสอนภาษาที่จะช่วยให้
การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีอยู่ 10 ประการ ดังนี้ (ลลิตา ภูทอง, 2553)

1. ควรสอนเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ใช้ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. จัดบริบทให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายเช่นเนื้อหาศัพท์และโครงสร้างประโยค
ที่ใช้และความเชื่อมโยงกับสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้เรียนควรรู้

4. จัดกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

5. ใช้กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ

6. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน

7. ควรสอนด้วยการบูรณาการหลายทักษะ

8. อธิบายหลักไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเมื่อผู้เรียนสงสัย

9. หลีกเลี่ยงการแก้ไขคำผิดทุกครั้ง

10. สอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับภาษาที่ผู้เรียนได้เรียน

อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีการรวบรวมแนวคิดหรือวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนได้เห็นถึงความจำเป็นในการนำวิธีการสอนต่าง ๆ ไปใช้กับผู้เรียนให้ได้ประโยชน์มากที่สุดได้มีการสังเคราะห์แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและนำเสนอว่าวิธีการสอนแบบใดควรใช้สำหรับเป้าหมายใดเนื้อหาใดเหมาะสมกับแนวคิดใดตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลที่ควรใช้ของแต่ละแบบ (สิริพร กุ่ยกระโทก, 2549) ดังตารางนี้

ตารางที่ 2.5

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาและกระบวนการเรียนรู้	ทักษะทางภาษาและทักษะการเรียนรู้	การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้รับการฝึกฝน	ประเมินผลตามสภาพจริงและใช้วิธีการที่หลากหลาย
เพื่อการสื่อสาร	ทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน	ภาษาในชีวิตประจำวัน การเรียนที่มี ความหมาย ทักษะสัมพันธ์	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	ทักษะสื่อสารที่เน้นทั้ง ความคล่องแคล่ว และความถูกต้อง
เพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะด้าน	ทักษะและเนื้อหา วิชาชีพเฉพาะด้าน	วิชาการวิชาชีพเฉพาะ ด้าน	ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเป็นหลัก	เนื้อหาและทักษะ เฉพาะด้าน
แบบร่วมมือ	ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและทักษะทางสังคม	สามารถเลือกใช้ เนื้อหาใด ๆ ก็ได้	เน้นกระบวนการกลุ่ม และโครงสร้างลำดับวิธีการในรูปแบบต่าง ๆ	ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ร่วมงาน
เน้นเนื้อหาวิชา ความรู้ต่าง ๆ CBI	ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	การเชื่อมโยงสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร	บูรณาการทักษะทาง ภาษาทั้ง 4 ด้าน	ทักษะทางภาษา และเนื้อหาวิชา
ที่เน้นภาระงาน	การลงมือปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จสมบูรณ์ตาม วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้	ใช้ภาระงานเป็นหลัก โดยมุ่งฝึกเนื้อหา หรือทักษะทาง ภาษาเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ ที่คาดหวัง	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	ความสามารถทางภาษา ความสำเร็จของ ภาระงานที่ปฏิบัติ และการบรรลุ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

(ต่อ)

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
การสร้างองค์ความรู้	การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายรอบตัว	ใช้กลยุทธ์และกลวิธีหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถความคิดเห็น	งานที่มอบหมายให้ทำตามความแตกต่างของผู้เรียน
แบบ 4 MATS	พัฒนาการใช้สมองทั้งซีกซ้ายซีกขวาและการบูรณาการประสบการณ์	เนื้อหาความรู้จากวิชาการต่าง ๆ	เน้นการบูรณาการความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมโดยเน้นประสบการณ์	ประเมินตนเองประเมินเพื่อน
แบบองค์รวม	การบูรณาการทักษะทางภาษากับบริบทสาระการเรียนรู้อื่นและการพัฒนาองค์รวม	เนื้อหาสาระที่มีความหมายกับผู้เรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนและการมีปฏิสัมพันธ์	การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผลการเรียนรู้
จากการทำงานโครงการ	การเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองการเชื่อมโยงองค์ความรู้กับชีวิตจริง	กิจกรรมในสถานการณ์จริงวิธีแสวงหาความรู้และการรวบรวมอย่างเป็นระบบ	การลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และงานศึกษาค้นคว้าที่ทำร่วมกัน	การวางแผนการทำงานความรับผิดชอบผลสำเร็จของงาน
การตอบสนองด้วย TPR	การฝึกการจำและปฏิบัติ	ประโยคคำสั่งคำศัพท์และไวยากรณ์	ครูเป็นต้นแบบในการออกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม	การสังเกต การปฏิบัติตามคำสั่ง
กระบวนการเรียนรู้แบบ Backward Design	เน้นการประเมินผลที่เป็นรูปธรรมตรวจสอบได้ มีขั้นตอน	เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระอื่น ๆ	สอนเดี่ยวหรือเป็นทีมหรือเป็นฐานแหล่งเรียนรู้	แบบ Rubrics

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ, โดย สิริพร กุ่ยกระโทก, 2549.

2.2.3 องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา บทบาท หน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาในลักษณะต่าง ๆ ผู้วิจัยขอนำเสนอเฉพาะที่สำคัญ ดังนี้

สำเนียง พรหมพวย (2547) ศึกษาการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการสนับสนุน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล
4. ด้านหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการสอน
5. ด้านสื่อการสอน

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550) ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ
3. การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ
4. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน
6. เน้นการเรียนการสอน
7. การสอนที่มีวัตถุประสงค์
8. มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบสื่อสาร
2. ส่งเสริมการจัดอบรม สัมมนา ปฏิบัติการสัญจรเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่
3. พัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์
4. การประชาสัมพันธ์ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเสมอภาคในโอกาสการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพ

1. เร่งพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนต้นแบบกลุ่มต่าง ๆ เช่น โรงเรียนในฝัน จุฬารัตน์ฯ ต้นแบบภาษาอังกฤษ
2. สร้างความพร้อมแก่โรงเรียนขยายโอกาส
3. วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ (EP/mini EP) ห้องเรียนพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 รูปแบบการเรียนรู้
 - 1.2 สื่อและการวัดประเมินผล
 - 1.3 วิจัยและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 - 1.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 1.5 การวัดประเมินผลทางภาษา จัดทำและสำเนาคู่มือหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ 4 ช่วงชั้น และคู่มือแนวทางการวัดประเมินผลภาษาอังกฤษเผยแพร่
2. ด้านการพัฒนาครูภาษาอังกฤษ
 - 2.1 ประเมินความรู้ด้านภาษาอังกฤษครูมัธยมศึกษาทุกคนตามแบบทดสอบมาตรฐานสากลเพื่อจัดกลุ่มพัฒนา
 - 2.2 ด้านการพัฒนาเครือข่าย
 - 2.2.1 พัฒนาศักยภาพของศูนย์ (ERIC)
 - 2.2.2 เครือข่ายและชมรมครูภาษาอังกฤษในพื้นที่เพื่อเป็นเครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอก

ห้องเรียน

1. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยสนับสนุนการจัดค่ายภาษาอังกฤษ การประกวดละคร การแข่งขันทักษะการพูด การจัดทุนแลกเปลี่ยนเข้าศึกษาในโรงเรียน (English Program) โรงเรียนนานาชาติ และสถาบันการศึกษาต่างประเทศ
2. พัฒนาและเผยแพร่สื่อความรู้และสื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ (ICT) สื่อโทรทัศน์ และวิทยุ และสื่อ (Online)

ประเสริฐ จั่นแก้ว (2551) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 7 รูปแบบ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน
2. รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร
3. รูปแบบความร่วมมือจากชุมชน
4. รูปแบบการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพ
5. รูปแบบโรงเรียนเครือข่าย
6. รูปแบบการผสมผสานด้วยวิธีการหลากหลาย
7. รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

รูปแบบการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมนั้นโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้มีการจัดวางรูปแบบการดำเนินงานใน 7 รูปแบบ คือ

1. โรงเรียนเรียนรวมกับโรงเรียนเรียนหลัก
2. โรงเรียนเรียนรวมตามระดับช่วงชั้น
3. โรงเรียนสอนตามปกติ
4. โรงเรียนศูนย์บริการสื่อ
5. การให้บริการรถหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่
6. การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
7. ครูช่วยสอนหมุนเวียน

วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Classroom Based Factors) มี 3 ด้าน

1. ด้านนักเรียน
 - 1.1 ความเอาใจใส่ต่อการเรียนและการฝึกฝนทั้งในและนอกชั้นเรียน
 - 1.2 ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ และความกล้าแสดงออก
 - 1.3 ความชอบและถนัดทางภาษาอังกฤษ
 - 1.4 การสนับสนุนจากครอบครัว
 - 1.5 พื้นความรู้เดิมและการเรียนเสริมพิเศษ
 - 1.6 นักเรียนต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ
 - 1.7 นักเรียนกระตือรือร้นที่จะสื่อสารได้ตอบ
 - 1.8 นักเรียนกล้าแสดงออกและฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างจริงจัง

2. ด้านครู
 - 2.1 เทคนิคการสอนที่หลากหลาย
 - 2.2 การกระตุ้นให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์และกล้าแสดงออก
 - 2.3 การสร้างบรรยากาศที่สนุกและเป็นกันเอง
 - 2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.4.1 ความหลากหลายของกิจกรรม
 - 2.4.2 การส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร
 - 2.4.3 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม
 - 2.4.4 บรรยากาศชั้นเรียนทางกายภาพ
 - 1) สภาพชั้นเรียนที่เหมาะสม
 - 2) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน
 - 3) บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด
 - 2.5 มีคุณวุฒิที่ตรงกับวิชาที่สอน มีความเชี่ยวชาญรอบรู้
 - 2.6 ความเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการสอน
3. ด้านโรงเรียน
 - 3.1 การสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้
 - 3.2 การบริหารจัดการที่ดีและเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3.4 ชั้นเรียนต้องมีสภาพและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3.5 การเสริมสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เข้มข้น
 - 3.6 กระบวนการคัดเลือกและคุณภาพของครู

ชัยพร สกุลพนารักษ์ (2552) ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วย องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินผล
2. การบริหารกิจกรรมนักเรียน
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานวิชาการ
5. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
6. การประกันคุณภาพการศึกษา
7. การบริหารงานทั่วไป

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552, น. 244-246) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกประกอบด้วย 9 ด้าน คือ

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
2. วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
3. บรรยากาศสถานศึกษา
4. พฤติกรรมการสอนของครู
5. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
6. การได้รับการสนับสนุนทางการสอนของครู
7. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
8. เจตคติต่อสถานศึกษา
9. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สุรศักดิ์ สว่างแสง (2552) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนในโครงการการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเกิดจาก

1. การทำงานอย่างถูกวิธีตามแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ
2. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหาร
3. ภาวะผู้นำที่เด่นชัดของผู้บริหารโรงเรียนมีการ
 - 3.1 จัดทำวิสัยทัศน์เป้าหมายวัตถุประสงค์และกลยุทธ์
 - 3.2 จัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่เป็นการเฉพาะ
4. เน้นการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร
5. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
6. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโครงการ

ลลิตา ภูทอง (2553) ศึกษาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในระดับประถมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนผลการวิจัย 3 ด้าน พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร ที่ใช้กันไม่ได้เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการสื่อสารเช่นให้นักเรียนเปิดหาความหมายจากพจนานุกรมภาษาอังกฤษครูอธิบายหลักโครงสร้างไวยากรณ์และยกตัวอย่างแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

2. การประเมินผลครูให้คะแนนชิ้นงานและใช้แบบทดสอบในการสอบท้ายบทหรือสอบปลายภาคและมีการจัดให้มีป้ายคำศัพท์และรูปภาพในห้องเรียนหรือบริเวณรอบ ๆ เพื่อเอื้อหรือสร้างบรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษด้านปัญหาที่พบบ่อยคือนักเรียนขาดแรงจูงใจและไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ

3. การสนับสนุนด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นความต้องการที่ครูต้องการมากที่สุด

ทิวัตต์ ศรีดำรง (2554) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะของโรงเรียนคุณภาพคือ
 - 1.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ
 - 1.2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
 - 1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหาร
 - 1.4 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.5 ความมุ่งมั่นที่จะไปสู่ความสำเร็จ
 - 1.6 การทำงานเป็นทีม
 - 1.7 มีการร่วมมือกันระหว่างบ้านโรงเรียนและผู้ปกครอง
 - 1.8 ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับ
 - 1.9 มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
 - 1.10 ครูมีความสามัคคีตระหนักในหน้าที่
2. การดำรงอยู่ของการเป็นโรงเรียนคุณภาพเกิดจาก
 - 2.1 ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร
 - 2.2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
 - 2.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
 - 2.4 ความเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่
 - 2.5 การตรวจสอบและพัฒนากระบวนการทำงาน

ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555) ศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศอาเซียนบวกสาม : กรณีประเทศมาเลเซีย งานวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษาอยู่ในชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสามและข้อเสนอเพื่อการประยุกต์ใช้กับประเทศไทย” ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ผลการวิจัยพบว่าประเทศมาเลเซียกำลังส่งเสริมการเรียน

การสอนภาษามลายูในฐานะภาษาประจำชาติและสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สองตั้งแต่เด็ก
เข้าเรียนในระดับอนุบาลนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วย

1. มุ่งเน้นภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
2. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารถูกเน้นในทุกระดับการศึกษาของมาเลเซีย
3. มียุทธศาสตร์สำคัญในการส่งเสริมภาษาต่างประเทศคือ
 - 3.1 การพัฒนาครู
 - 3.2 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.3 การสื่อสารในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ

ชลาลัย อานามวัฒน์ (2556) กล่าวว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ใน
4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอน
ภาษาจีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ การบริหารหลักสูตรการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน

นพพร สโรบล (2556) ศึกษาเรื่องภาษาอังกฤษกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้เสนอ
แนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะช่วยส่งเสริมครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้พัฒนาตนเองได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้
นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน เช่น จัด English Summer Camp ทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ จัดหมู่บ้านภาษาอังกฤษ (English Village) หรือให้การตอบสนองนโยบายของรัฐใน
การสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ และสนับสนุนครู
อาจารย์ โดยการจัดงบประมาณเพื่อส่งครูอาจารย์ไปเข้ารับการประชุมอบรมสัมมนาการดูงาน ทั้งใน
ประเทศ และประเทศอาเซียน รวมทั้งประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาเพื่อครูจะได้มีขวัญและกำลังใจใน
การทำงาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรม
ดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศกลับมาถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้กับเพื่อนครูด้วยกัน

4. สนับสนุนให้มีการนิเทศภายใน หรือ การ Observe Class อยู่เป็นประจำ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการแสวงหาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศหาโรงเรียนเครือข่าย (School Network) เพื่อวางแผนในการแลกเปลี่ยนหรือใช้ทรัพยากรร่วมกันหรือถ้าเป็นระดับมหาวิทยาลัยก็อาจจะมีข้อตกลงในการร่วมมือกันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เพื่อร่วมกิจกรรมหรือทำโครงการต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างครูอาจารย์และนักศึกษาอาจจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานศึกษาหรือสนับสนุนให้ครูอาจารย์ทำวิจัยร่วมกัน

วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้แก่

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร
2. ปัจจัยด้านครู
3. ปัจจัยด้านหลักสูตร
4. ปัจจัยด้านบรรยากาศ
5. ปัจจัยด้านทรัพยากร
6. ปัจจัยด้านนักเรียน

New Zealand Ministry of Education (2013) กระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์ กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองและรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน
2. ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล
3. สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ e - learning
4. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้
5. สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จและ
6. พัฒนาคอนอื่นให้เป็นผู้นำ

จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์ (2557) ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน และน้อย 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1.1 ด้านการบริหารจัดการ
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์
- 1.4 ด้านกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน
2. ข้อเสนอแนะมีดังนี้
 - 2.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ
 - 2.2 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย
 - 2.3 สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดทำแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

ชูวีตา มะขามทอง (2557) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเหมือน มี 5 ข้อ ดังนี้
 - 1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ
 - 1.2 การจัดครูเข้าสอน
 - 1.3 การจัดตารางสอน
 - 1.4 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
 - 1.5 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน
2. ความแตกต่างมี 3 ข้อ ดังนี้
 - 2.1 การเตรียมบุคลากร
 - 2.2 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้หลักสูตร
 - 2.3 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

พงศปณิต พรหมมา (2557) ศึกษาการพัฒนาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วย ปัจจัยการดำเนินการ 9 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้บริหาร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. หลักสูตรและการสอน

4. ครูผู้สอน
5. นโยบายวิสัยทัศน์และกลยุทธ์
6. การมีส่วนร่วมของชุมชน
7. โครงสร้างการบริหาร
8. เครือข่ายทางการศึกษา
9. การพัฒนาครูและบุคลากรโดยใช้กระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การนำและ 4) การควบคุม

พัทธนันท์ ทรรษากิรมย์โชค (2557) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการของโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน ประกอบด้วย

1.1 ปัญหา/อุปสรรคส่วนใหญ่ครูไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัดและครูต้องรับภาระหนักสอนหลายระดับและหลายรายวิชา

1.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จคือผู้บริหารมีภาวะผู้นำ

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชนที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กได้แก่

2.1 ปัจจัยภายในประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการบริหารจัดการ

2.1.2 ด้านบุคลากร

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้

2.1.4 อาคารสถานที่สื่อวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์

2.2 ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

2.2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2.2 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

พรทิพย์ เวชกามา (2557) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (EISP) โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า จุดแข็งของการบริหารจัดการหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้แก่

1.1 มีนโยบายชัดเจน

1.2 โครงสร้างการบริหารงานเป็นระบบ

1.3 ครูมีความรู้ความสามารถตรงกับหลักสูตรที่เปิดสอน

- 1.4 มีสื่อหลากหลายพอเพียงกับความต้องการ
- 1.5 สถานที่บรรยากาศเอื้ออำนวย
- 1.6 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบได้แก่
 - 2.1 ด้านวิชาการ
 - 2.2 ด้านกิจการนักเรียน
 - 2.3 ด้านธุรการการเงินและพัสดุ
 - 2.4 ด้านบุคลากร
 - 2.5 ด้านอาคารสถานที่
 - 2.6 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน
 - 2.7 ด้านนโยบายวิสัยทัศน์และกลยุทธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กำหนดนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวข้องกับการใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป The Common European Framework of Reference for Languages ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายในแต่ละด้าน เพื่อให้หน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในส่วนกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. ใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)
 - 1.1 ใช้ (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน/การพัฒนา
 - 1.2 ใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 1.3 ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 ใช้ในการทดสอบและการวัดผล
 - 1.5 ใช้ในการพัฒนาครู
2. ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT)
3. ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลัก
4. ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 4.1 การขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 4.2 การพัฒนาห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (Enrichment Class)

4.3 การจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

4.4 การจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสนทนาภาษาอังกฤษ

5. ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก (CEFR)

6. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและนักเรียน

Jing (2558) ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การนิเทศการศึกษา
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
5. การวัดและประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะว่า

1. การบริหารหลักสูตรและการนิเทศการศึกษาควรทำอย่างเป็นระบบและทำอย่าง

ต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการควรสอดแทรกการใช้ภาษาจีนในทุกกิจกรรมของ

โรงเรียน

4. การวัดและประเมินผลควรวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับนักเรียน

ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ (2558) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารการศึกษาพบว่า

1.1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงกล้าคิดกล้าตัดสินใจกล้าเปลี่ยนแปลงมีภาวะผู้นำ

- 1.2 เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา

1.3 สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- 1.4 ประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้วยวิธีการที่หลากหลาย
2. ด้านการจัดการเรียนรู้พบว่า
 - 2.1 มีการจัดทำหลักสูตรแผนการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
 - 2.2 ผู้เรียนสามารถร่วมออกแบบการเรียนรู้กับครูผู้สอนในลักษณะของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิด
 - 2.3 การนิเทศการศึกษาพบว่าการรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้กับผู้บริหารพร้อมรับคำชี้แนะการนิเทศเพื่อนำผลปรับปรุงการดำเนินงาน
3. กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย
 - 3.1 การพัฒนาแผนการบริหารการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามมาตรฐาน
 - 3.2 ปรับปรุงระบบและกลไกการถ่ายทอดแผนการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
 - 3.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาภาษาอังกฤษ
 - 3.4 พัฒนาเครือข่ายการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 3.5 เสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน
 - 3.6 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน
 - 3.7 พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้
 - 3.8 พัฒนาระบบการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษ
 - 3.9 ส่งเสริมการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษแบบมีส่วนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และเขต 2

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย

 1. ปัจจัยสนับสนุนด้านตัวผู้เรียน
 2. ปัจจัยด้านตัวครูผู้สอน

3. ปัจจัยด้านครอบครัว

4. ปัจจัยด้านโรงเรียน

แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพบว่า

1. เร่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ

2. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

3. โรงเรียนควรมีการบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเข้าไปสอนในรายวิชาอื่น ๆ พร้อม

กันไปด้วย

4. ผู้ปกครองควรให้การดูแลโดยการให้เวลาและสนับสนุนด้านภาษาอังกฤษแก่บุตร

หลานมากขึ้น

สมศรี สุ่มมาตย์ (2558) ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย

1. ใช้หลักการมีส่วนร่วม

2. หลักการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. หลักการพึ่งตนเอง

4. หลักการพัฒนาเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้

5. บริหารแบบองค์กรร่วม

6. พัฒนาสมรรถนะของผู้เกี่ยวข้อง

7. พัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

8. การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง

9. มีศูนย์การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

10. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

11. จัดชั้นเรียนและจัดครูสอนในหลายรูปแบบ

12. สอนแบบกัลยาณมิตรและเผยแพร่ผลงาน

13. จัดให้มีการประเมินคุณภาพนักเรียนโดยใช้กิจกรรมเครื่องมือและผู้ประเมิน

แต่ละฝ่ายอย่างเหมาะสม

14. นำผลมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอโดยมีเงื่อนไขว่าผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องตระหนักและเข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษาที่แท้จริง

ปรเมษฐ์ โมลี (2559) กล่าวถึง องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้
องค์กรคุณภาพ มีดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร
 - 1.1 ผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ และนโยบายที่เน้นการเรียนรู้เป็นหลัก
 - 1.2 ใช้ระบบคุณภาพในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจ ใช้ความไว้วางใจในการสร้างเสริมบรรยากาศเป็นมิตร
 - 1.3 การจัดสภาพและบรรยากาศการเรียนรู้
2. ด้านครู
 - 2.1 ครูต้องมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ โดยมีความรู้อย่างกว้างขวาง
 - 2.2 ครูมีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
3. ระบบบริหารจัดการเชิงคุณภาพ
 - 3.1 การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 3.2 มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
 - 3.3 เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - 3.4 การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 - 3.5 การจัดสภาพการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3.6 นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่ใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน
 - 3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนา
 - 3.8 หลักสูตรของโรงเรียน มีลักษณะที่ยืดหยุ่น สอดคล้องตามสถานการณ์ และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) กำหนดให้สถานศึกษาบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารจัดการเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จาก 40 ชั่วโมงต่อปี เป็น 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็น 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. การจัดการเรียนรู้ ให้ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 เน้นการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร

- 2.1 การทบทวนคำศัพท์ก่อนเรียน
- 2.2 การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยผ่านกิจกรรมที่สนุกสนานและ
พัฒนาการเรียนรู้
- 2.3 การใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยี ส่งเสริมการสอนและสร้าง
แรงจูงใจ
- 2.4 การใช้หนังสือเรียน โดยเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน
- 2.5 การสอนเสริมผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และจัดหาสื่อ/แหล่งเรียนรู้
เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน

3. การวัดและประเมินผล ให้สถานศึกษาดำเนินการด้วยวิธีการและเครื่องมือ
ที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ สะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้
และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้รู้ทั้งหลายท่านข้างต้น
ได้เสนอองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้อย่างหลากหลาย จำนวน
27 แนวคิด ดังนี้

- แนวคิดที่ 1** การสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ
- แนวคิดที่ 2** รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มี
- แนวคิดที่ 3** กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- แนวคิดที่ 4** แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
- แนวคิดที่ 5** ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของ
นักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ
- แนวคิดที่ 6** รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย
- แนวคิดที่ 7** ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แนวคิดที่ 8** การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในโครงการการจัดการเรียน
การสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
- แนวคิดที่ 9** รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปัญหาและความ
ต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในระดับประถมศึกษา
- แนวคิดที่ 10** การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ
- แนวคิดที่ 11** ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศใน
ประเทศอาเซียนบวกสาม: กรณีประเทศมาเลเซีย
- แนวคิดที่ 12** การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอน
ภาษาจีน
- แนวคิดที่ 13** ภาษาอังกฤษกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

แนวคิดที่ 14 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียน

แนวคิดที่ 15 โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา

แนวคิดที่ 16 ความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม

อาเซียน

แนวคิดที่ 17 เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา

แนวคิดที่ 18 การพัฒนาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาประเทศไทย

แนวคิดที่ 19 แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน

แนวคิดที่ 20 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (EISP)

แนวคิดที่ 21 นโยบายปฏิรูปการเรียนการสอน

แนวคิดที่ 22 การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง

แนวคิดที่ 23 การพัฒนากลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษา

แนวคิดที่ 24 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวคิดที่ 25 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวคิดที่ 26 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ องค์กรคุณภาพ

แนวคิดที่ 27 การบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษ

เพื่อสรุปองค์ประกอบให้ได้ตรงตามเจตนาของท่านทั้งหลาย ผู้วิจัยจึงได้สร้างตารางเมทริกซ์ (Matrix) วิเคราะห์ตามแนวทางของ ศิริ ถีอาสนา (2557, น. 13) เพื่อประมวลเป็นองค์ประกอบดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรหมพิมาย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิ์(2552)	วันเพ็ญ บรู๊สเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรหมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมย์โชค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณัฐต สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
เน้นการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	24
การสอนที่มีวัตถุประสงค์	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	23
มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง	√	√	√	-	√	-	-	√	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	8
ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษา เพื่อการสื่อสาร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	25
เร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	26
ส่งเสริมครู เข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	-	23
พัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์	-	√	√	-	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	11
ประชาสัมพันธ์ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน	-	-	√	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	8
การวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษา	√	-	√	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	√	√	√	√	-	7

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
การพัฒนาหลักสูตร	-	-	√	√	√	√	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	17
รูปแบบการเรียนรู้	√	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	-	√	-	-	17	
สื่อและการวัดประเมินผล	√	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
วิจัยและพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ	-	-	√	-	-	√	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	-	√	√	√	-	13
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	√	√	√	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	22
การวัด ประเมินผลทางการศึกษา	√	-	√	-	-	√	-	√	√	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	√	√	√	-	√	-	√	12	
การพัฒนาครูภาษาอังกฤษ	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	22
จัดประเมินความรู้ภาษาอังกฤษของครูทุกคน	-	-	√	-	-	√	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	√	√	-	9
การพัฒนาเครือข่าย	√	-	√	√	-	√	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	-	13
พัฒนาศักยภาพของศูนย์ ERIC	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	√	-	-	-	√	√	√	-	8	
ศูนย์เครือข่ายและชมรมครูภาษาอังกฤษในพื้นที่	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	-	11	

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการ ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ นักเรียน	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
พัฒนาและเผยแพร่สื่อความรู้และสื่อฝึกทักษะ ภาษาอังกฤษ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ ICT โทรทัศน์ วิทยุ สื่อ Online	√	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	-	13
การจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	-	11
บูรณาการหลักสูตร	-	-	√	√	√	√	-	√	-	-	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	16
ความร่วมมือกับชุมชน	-	-	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	13
การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการพัฒนา คุณภาพ	√	-	√	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	21

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
โรงเรียนเครือข่าย	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	12
ผสมผสานด้วยวิธีการที่หลากหลาย	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	√	√	√	-	9
การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	-	√	√	√	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	15
เรียนร่วมกับโรงเรียนหลัก	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	-	-	-	√	√	√	-	9
เรียนรวมตามระดับช่วงชั้น	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	-	-	-	√	√	√	-	9
สอนตามปกติ	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	-	-	-	√	√	√	-	9
ศูนย์บริการสื่อ	√	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	√	√	-	-	9
การให้บริการรถหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่	√	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	-	12
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	√	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	-	17
ครูช่วยสอนหมุนเวียน	-	-	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	11
นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนและฝึกฝนทั้งในและ นอกชั้นเรียน	-	-	√	-	√	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	8

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ และ ความกล้าแสดงออก	-	-	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	-	-	-	-	-	√	√	-	-	8
นักเรียนมีความชอบและถนัดทางภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	-	6
นักเรียนได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	6	
นักเรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมและการเรียนเสริมพิเศษ	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	6	
นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน ให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	-	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	14
นักเรียนกระตือรือร้นที่จะสื่อสารได้ตอบ	-	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	14
นักเรียนกล้าแสดงออกและฝึกฝนเพิ่มเติมด้วย ตนเองอย่างจริงจัง	-	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	14
ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22
ครูกระตุ้นให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์ กล้าแสดงออก	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	ลำเนียง พรหมพิวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง (2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว (2551)	วุฒิยา พยัคฆ์หมาก (2551)	ชัยพร สกลพนารักษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสงมิม (2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ลลิตา ภาทอง (2553)	ทิวดี ศิริดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาสัย อานามวัฒน์ (2556)	นพพร สโรบล (2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	Newzealand Ministry of Education (2016)	จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์ (2557)	ชูวิดา มะขามทอง (2557)	พงศปณต พรหมมา (2557)	พัทธนันท์ ทรรษากริมโยธิต (2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญา นรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ครูสร้างบรรยากาศที่สนุกและเป็นกันเอง	√	√	√		√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22
ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอน	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
การส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	25
การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม	√		√	√	√	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	20
บรรยากาศชั้นเรียนทางกายภาพ	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
สภาพชั้นเรียนที่เหมาะสม	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	18
บรรยากาศการเรียนการสอนผ่อนคลาย	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
ไม่ตึงเครียด																												
ครูมีคุณสมบัติตรงกับวิชาที่สอน มีความเชี่ยวชาญรอบรู้	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	20

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนระของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรมพวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับบทกวี (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร(2552)	วันเพ็ญ บรู๊สเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมโยช(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณีรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ครูเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการสอน	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	22
การสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	23
การบริหารจัดการที่ดีและเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	22
จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	√	√	√	-	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	21
การเสริมสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เข้มข้น	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	21
กระบวนการคัดเลือกและคุณภาพของครู	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	16
การประเมินผล	√	-	√	-	-	√	-	√	√	-	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	14
การบริหารกิจกรรมนักเรียน	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	√	-	-	7
การบริหารงานบุคคล	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	-	-	5
การบริหารงานวิชาการ	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	-	-	6
การบริหารแบบมีส่วนร่วม	-	√	√	√	√	√	-	√	-	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	15

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	ลำเนียง พรหมพิมาย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนารักษ์(2552)	วันเพ็ญ บุรีสงมิม(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ลลิตา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรillard (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาสัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรหมมา(2557)	พัทธนันท์ ทรรษาภิรมย์โชค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ประเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
การประกันคุณภาพการศึกษา	-	√	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	√	-	6
การบริหารงานทั่วไป	-	√	√	√	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	9
พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร	-	√	√	-	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	-	√	√	-	-	-	√	√	√	√	-	17
วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	-	√	√	-	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	-	√	-	√	-	-	√	√	√	√	-	16
บรรยากาศสถานศึกษา	-	√	√	-	√	-	√	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	17
พฤติกรรมการสอนของครู	-	√	-	√	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	17
ความพึงพอใจในการทำงานของครู	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	8
การได้รับการสนับสนุนทางการสอนของครู	-	√	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	17
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	-	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	-	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	13
เจตคติต่อสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	5
การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	-	-	9
การทำงานอย่างถูกวิธีตามแผนปฏิบัติการ	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	9

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหาร	-	-	-	√	-	√	-	√	-	√	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	-	10
ภาวะผู้นำที่เด่นชัดของผู้บริหารโรงเรียน	-	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	19
จัดทำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์และกลยุทธ์	-	-	-	-	-	√	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	12
จัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ	-	-	√	√	√	√	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	17
เน้นการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	-	-	-	√	√	√	-	√	-	-	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19
มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	√	-	-	√	-	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	11
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
การประเมินผล	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	-	-	√	-	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	12
การสนับสนุนด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	25
สร้างบรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษ	-	√	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	21
ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ	-	√	√	-	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	17
การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	-	√	√	-	-	√	√	√	√	9
การมีส่วนร่วมในการบริหาร	-	-	-	√	√	√	√	√	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	14
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	√	√	√	-	√	√	-	-	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
ความมุ่งมั่นที่จะไปสู่ความสำเร็จ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	-	√	√	-	-	√	√	√	-	7
การทำงานเป็นทีม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	9
มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน ผู้ปกครอง	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	14
ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับ	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	-	9
มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน	-	√	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	6

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรมพวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับบทกวี (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร(2552)	วันเพ็ญ บุรีสงเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรัพย์กริมโยเซ(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญารัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ครูมีความสามัคคี ตระหนักในหน้าที่	-	√	√	-	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	15
ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร	-	-	-	-	√	-	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	13
ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	-	√	-	-	-	-	√	-	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	15
การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	√	√	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	7
ความเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่	-	-	-	-	√	-	√	-	-	√	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	12
การตรวจสอบและพัฒนากระบวนการทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	9
มุ่งเน้นภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการและความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี	√	√	√	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19
การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
การพัฒนาครู	-	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	19
การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	√	-	√	√	√	√	-	√	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22
การสื่อสารในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
การบริหารหลักสูตร	-	-	√	√	√	√	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	18
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	25
การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	√	-	√	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-	-	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	14
จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้มี โอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
ผู้บริหารให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	20
สนับสนุนครูเข้าประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	√	-	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	14
นิเทศภายในเป็นประจำ	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	11
มีทักษะแสวงหาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา	-	-	√	√	-	√	√	-	-	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	-	14
หาโรงเรียนเครือข่ายเพื่อวางแผนในการ แลกเปลี่ยนหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน	-	-	√	√	-	√	√	-	-	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	-	14

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรหมพิวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร์(2552)	วันเพ็ญ บรีสงเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรัทธาง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรหมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมโยเซค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ผู้บริหาร	√	√	√	√	-	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	21
ครู	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	25
หลักสูตร	√	-	√	√	√	√	-	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	21
บรรยากาศ	-	√	√	√	√	√	√	-	-	-	-	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	17
ทรัพยากร	√	-	√	√	√	√	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
นักเรียน	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	-	√	-	-	-	√	√	-	√	15
ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน	-	√	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	-	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	9
ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	21
สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ e – learning	√	-	√	√	√	√	-	√	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	21
พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้	-	√	√	-	√	-	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	-	-	-	12

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	ลำเนียง พรหมพิมาย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง (2550)	วัฒนาพร ระวังบทกวี (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว (2551)	วุดิยา พยัคฆ์หมาก (2551)	ชัยพร สกลพนารักษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสงเนิน (2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ลลิตา ภาทอง (2553)	ทิวดี ศิริดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์ (2556)	นพพร สโรบล (2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	Newzealand Ministry of Education (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์ (2557)	ชูวิดา มะขามทอง (2557)	พงศปณต พรหมมา (2557)	พัทธอนันท์ ทรราชกริรมย์โชค (2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญา นรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และ ความสำเร็จ	-		√	√	-	√	√	-	-	√	√	-	√	-	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	14
พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ	-	√	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	-	10
การบริหารจัดการ	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	24
การจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	25
ชุมชนสัมพันธ์	-		√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√		√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	-	-	16
กิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
การวิเคราะห์หลักสูตร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ	-	-	√	√	√	√	-	-	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	17
การจัดครูเข้าสอน	√	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	-	-	13
การจัดตารางสอน	√	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	12

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรมพวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร(2552)	วันเพ็ญ บริสเนมิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศิริดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมโยเซค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณัฐตนา สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
การจัดบริการวัสดุ หลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน	√	-	√	-	√	√	-	-	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและ ชุมชน	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√
การเตรียมบุคลากร	-	-	√	-	-	√	-	-	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√
การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้ หลักสูตร	-	-	-	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√
การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหาร	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√
การจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
หลักสูตรและการสอน	-	-	√	√	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	-	√
ครูผู้สอน	-	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
นโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์	-	√	-	-	-	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	11
การมีส่วนร่วมของชุมชน	-	-	-	√	-	√	-	√	-	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	14
โครงสร้างการบริหาร	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	-	8
เครือข่ายทางการศึกษา	-	-	√	√	-	√	√	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	-	14
การพัฒนาครูและบุคลากร	-	√	√	-	-	√	√	-	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	19
ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	15
การบริหารจัดการ	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	16
บุคลากร	-	√	√	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	20
การจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
บุคลากร	-	√	√	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	20
การจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์	√	√	-	-	√	√	-	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	18

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรหมพิมาย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร์(2552)	วันเพ็ญ บรู๊ส่งนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดีดิ์ ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทาร์ณ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรหมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมย์โชค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
การมีส่วนร่วมของชุมชน	-	-	-	√	-	√	-	√	-	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	-	-	12
การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	10
มีนโยบายชัดเจน	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	11
โครงสร้างการบริหารงานเป็นระบบ	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	-	-	9
ครูมีความรู้ความสามารถตรงกับหลักสูตรที่สอน	-	√	√	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	19
มีสื่อหลากหลาย พอเพียงกับความต้องการ	√	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
สถานที่บรรยากาศเอื้ออำนวย	-	√	-	-	√	√	-	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	18
ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	10
วิชาการ	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	23
กิจการนักเรียน	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	√	6
ธุรการการเงินและพัสดุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	√	-	-	-	√	√	-	-	4	
บุคลากร	√	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
อาคารสถานที่	-	√	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	13
ความสัมพันธ์ชุมชน	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	10
นโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-	10
ใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR)	√	√	√	-	-	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	12
พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	17
การจัดการเรียนการสอน	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
การทดสอบและการวัดผล	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	-	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	12	
การจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	24
การจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสนทนาภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรหมพิชัย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพินาร์ักษ์(2552)	วันเพ็ญ บรู๊ส่งเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิดดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรหมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมย์โชค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณ์รัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษ	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการ สื่อสารและเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก (CEFR)	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา	√	-	√	-	√	√	√	-	√	-	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การบริหารหลักสูตร	-	-	√	√	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
การนิเทศการศึกษา	-	-	-	-	-	√	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	-	-	√	-	√	√	√	√	-	-	-

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	24
การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	22
การวัดและประเมินผลการเรียน	-	-	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	12
การบริหารการศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	4
ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	15
ผู้เรียนสามารถร่วมออกแบบการเรียนรู้กับ ครูผู้สอน	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	9
การนิเทศการศึกษา	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	9
รายงานผลการดำเนินงานในแต่ละชั้นตอนให้กับ ผู้บริหาร พร้อมรับคำชี้แนะการนิเทศเพื่อนำผล ปรับปรุงการดำเนินงาน	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	10

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษา	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
การพัฒนาแผนการบริหารการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้อังกฤษตามมาตรฐาน	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-	10
ปรับปรุงระบบและกลไกการถ่ายทอดแผนการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-	10
พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาภาษาอังกฤษ	√	-	-	√	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
พัฒนาเครือข่ายการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อังกฤษ	-	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-	14

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
เสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน	√	√	√	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	23
พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19
พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	√	-	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	14
ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	√	-	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	14
ผู้เรียน	-	√	√	-	√	√	-	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	16

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนระของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรมพวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิกร(2552)	วันเพ็ญ บรีสงเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาสัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑาทิรัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะขามทอง(2557)	พงศปณต พรมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรราชภิรมโยเซค(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญารัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
ครูผู้สอน	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	26
ครอบครัว	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	-	-	10
โรงเรียน	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	26
การมีส่วนร่วม	√	√	√	√	-	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	19
การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	-	√	-	-	√	√	√	-	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	2
การพัฒนาเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้	-	√	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	√	-	8
บริหารแบบองค์รวม	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	-	-	8	
พัฒนาสมรรถนะของผู้เกี่ยวข้อง	-	√	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	15
พัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	-	√	√	-	√	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	19
การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และศึกษา ด้วยตนเอง	√	-	-	√	-	√	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
มีศูนย์การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	-	-	-	√	-	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	-	-	-	√	√	-	-	7
จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19
จัดชั้นเรียนและจัดครูสอนในหลายรูปแบบ	-	√	√	√	-	√	√	-	-	-	-	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	18
สอนแบบกัลยาณมิตรและเผยแพร่ผลงาน	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	√	-	√	√	-	11
จัดให้มีการประเมินคุณภาพนักเรียนโดยกิจกรรม เครื่องมือและผู้ประเมินแต่ละฝ่ายอย่าง เหมาะสม	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	13
นำผลมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	√	-	√	√	√	√	-	√	-	√	√	√	9
ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์และนโยบายที่เน้น การเรียนรู้เป็นหลัก	-	√	√	-	-	-	√	√	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	15
ใช้ระบบคุณภาพในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจ	-	√	√	-	-	-	√	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	15

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนระของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	สำเนียง พรมพวย (2547)	นงลักษณ์ เรือนทอง(2550)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550)	ประเสริฐ จันแก้ว(2551)	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)	ชัยพร สกลพนาธิ์(2552)	วันเพ็ญ บรีสงเนิน(2552)	สรศักดิ์ สว่างแสง (2552)	ถลิตดา ภาทอง(2553)	ทิวดี ศรีดำรง (2554)	ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555)	ชลาลัย อานามวัฒน์(2556)	นพพร สโรบล(2556)	วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556)	NewzealandMistryofEducation (2016)	จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์(2557)	ชูวิดา มะฆะขามทอง(2557)	พงศปณต พรมมา(2557)	พัทธวัฒน์ ทรัพย์กรมโยชิต(2557)	พรทิพย์ เวชกามา (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน(2557)	QinJing (2558)	ณัฐชญาณรัตน์ สถาพรพงศ์ (2558)	ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558)	สมศรี สุ่มมาตย์ (2558)	ปรเมษฐ์ โมลี (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2559)	
การจัดสภาพบรรยากาศและการเรียนรู้	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	18
ครู	-	√	-	-	√	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	18
ครูต้องมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้โดยมีความรู้ อย่างกว้างขวาง	-	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	-	16
ครูมีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	-	√	-	-	√	√	√	-	-	-	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	18
ระบบบริหารจัดการเชิงคุณภาพ	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	11
การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	-	√	-	-	√	√	√	-	-	√	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	16
มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	-	-	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	12
เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	-	√	-	-	√	√	√	-	-	√	√	-	-	√	√	√	-	√	√	√	√	-	√	√	√	√	-	17
เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	-	√	-	-	√	√	√	-	-	√	-	-	-	√	√	√	-	√	√	√	-	-	√	√	√	√	-	15

(ต่อ)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนะของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
การจัดสภาพการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุง ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนและการจัด บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารและ การเรียนการสอน	√	-	-	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรของโรงเรียนมีลักษณะที่ยืดหยุ่น	-	-	-	√	√	√	√	-	-	-	-	√	√	√	-	√	-	-	-	√	-	-	-	-	√	√	-	-
สอดคล้องตามสถานการณ์และส่งเสริม การเรียนรู้อย่างหลากหลาย	-	√	-	-	-	√	√	-	-	-	-	√	√	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การบริหารจัดการเวลาเรียน	-	√	-	-	-	√	√	-	-	-	-	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การจัดการเรียนรู้ เน้นการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
				</																								

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

คำ/กลุ่มคำสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามทัศนคติของผู้รู้	สอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้																											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
การทบทวนคำศัพท์ก่อนเรียน	√	√	-	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√	√	-	-	-	-	√	14
การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยผ่าน กิจกรรมที่สนุกสนานและพัฒนาการเรียนรู้	√	√	√	-	√	√		√	-	-	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22
การใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยี ส่งเสริมการสอนและสร้างแรงจูงใจ	√	√	√	√	√	√		√	-	-	√	√	-	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	22
การใช้หนังสือเรียน โดยเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	-	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	19
การสอนเสริมผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และจัดหาสื่อ / แหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพ ของผู้เรียน	√	√	√	-	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	-	-	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	20
การวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะของ กิจกรรมการเรียนรู้	√	√	-	-	√	√	√	√	√	-	-	√	-	√	-	-	√	-	-	√	√	√	√	√	√	√	-	√	16

จากตารางวิเคราะห์ – สังเคราะห์ องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อยด้วยตารางเมทริกซ์ (Matrix) พบว่าทุกประเด็นหรือทุกองค์ประกอบที่ผู้วิจัยนำเสนอตามแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงาน ทั้ง 27 แหล่งข้อมูลนั้น มีความสอดคล้องกันในบางประเด็น โดยพิจารณาจากความถี่ของแต่ละด้านต้องมีค่ามากกว่า 14 ขึ้นไป และผู้วิจัยได้สรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 27 ท่าน ได้องค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านผู้บริหาร
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้
5. ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้
6. ด้านหลักสูตร การนิเทศการวัดผลและประเมินผล
7. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน
8. ด้านผู้เรียน

จากนั้นทำการศึกษาว่าองค์ประกอบหลักแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อยกี่ด้านและได้ทำการสรุปองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ดังนี้

ตารางที่ 2.7

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
1. ด้านผู้บริหาร (นงลักษณ์ เรือนทอง, วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, ชัยพร สกฤษณารักษ์, สุรศักดิ์ สว่างแสง, ทิวัตต์ ศรีดำรง, นพพร สโรบล, วิรัตน์ พงษ์มิตร, กระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์, พงศปนต์ พรหมมา, ณัฐชญาณรัตน์ สถาพร พงศ์, ประเมษฐ์ โมลี)	1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.2 ภาวะผู้นำด้านวิชาการที่เด่นชัด 1.3 บริหารจัดการที่ดีและเห็นความสำคัญของการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ 1.4 ใช้ระบบคุณภาพในการปฏิบัติงาน คำนึงถึงการบริหารแบบมี ส่วนร่วมและการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน 1.5 กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ที่เน้นการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ

(ต่อ)

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
<p>2. ด้านครูผู้สอน (นางลักษณ์ เรือนทอง, วัฒนาพร ระงับทุกข์, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, ทักษ์ อุดมรัตน์, วิรัตน์ พงษ์มิตร, พงศปณิต พรหมมา, พัชรัตน์ หรรษาภิรมย์โชค, พรทิพย์ เวชกามา, สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ธวัชณ์ อรุณสุขสว่าง, ประเมษฐ์ โมลี)</p>	<p>2.1 ส่งเสริมเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานร่วมกิจกรรมเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>2.2 ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและให้บทวนคำศัพท์ ก่อนเรียน</p> <p>2.3 กระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ กล้าแสดงออก</p> <p>2.4 สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง</p> <p>2.5 ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย</p> <p>2.6 มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญ รอบรู้ ตรงกับหลักสูตรที่สอน</p> <p>2.7 ตระหนักในหน้าที่ เอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการสอน</p> <p>2.8 จัดการเรียนการสอนเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร</p> <p>2.9 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน</p>
<p>3. ด้านการจัดการเรียนการสอน (สำเนียง พรหมพ้วย, นางลักษณ์ เรือนทอง, วัฒนาพร ระงับทุกข์, ประเสริฐ จันทแก้ว, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, สุรศักดิ์ สว่างแสง, ลลิตา ภูทอง, ทิวดี ศรีดำรง, ทักษ์ อุดมรัตน์, ชลาชัย อานามวัฒน์, กระทรวงศึกษาธิการ นิวซีแลนด์, จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์, พงศปณิต พรหมมา, พัชรัตน์ หรรษาภิรมย์โชค, พรทิพย์ เวชกามา, สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน QinJing, ญัฐชยานันรัตน์ สถาพรพงศ์, สมศรี สุ่มมาตย์, ประเมษฐ์ โมลี, กระทรวงศึกษาธิการ)</p>	<p>3.1 ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน เน้นการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>3.2 จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน</p> <p>3.3 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน</p> <p>3.4 จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสนทนาภาษาอังกฤษ</p> <p>3.5 จัดสอนเสริมผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ</p> <p>3.6 จัดชั้นเรียนและจัดครูสอนในหลายรูปแบบ</p>
<p>4. ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ (นางลักษณ์ เรือนทอง, วัฒนาพร ระงับทุกข์, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, วิรัตน์ พงษ์มิตร, พรทิพย์ เวชกามา, ญัฐชยานันรัตน์ สถาพรพงศ์, สมศรี สุ่มมาตย์, ประเมษฐ์ โมลี,</p>	<p>4.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน</p> <p>4.2 จัดสภาพชั้นเรียนที่กระตุ้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ</p> <p>4.3 สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด</p> <p>4.4 จัดสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ</p> <p>4.5 สร้างบรรยากาศในโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษ</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
<p>5. ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ (สำเนียง พรหมพ้วย, วัฒนาพร ระงับทุกข์, ประเสริฐ จันแก้ว, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, ทักษ์ อุดมรัตน์, วิรัตน์ พงษ์มิตร, กระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์, ซูวีต้ามะขามทอง, พัทธนันท์ ทรราชภิรมย์โชค, พรทิพย์ เวชกามา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ญัฐชยานันรัตน์ สถาพรพงศ์, สมศรี สุ่มมาตย์, ประเมษฐ์ โมลี, กระทรวงศึกษาธิการ)</p>	<p>5.1 สำรองและสนับสนุนการใช้สื่อ ICT และ e-learning 5.2 สนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพียงพอกับความต้องการ 5.3 การใช้หนังสือเรียนโดยเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน 5.4 ใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีส่งเสริมการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน 5.5 ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV , DLIT) 5.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้</p>
<p>6. ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล (สำเนียง พรหมพ้วย, วัฒนาพร ระงับทุกข์, ประเสริฐ จันแก้ว, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, ชัยพร สกุลพนารักษ์, สุรศักดิ์ สว่างแสง, ลลิตา ภูทอง, ชลาลัย อานามวัฒน์, นพพร สโรบล, วิรัตน์ พงษ์มิตร, ซูวีต้ามะขามทอง, พงศปณต พรหมมา, พรทิพย์ เวชกามา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, QinJing, ญัฐชยานันรัตน์สถาพรพงศ์, สมศรี สุ่มมาตย์, ประเมษฐ์ โมลี, กระทรวงศึกษาธิการ)</p>	<p>6.1 วิเคราะห์หลักสูตร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 6.2 เสริมสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เข้มข้นเน้นการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อสื่อสาร 6.3 บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน 6.4 จัดทำหลักสูตรใหม่ขึ้นมาโดยเฉพาะ มีความยืดหยุ่น สอดคล้องตามสถานการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 6.5 ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษ 6.6 วัดและประเมินผลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้</p>
<p>7. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน (วัฒนาพร ระงับทุกข์, ประเสริฐ จันแก้ว, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, ทิวดี ศรีดำรง, นพพร สโรบล, กระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์, จุฑารัตน์ วงศ์อนันต์, ซูวีต้ามะขามทอง, พงศปณต พรหมมา, พัทธนันท์ ทรราชภิรมย์โชค, พรทิพย์ เวชกามา, ญัฐชยานันรัตน์ สถาพรพงศ์)</p>	<p>7.1 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเพื่อวางแผน แลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรร่วมกัน 7.2 พัฒนาเครือข่ายการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ 7.3 มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน ผู้ปกครอง</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
8. ด้านผู้เรียน (นงลักษณ์ เรือนทอง, วุฒิยา พยัคฆ์มาก, ชัยพร สกฤษณารักษ์, สุรศักดิ์ สว่างแสง, วิรัตน์ พงษ์มิตร, กระทรวงศึกษาธิการ นิวซีแลนด์, พรทิพย์ เวชกามา, ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง)	8.1 นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง 8.2 นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน กระตือรือร้นที่จะได้ตอบและ ให้ความร่วมมือการทำกิจกรรมต่าง ๆ 8.3 นักเรียนกล้าแสดงออกและฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเอง อย่างจริงจัง

2.3 แนวทางพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ

สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมพลวัต (Social Dynamics) มีกระแสของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา ทำให้รูปแบบวิธีการสอนแบบดั้งเดิมของครูอาจารย์อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เพียงพอ ผู้สอนจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การสอนภาษาที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการมานานแล้วว่าแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบด้านจิตวิทยาที่มีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้บุคคลที่มีแรงจูงใจจะเกิดความกระตือรือร้นและพยายามดิ้นรนเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

2.3.1 แรงจูงใจกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

Walker, Greene and Mansell (2006) แรงจูงใจเกิดได้จากหลายสาเหตุไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสิ่งกระตุ้นหรือผลักดันมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติหรือทัศนคติความคิดความสนใจการเห็นคุณค่าหรือความต้องการอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการแสดงการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกว่าตนมีความสามารถมีศักยภาพโดยไม่ได้เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก
2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกจนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย เช่น เงิน ปริญญาบัตร รางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง ความก้าวหน้า คำชมเชย การได้รับการยอมรับนับถือและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ การสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก สามารถใช้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ (Humaida, 2012, Brown, 2000, Dornyei and Otto, 1998) Gardner (1985) เสนอว่าแรงจูงใจเป็นตัวแปรที่ซับซ้อนแต่ก็สามารถนำมาใช้ในพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนเพื่อให้การเรียนภาษาต่างประเทศสัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น โดยกล่าวว่าแรงจูงใจ มี 2 ประเภท คือ แรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivation) หมายถึง ความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศสำหรับสื่อสารกับชาวต่างชาติและแรงจูงใจ

เชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) หมายถึง ความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อความเจริญก้าวหน้า เช่น การได้ทำงานที่ดีมีรายได้ที่สูงขึ้น ซึ่งมีการวิจัยพบว่าแรงจูงใจเชิงเครื่องมือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Tamimi and Shuib, 2009)

ผลการศึกษากับนักศึกษชาติต่าง ๆ ที่เรียนภาษาอังกฤษต่างพบว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Howchatturat and Jaturapitakkul, 2011, Liu, 2007, Kuiper and Tan, 2007) และพบว่า แรงจูงใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในห้องเรียนด้วย (Cheng and Dornyei, 2007, Clement, 2006) แต่ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาคือพฤติกรรมและวิธีการสอนของครูสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ไม่เอื้อ หลักสูตรการเรียนที่ไม่น่าสนใจและทัศนคติของผู้เรียน (Brown, 2007, Keblawi, 2005)

2.3.2 แนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน

Dornyei (1994) กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนมีความอดทนและเอาใจใส่ต่อการเรียนโดยเสนอแนวคิดของ Oxford (1990) สาระทั้งสองประการดังกล่าว ผู้สอนสามารถใช้เป็นทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ Dornyei (1994, 2001b) เสนอว่า รูปแบบแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพมี 3 ระดับคือ 1)ระดับภาษา 2) ระดับผู้เรียนและ 3) ระดับสถานการณ์ในการเรียน

1.1 ระดับภาษา (Language Level) หมายถึง ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและความสำเร็จของตนในอนาคตในการใช้ภาษานั้นอธิบายได้จากแนวคิดเรื่องแรงจูงใจเชิงบูรณาการและแรงจูงใจเชิงเครื่องมือที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นตามแนวคิดของ Gardner (1985) กล่าวคือ ผู้เรียนต้องการเรียนเพื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติและเพื่อความสำเร็จในอาชีพของตนในอนาคต

1.2 ระดับผู้เรียน (Learner Level) หมายถึง ความสำเร็จและความมั่นใจในตัวเองของผู้เรียนอาทิการรับรู้ความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของตนเอง (Perceived L2 Competence) ความเชื่อในศักยภาพของตน (Self-Efficacy) คุณลักษณะที่เป็นสาเหตุของความสำเร็จหรือล้มเหลวจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้เรียน (Causal Attributions) และความวิตกกังวลในการใช้ภาษา (Language use Anxiety) สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อสภาวะทางอารมณ์ของผู้เรียนได้ทั้งสิ้น ซึ่งมีการวิจัยให้ผลสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวเช่นการศึกษาของ Cong (2012) และ Mill, Pajares and Herron (2007) พบว่า ศักยภาพแห่งตนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในขณะที่ผลการศึกษาของ Matsuda and Gobel (2004), Gregersen (2003) พบว่า ผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลน้อยมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศได้ดีกว่า

1.3 ระดับสถานการณ์ในการเรียน (Learning Situation Level) หมายถึง สถานการณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียนแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1.3.1 องค์ประกอบแรงจูงใจด้านเนื้อหารายวิชา (Course Specific Motivational Component) เป็นการจัดหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอนให้น่าสนใจมีความเหมาะสม และสนองความต้องการของผู้เรียน

1.3.2 องค์ประกอบแรงจูงใจครูผู้สอน (Teacher Specific Motivational Components) เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิธีการสอนการมอบหมายงาน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนว่าผลงานของเขา ถูกหรือผิดอย่างไร ผู้สอนควรใช้จิตวิทยาในการสอนและเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ที่ทันสมัย น่าสนใจเช่นการเรียนการสอนโดยผ่านเกมหรือเพลงหรือการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Jarf, 2004, Ramachaudran, 2004, ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ และเสาวภา วิชาดี, 2555) เป็นต้น นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอก ห้องเรียนที่เหมาะสมหลากหลายวิธีและมีความสุขสนุกสนานก็มีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน (Clement, 2006, Wong, 2005)

1.3.3 องค์ประกอบแรงจูงใจกลุ่มผู้เรียน (Group-specific Motivational Components) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการเรียนอย่างชัดเจนทำงานเป็นกลุ่มโดยมีการ ให้คำชมเชยผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น (Ghaith, 2003, Kagan, 1995) สามารถสรุปเป็นรูปแบบ (Model) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.8

รูปแบบแรงจูงใจการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Dornyei

ระดับของรูปแบบ	รายละเอียด
1. ระดับภาษา (Language Level)	การใช้แรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivational Subsystem) การใช้แรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivational Subsystem)
2. ระดับผู้เรียน (Learner Level)	ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) <ol style="list-style-type: none"> 1. การรับรู้ความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง (Perceived L2 Competence) 2. ความเชื่อในศักยภาพของตน (Self-Efficacy) 3. สาเหตุของความสำเร็จหรือล้มเหลว (Casual Attributions) 4. ความวิตกกังวลในการใช้ภาษา (Language use Anxiety)
3. ระดับสถานการณ์ในการเรียน (Learning Situation Level)	ความน่าสนใจ (Interest) ความเหมาะสมของเนื้อหา (Relevance)
- องค์ประกอบแรงจูงใจด้านเนื้อหารายวิชา (Course-Specific Motivational Components)	ความต้องการของผู้เรียน (Expectancy) ความพึงพอใจ (Satisfaction) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliative Motive) ประเภทของอำนาจ (Authority Type) การสอนที่สร้างแรงจูงใจโดยตรง (Direct Socialization of Motivation)
- องค์ประกอบแรงจูงใจด้านครูผู้สอน (Teacher-Specific Motivational Components)	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบการสอน (Modeling) 2. การมอบหมายงาน (Task Presentation) 3. การให้ผลย้อนกลับ (Feedback)
- องค์ประกอบแรงจูงใจด้านกลุ่มผู้เรียน (Group-Specific Motivational Components)	เป้าหมายในการเรียน (Goal Orientedness) บรรทัดฐานและระบบการให้รางวัล (Norm and Reward System) การทำงานเป็นกลุ่ม (Group Cohesion) โครงสร้างเป้าหมายของชั้นเรียน (Classroom Goal Structure)

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *Motivation and motivating in the foreign language classroom.* by Dornyei, 2001b, *Modern Language Journal*, 78(3).

2. กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ผู้สอนต้องใช้กลยุทธ์การสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนให้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองรับผิดชอบและเลือกใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ขอเสนอรูปแบบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Oxford (1990) โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) และกลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) หมายถึง นักศึกษาใช้กระบวนการคิดโดยตรงที่เกี่ยวกับภาษา ซึ่งประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่

2.1.1 กลยุทธ์ด้านความจำ (Memory Strategies) เป็นการเรียนภาษาที่ช่วยผู้เรียนจำข้อความหรือคำศัพท์ใหม่ด้วยวิธีการจัดประเภทการใช้ภาพการออกเสียงซ้ำ ๆ การทบทวนการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดแผนภูมิ เป็นต้น ผลการวิจัยของ Chularut and DeBacker (2003) สนับสนุนว่าการทำแผนภูมิมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.2 กลยุทธ์ด้านการรู้คิด (Cognitive Strategies) เป็นการฝึกฝน การวิเคราะห์โครงสร้างของคำและประโยควิธีการรับและส่งข้อมูลการจับใจความสำคัญและ การสรุปความ ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่กับความรู้ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น

2.1.3 กลยุทธ์ด้านการทดแทน (Compensation Strategies) เป็นวิธีการเดาอย่างมีหลักการ เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์ใหม่ที่ยังไม่รู้ความหมาย

2.2 กลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies) หมายถึง กระบวนการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาทางอ้อมประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 ประการ คือ

2.2.1 กลยุทธ์ด้านอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) เป็นวิธีการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การตั้งใจเรียน การรู้จักจัดการและวางแผนการเรียนและการประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2.2 กลยุทธ์ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Strategies) เป็นวิธีที่ช่วยพัฒนาความมั่นใจในตัวผู้เรียนซึ่งเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่รวมถึงทัศนคติแรงจูงใจและค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษา

2.2.3 กลยุทธ์ด้านสังคม (Social Strategies) เป็นการส่งเสริมวิธีการเรียน โดยการถามคำถามและการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

Wharton (2000) พบว่า นักศึกษาสิงคโปร์ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง จะใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษามากกว่านักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำทั้งแนวทางกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ (Oxford) และรูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา ต่างประเทศของ (Dornyei) มีสาระสอดคล้องกันหลายประการการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 2.9

รูปแบบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Oxford

รูปแบบกลยุทธ์การเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	รายละเอียด
1. กลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies)	จำข้อความหรือคำศัพท์ใหม่ด้วยวิธีการจัดประเภทการใช้ภาพ
1.1 กลยุทธ์ด้านความจำ (Memory Strategies)	การออกเสียงซ้ำ ๆ การทบทวนการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดแผนภูมิ
1.2 กลยุทธ์ด้านการรู้คิด (Cognitive Strategies)	ฝึกการวิเคราะห์โครงสร้างของคำและประโยควิธีการรับและส่งข้อมูลการจับใจความสำคัญและการสรุปความ
1.3 กลยุทธ์ด้านการทดแทน (Compensation Strategies)	วิธีการเดาอย่างมีหลักการเช่นการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่รู้ความหมาย
2. กลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies)	วิธีการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเองเช่นการตั้งใจเรียนการรู้จักจัดการและวางแผนการเรียนและการประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2.1 กลยุทธ์ด้านอภิปัญญา (Metacognitive Strategies)	
2.2 กลยุทธ์ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Strategies)	วิธีพัฒนาความมั่นใจในตัวผู้เรียนซึ่งเป็นกลยุทธ์การเรียนภาษาที่รวมถึงทัศนคติแรงจูงใจและค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษา
2.3 กลยุทธ์ด้านสังคม (Social Strategies)	การส่งเสริมวิธีการเรียนโดยการถามคำถามและการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *Language learning strategies: What every teacher should know*. Oxford, R. L., 1990, New York : Newbury House Publisher.

สรุป การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเพื่อที่จะสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งผู้สอนภาษาอังกฤษจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ควรให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยการให้คำแนะนำถึงประโยชน์ของการนำทักษะภาษาอังกฤษไปใช้ในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้มีแรงจูงใจเชิงบูรณาการและแรงจูงใจเชิงเครื่องมือผู้เรียนจะได้มีความสนใจตั้งใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษส่งผลให้พัฒนาตนเองจนมีความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษตามที่ตนคาดหวังไว้บทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนจึงขึ้นอยู่กับทั้งผู้สอนและตัวผู้เรียนโดยผู้สอนใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างแรงจูงใจทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับภาษา ระดับผู้เรียน และระดับสถานการณ์ในการเรียน เช่น ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาการสร้างบรรยากาศสนุกสนานในการเรียนการใช้วิธีการสอนที่น่าสนใจและทันสมัยการมอบหมายงานที่ทำทนายการกล่าวชมเชยยกย่องมากกว่าคำติเตียน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองทั้งแบบทางตรงและทางอ้อมด้วยหากผู้สอนได้นำกลยุทธ์ทั้งการสอนและกลยุทธ์การเรียนรู้มาใช้จะส่งผลให้ผู้เรียน

เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนมากขึ้น จนสามารถพัฒนาให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 (2554) โดยกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น ดังนี้

1. แร้งบันดาลใจนักเรียนรู้สึกว่าการใช้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยาก มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างแรงบันดาลใจ ปรับเปลี่ยนเจตคติของนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษในเชิงบวก จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างได้ผล

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ อาจทำได้ ดังนี้

2.1 การสอนซ่อมเสริมโดยการสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าและเรียนอ่อน และสอนเสริมให้กับนักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง หรือนักเรียนที่มีความต้องการเสริมทักษะพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ

2.2 จัดค่ายภาษาอังกฤษ (English Camp) โดยอาจจัดเป็นรายโรงเรียนหรือรวมกันเป็นเครือข่ายสถานศึกษา ทั้งนี้ ควรมีวิทยากรในการจัดค่ายการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยเจ้าของภาษาร่วมกับคณะครูที่จัดค่ายการเรียนรู้

2.3 จัดสอนเสริมพิเศษ (ติวเข้ม) เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษและฝึกทำข้อสอบ (O-net) ทั้งนี้อาจจัดเป็นเครือข่ายสถานศึกษา

2.4 จัดกิจกรรมภาษาอังกฤษยามเช้า (Morning English) โรงเรียนอาจจัดกิจกรรมยามเช้าหน้าเสาธง หรือเสียงตามสายรายการวิทยุ หรือรายการโทรทัศน์ของโรงเรียนให้ตัวแทนนักเรียนนำเสนอคำศัพท์ภาษาอังกฤษแล้วแปลความหมายเป็นคำประโยค ทุก ๆ วัน

2.5 เรียนรู้จากสื่อ Internet โดยอาจให้ฝึกทำข้อสอบ Online หรือทำแบบฝึกทักษะทาง Internet

2.6 จัดกิจกรรมพัฒนาเทคนิคการอ่านโดยใช้ “Sign Word” กิจกรรมการใช้ Sign Word Table เป็นการนำคำศัพท์ที่เป็นปัญหาในการอ่านออกเสียงมาทำเป็นตารางคำ ครูอ่านออกเสียงให้นักเรียนชี้ตาม แล้วฝึกทดสอบว่าคำใดที่ครูอ่านแล้วให้นักเรียนค้นหาคำจากในตาราง และให้นักเรียนฝึกกันเอง อาจจับคู่ จับกลุ่ม ฝึกออกเสียง และค้นหาคำในตารางสลับกัน

2.7 ครูพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในความรับผิดชอบของครูเป็นรายคน

2.8 พัฒนาทักษะการสอนให้แก่ครู ซึ่งอาจทำโดยจัดอบรมเทคนิคการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยการลงมือปฏิบัติ หรือการนำครูไปทัศนศึกษา ตัวอย่างการสอนภาษาอังกฤษที่ประสบความสำเร็จ

2.9 พัฒนาทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งอาจจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เกี่ยวกับสาระทฤษฎีความรู้ ความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และโครงการสร้างสรรค์ประโยชน์ นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของครูในกลุ่มอาเซียน เพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนด้านภาษาอังกฤษ

3. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้การจัดการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อาจใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายได้ดังต่อไปนี้

3.1 แบบฝึกชุดฝึกทักษะในการอ่าน ฟัง พูด และเขียน

3.2 สื่อมัลติมีเดีย สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ICT)

3.3 ของจริง

3.4 บทเรียนสำเร็จรูป

3.5 บัตรคำ บัตรภาพ

3.6 บัญชีคำศัพท์ คลังคำศัพท์

3.7 หนังสือเสริมทักษะ

3.8 ตัวอย่างข้อสอบสำหรับการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

4.1.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะอย่างทั่วถึง บ่อย ๆ สม่ำเสมอ

4.1.2 จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชาติต่าง ๆ

4.1.3 จัดประชุมวิเคราะห์ แนวข้อสอบ (O-NET) เพื่อฝึกทักษะให้นักเรียนอย่างหลากหลายสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัดและประเมิน

4.1.4 โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กับเจ้าของภาษาอังกฤษโดยตรงเป็นระยะ ๆ

4.1.5 เพิ่มเวลาเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นโดยอาจจัดเวลาเรียนเพิ่มเติม นอกเหนือโครงสร้างเวลาเรียนตลอดปี

4.1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ โรงเรียน จัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนสื่อด้วยกัน จัดกิจกรรมศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

4.1.7 จัดตั้งเครือข่ายพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาและประสานงานให้ครูจัดกิจกรรม จัดการความรู้ (K.M.) เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

4.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

4.2.1 หน่วยงานบังคับบัญชาของโรงเรียนควรจัดสรรอัตราครูให้ตรงวิชาเอก

4.2.2 ลดภาระงานอื่นลงเพื่อให้ครูได้ปฏิบัติงานสอนได้เต็มที่

4.2.3 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ

การเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี (www.kingzton.com, 2559) ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีนั้นสิ่งที่สำคัญ คือ

1. ครูผู้สอนทำให้ผู้เรียนรักภาษาอังกฤษก่อน เมื่อนักเรียนรักภาษาอังกฤษและจะสามารถเรียนได้ดี

2. สร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นภาษาอังกฤษ เช่น การฟังภาษาอังกฤษ การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษมาก ๆ โดยการฟังเพลง หรือดูภาพยนตร์ที่เราชอบ

3. พัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อน โดยการฟังประโยคซ้ำ ๆ หลาย ๆ รอบจนขึ้นใจแล้วพูดตาม

4. พยายามพูดตามเจ้าของภาษาให้มากที่สุด จึงค้นหาความหมายในภายหลังว่ามี ความหมายอย่างไร

5. ฟังพูดประโยคภาษาอังกฤษเหล่านั้นให้เร็วขึ้น จะสามารถพูดภาษาอังกฤษแบบอัตโนมัติจากจิตใต้สำนึกโดยไม่ติดขัดอีก จึงมาฝึกหรือแก้ไขคำที่มีก้ออกเสียงไม่ถูกต้องไม่ชัดให้พูดได้ ชัดเจนขึ้น

6. นำครูสอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา เช่น ชาวอังกฤษหรือชาวอเมริกัน ที่มีประสบการณ์มาช่วยสอนเพื่อให้เรียนได้เร็วและมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น

วิธีการฝึกฟังภาษาอังกฤษให้ได้ผลเร็วมีเทคนิค ดังนี้

1. ฟังฟังเทปทสนทนาภาษาอังกฤษ ซึ่งบทสนทนาที่ชาวต่างชาติพูดจะต้องพูดด้วยความเร็วปกติอย่าฝึกฟังจากเทปที่พูดช้า เพราะจะทำให้เคยชิน และเมื่อเจอชาวต่างชาติที่พูดด้วยอัตราความเร็วปกติก็ไม่เข้าใจเช่นเดิม

2. เริ่มฟัง ครั้งละ 5 - 10 ประโยคในการฝึกครั้งแรก

3. ต้องมี Script ภาษาอังกฤษในขณะที่ฝึกฟังเสมอ
4. ฟังให้ได้อย่างน้อย 4 รอบในการฟังแต่ละครั้ง คือ
 - 4.1 รอบที่ 1 ฟังพร้อม Script คำใดที่ออกเสียงไม่เหมือนเจ้าของภาษาหรือฟังไม่รู้เรื่องแม้จะมี Script ให้หยุดเทป แล้วจดลงใน Script ว่าเสียงที่เราได้ยินนั้นคืออะไร
 - 4.2 รอบที่ 2 และ 3 ออกเสียงตาม
 - 4.3 รอบที่ 4, 5, 6, ฟังแบบหลับตาโดยไม่มี Script
5. ช่วงแรก ให้ฝึกฟังประโยคเดิม ๆ ด้วยวิธีข้างต้น สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แล้วจึงค่อยเพิ่มจำนวนประโยคให้มากขึ้นเป็น 15-20 ประโยค ต่อการฝึกฟังแต่ละครั้ง

หลักการในการเริ่มต้นพูดภาษาอังกฤษนั้นจะต้องเริ่มมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. ความมั่นใจในการพูดควรสร้างความมั่นใจด้วยการฝึกฝนด้วยตนเองหรือให้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน หรือมีจิตวิทยาในการสอนมาช่วยสอนการพูดภาษาอังกฤษ
2. หาข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราจะพูด เช่น อ่านหนังสือที่เป็นความรู้รอบตัวเป็นภาษาอังกฤษ เตรียมคำศัพท์และประโยคที่ต้องการพูด
3. ศึกษาการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบท สถานการณ์และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

จะเห็นได้ว่ารูปแบบวิธีการเรียนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลนั้น มีผู้รู้ได้นำเสนอไว้มากมายโดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะเทคนิควิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ นำมาสรุปในรูปแบบตารางเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษา ทำความเข้าใจ ดังตารางที่ 2.10

ตารางที่ 2.10

สรุปสาระสำคัญแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ

Domyei (2001)	Oxford (1990)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 (2554)	www.kingzton.com (2559)
<p>แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพมี 3 ระดับ</p> <p>1. ระดับภาษา</p> <p>1.1 ปรับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา</p> <p>1.2 คาดหวังความสำเร็จของตนในอนาคตจากการใช้ภาษา</p> <p>2. ระดับผู้เรียน</p> <p>2.1 สร้างความมั่นใจในตัวเองของผู้เรียน</p> <p>2.2 สร้างความเชื่อในศักยภาพตนเอง</p> <p>2.3 คลายความวิตกกังวลในการใช้ภาษา</p> <p>3. ระดับสถานการณ์ในการเรียน</p> <p>3.1 องค์ประกอบแรงจูงใจด้านเนื้อหาวิชา</p>	<p>กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 2 ลักษณะ</p> <p>1. กลยุทธ์ทางตรง</p> <p>1.1 กลยุทธ์ด้านความจำ</p> <p>1.1.1 ฝึกจำข้อความหรือคำศัพท์ใหม่ด้วยวิธีการจัดประเภทการใช้ภาพ การออกเสียงซ้ำ ๆ การทบทวนการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดแผนภูมิ</p> <p>1.2 กลยุทธ์ด้านการรู้คิด</p> <p>1.2.1 ฝึกฝนวิเคราะห์โครงสร้างของคำและประโยค</p> <p>1.2.2 ฝึกจับใจความสำคัญและการสรุปความ</p> <p>1.2.3 ฝึกผู้เรียนให้สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่กับความรู้ใหม่</p>	<p>จะจัดการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น</p> <p>1. สร้างแรงบันดาลใจ</p> <p>2. แนวทางการจัดการเรียนรู้</p> <p>2.1 สอนซ่อมเสริม</p> <p>2.2 จัดค่ายภาษาอังกฤษ</p> <p>2.3 จัดสอนเสริมพิเศษ</p> <p>2.4 จัดกิจกรรมภาษาอังกฤษยามเช้า</p> <p>2.5 เรียนรู้จากสื่อ Internet</p> <p>2.6 จัดกิจกรรมพัฒนาเทคนิคการอ่านโดยใช้ “Sign Word”</p> <p>2.7 พัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา</p> <p>2.8 พัฒนาทักษะการสอนให้แก่ครู</p> <p>2.9 พัฒนาทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p>	<p>การเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี</p> <p>1. สร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นภาษาอังกฤษ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาอังกฤษโดยการฟังเพลง หรือดูภาพยนตร์ที่ชอบเป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>2. พัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อน และการฟังให้ได้ผลดีคือต้องฟังประโยคซ้ำ ๆ หลาย ๆ รอบ จนขึ้นใจแล้วพูดตามออกเสียงเลียนแบบให้เหมือนที่สุด</p> <p>3. ฝึกพูดประโยคภาษาอังกฤษให้เร็วขึ้น</p> <p>4. แกะไขคำที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่ชัด ให้พูดได้ชัดเจนขึ้น</p> <p>5. นำครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาที่มีประสบการณ์มาสอนเพื่อให้สามารถเรียนได้เร็วขึ้นและสร้างความมั่นใจในการพูด</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

Dornyei (2001)	Oxford (1990)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 (2554)	www.kingzton.com (2559)
3.1.1 จัดหลักสูตรและ เนื้อหาวิชาที่สอนให้น่าสนใจ	1.3 กลยุทธ์ด้านการทดแทน 1.3.1 ฝึกการเลือกใช้คำศัพท์ที่มี	3. พัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้จากแหล่ง การเรียนรู้ที่หลากหลาย	6. ฝึกฟังบทสนทนาภาษาอังกฤษที่เป็นบทพูด ด้วยความเร็วปกติ อย่าฟังจากเทปที่พูดช้ากว่าปกติ และขณะฝึกฟังต้องมี Script เสมอ
3.1.2 มีความเหมาะสมและ สนองความต้องการของผู้เรียน	ความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์ใหม่ที่ ผู้เรียนยังไม่รู้ความหมาย	4. ข้อเสนอแนะ 4.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	7. หาความรู้หรือข้อมูลเพิ่มเติม เตรียมคำศัพท์ ในเรื่องที่เราจะพูด
3.2 องค์ประกอบแรงจูงใจด้าน ครูผู้สอน	2. กลยุทธ์ทางอ้อม 2.1 กลยุทธ์ด้านอภิปัญญา	4.2 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับ ชาติต่าง ๆ	8. เทคนิคการจำศัพท์คือจำเป็นกลุ่ม คำศัพท์ ที่เกี่ยวข้องกัน ใช้อุปกรณ์ช่วยเช่นบัตรคำศัพท์และ สร้างจุดเด่นของลักษณะคำศัพท์กลุ่มนั้นเช่นหมวด สัตว์สีแดง หมวดโรงเรียนสีเขียว ฯลฯ
3.2.1 ปรับพฤติกรรมและ บุคลิกภาพของครูผู้สอน	2.1.1 การตั้งใจเรียนของผู้เรียน 2.1.2 การรู้จักจัดการ การวางแผน	4.3 จัดประชุมวิเคราะห์ แนวข้อสอบ O-NET	9. ตั้งเป้าหมายในการทบทวนคำศัพท์พร้อม ประโยคที่เกี่ยวข้อง รักษาคำศัพท์เดิมไว้อย่าให้ลืม และเพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่อยู่เสมอ
3.2.2 ปรับวิธีการสอนการ มอบหมายงาน	การเรียนและการประเมินการเรียนรู้ 2.2 กลยุทธ์ด้านอารมณ์ ความรู้สึก	4.4 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาส เรียนรู้กับเจ้าของภาษาอังกฤษโดยตรง	
3.2.3 สร้างบรรยากาศใน ห้องเรียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	2.2.1 พัฒนาความมั่นใจในตัว ผู้เรียน	4.5 จัดเวลาเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือ โครงสร้างเวลาเรียนตลอดปี	
3.2.4 ผู้สอนใช้จิตวิทยาในการ สอนและเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการ เรียนการสอนที่ทันสมัย น่าสนใจ	2.2.2 ทักษะคติแรงจูงใจและค่านิยม ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษา	4.6 จัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ในระดับ สำนักงานเขตฯ ระดับโรงเรียน	
	2.3 กลยุทธ์ด้านสังคม 2.3.1 ส่งเสริมวิธีการเรียนโดยการ ถามคำถาม และการเรียนรู้การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	4.7 จัดตั้งเครือข่ายพัฒนาครูสอน ภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่	
		4.8 จัดการความรู้ (K.M.) เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	

(ต่อ)

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

Dornyei (2001)	Oxford (1990)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 (2554)	www.kingzton.com (2559)
<p>3.2.5 จัดสภาพแวดล้อมและ กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและ นอกห้องเรียนที่เหมาะสม หลากหลาย วิธีและมีความสุขสนุกสนาน</p> <p>3.3 องค์ประกอบแรงจูงใจด้านกลุ่ม ผู้เรียน</p> <p>3.3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย ในการเรียนอย่างชัดเจน</p> <p>3.3.2 ให้ทำงานเป็นกลุ่ม ให้การ ยกย่องชมเชย</p> <p>3.3.3 จัดการเรียนการสอนแบบ ร่วมมือ</p>		<p>4.9 หน่วยงานบังคับบัญชาควรจัดสรร อัตราครูให้ตรงวิชาเอก</p> <p>4.10 ลดภาระงานเสริมของครูให้ได้ ปฏิบัติงานสอนได้เต็มที่</p> <p>4.11 กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรหนังสือ เรียนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพมาตรฐาน เดียวกันทั่วประเทศ</p>	

ตารางที่ 2.10

สรุปสาระสำคัญแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ

www.manager.co.th(2559)	www.teen.mthai.com (2559)	www.scholarship.in.th(2559)	www.top-a tutor.com (2559)
10 เทคนิควิธีพูดอังกฤษให้ไหลลื่นสำเนียงเลิศ 1. อย่ากลัวความผิดพลาดและกังวลกับหลักไวยากรณ์มากเกินไป 2. เริ่มต้นจากการฟังบทสนทนาง่าย ๆ ดูหนัง ฟังเพลงในแบบที่ชอบ 3. ฟังอย่างเข้าใจและฟังอย่างต่อเนื่อง เริ่มฟังในสิ่งที่ไม่ยากจนเกินไปและค่อยพัฒนาความยากไปเรื่อย ๆ และต้องฟังทุกวันเพื่อความต่อเนื่อง 4. ฟังแล้วตอบคำถามอย่างรวดเร็วจากคำถามในเรื่องที่ฟัง ฟังให้เร็วขึ้นโดยไม่ต้องคิด 5. หาตัวต่อหรือชาวต่างชาติมาเป็นพี่เลี้ยงในการเล่าเรื่องและตั้งคำถามให้ฝึกฟังและฝึกตอบคำถาม 6. เรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาพไม่ใช่ตัวอักษร เลิกท่องเป็นคำ ๆ เรียนรู้เป็นภาพและเรื่องราว เป็นวลี เจอคำศัพท์ใหม่ให้จดลงสมุดพร้อมกับวลีนั้น ๆ	9 วิธีการเรียนภาษาอังกฤษให้เป็นภายใน 3 เดือน 1. ล้างความคิดเชิงลบเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ 2. ยอมเสียเวลามากขึ้นเพื่อทบทวน 12 Tense ให้เข้าใจ 3. ลงทุนให้กับการเรียนด้วยการซื้อ Dictionary 4. หมั่นอ่านบทความภาษาอังกฤษบ่อยๆ เน้นการอ่านหนังสือพิมพ์เนื่องจากมีการตรวจสอบอักษรและไวยากรณ์มาดีแล้ว 5. หัดฟังบทสนทนาและข่าวภาษาอังกฤษทุกวัน 6. เขียนภาษาอังกฤษบ่อย ๆ 7. ฝึกพูดหน้ากระจกหรือพูดให้ตัวเองฟังเป็นประจำเพื่อฝึกภาษาและฝึกความมั่นใจให้กับตนเอง	20 เคล็ดลับเรียนภาษาอังกฤษยังไงให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด 1. จัดคำศัพท์ออกเป็นหมวดหมู่ เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน 2. นำคำศัพท์มาใช้ เขียนแต่งประโยคโดยใช้กลุ่มคำศัพท์หรือสำนวนที่ เรียนอยู่ 3. วาดรูปศัพท์ที่เรียนอยู่ในรูปแผนผังความคิด 4. แสดงท่าทางประกอบคำศัพท์หรือสำนวนที่กำลังเรียนอยู่ 5. ออกแบบ flashcards คำศัพท์ เปิดอ่านหรือท่องในยามว่าง 6. กำหนดสีของหมวดคำศัพท์เพื่อให้ง่ายต่อการจำ 7. ฟังและเทียบเคียงการออกเสียง คำศัพท์ใหม่กับคำศัพท์เดิมเพื่อให้ง่ายต่อการฝึกออกเสียง	7 วิธีเรียนภาษาให้เก่ง 1. เริ่มฝึกภาษาด้วย listening skill ฟังศัพท์ใหม่ ๆ ฟังการออกเสียง ฟังสำเนียง ฟังรูปประโยคที่เขาใช้ฟังร่วมกับบริบทที่เขาพูด 2. ให้ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เช่น ฟังเพลงภาษาอังกฤษ แทนการฟังเพลงไทย ดูข่าวภาษาอังกฤษ แทนการดูข่าวภาษาไทยอย่างเดียว อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาษิตต่างประเทศ 3. หาเพื่อนเรียนด้วยกันเพราะสามารถฝึกภาษาโดยพูดกับเพื่อน แซทกับเพื่อนเป็นภาษานั้น ๆ หรือให้กำลังใจในการเรียนกัน ทำให้การเรียนภาษานั้นสนุกไม่น่าเบื่อ

(ต่อ)

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

www.manager.co.th(2559)	www.teen.mthai.com (2559)	www.scholarship.in.th(2559)	www.top-a tutor.com (2559)
7. เรียนรู้แบบซ้ำๆแต่ลึกซึ้ง คือเรียนรู้ทุกคำ และทวนลืออย่างลึก ไม่ใช่แค่รู้ความหมายหรือจำไปสอบ	8. ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านเป็นประจำ ติดต่อกัน	8. เลือกศึกษาคำศัพท์ที่มีประโยชน์หรือน่าสนใจจะจำได้แม่นและเร็วขึ้น	4. คิดเป็นภาษานั้นคือต้องคิดเป็นภาษานั้น ๆ โดยไม่คิด และไม่แปลเป็นภาษาไทย
8. ฝึกพูดหลายๆครั้งในแต่ละบทเรียน พูดจนขึ้นใจก่อนจะไปเริ่มฝึกพูดในบทใหม่	9. ฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นประจำทุกวัน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้	9. จำกัดการเรียนศัพท์ใหม่วันละ 15 คำ	ให้คิดและตอบเป็นภาษาอังกฤษเลยโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปล
9. อย่าแปลเป็นไทย เน้นความเข้าใจ ความหมายเป็นภาพที่ได้จากการฟังจริง ๆ จะทำให้สามารถพูดโต้ตอบได้อย่างลื่นไหลและเป็นไปโดยอัตโนมัติ		10. สังเกตหาคำศัพท์ที่กำลังเรียนอยู่เมื่ออ่านหรือฟังภาษาอังกฤษ	5. มีสมุดติดตัวเล่มเล็กสักเล่มคอยจดศัพท์ใหม่ ๆ ที่ได้ยิน จดรูปประโยคใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้ หรือจะเป็นเทคนิคใหม่ ๆ ในการเรียนภาษา และทุก ๆ วันต้องอ่านสิ่งที่จดลงไปด้วย เพื่อให้สามารถจดจำเนื้อหาเหล่านั้นได้ดีขึ้น
10. เรียนรู้ที่จะคิดให้เป็นภาษาอังกฤษ จะทำให้สามารถพูดได้อย่างง่ายดาย		11. ยอมรับความจริงว่าทุกคนต้องใช้เวลาในการเรียนรู้	6. การวางเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและระยะเวลา โดยเป้าหมายนั้นควรจะต้องเป็นสิ่งที่วัดได้ เช่น ต้องสอบ TOEFL ให้ได้มากกว่า 100 คะแนน ในระยะเวลา 6 เดือน ต้องอ่านหนังสือ ภาษาอังกฤษเล่มนี้จบภายใน 2 สัปดาห์ เป็นต้น
10.1 คิดคำศัพท์ในแต่ละวัน เมื่อตื่นขึ้นมาในตอนเช้าให้คิดคำศัพท์ขึ้นมา 1 ชุด หรือนั่งทำงานอยู่ให้คิดคำศัพท์ขึ้นมาอีก 1 ชุด เป็นชุดคำศัพท์ที่อยู่รอบ ๆ ตัวในขณะนั้น		12. ทบทวนภาษาในระยะเวลาสั้นๆ	
10.2 เอาคำศัพท์ที่คิดไว้มาแต่งเป็นประโยคในขณะที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ		13. ท่องศัพท์ให้มากขึ้น จะทำให้สามารถพูดได้อย่างเข้าใจได้มากขึ้น	
		14. ฝึกหัดอย่างจริงจัง	
		15. ทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน	
		16. จับกลุ่มเรียน จับกลุ่มคุย	
		17. หาจุดอ่อนในการเรียนของตัวเอง เพื่อที่จะได้เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้	
		18. หาโอกาสในการใช้ภาษาให้มากที่สุด	

(ต่อ)

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

www.manager.co.th(2559)	www. teen.mthai.com (2559)	www.scholarship.in.th(2559)	www.top-a tutor.com (2559)
		19. ทุ่มความสนใจ คือ เรียนรู้ภาษานั้น ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างจริงจัง	7. Practice makes perfect คำพูดนี้ยังคงเป็นจริงเสมอสำหรับการเรียนภาษา
		20. ปรึกษาผู้รู้ เพื่อทำลายกำแพงที่เป็นอุปสรรคในการเรียนออกไปให้เร็วที่สุด จะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย	คือต้องฝึกฝนเยอะ ๆ หาโอกาสที่จะได้ใช้ภาษา ยิ่งฝึกมากย่อมได้มาก ทักษะทางภาษาก็จะมีการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *Motivation inaction: A process model of L2 motivation.* by Dornyei, Z., and Otto, I. (1998). London : Papers in Applied Linguistics,Thames Valley University.

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพนั้นมีเทคนิควิธีการที่หลากหลาย ไม่ตายตัว และไม่มีสูตรสำเร็จที่ดีที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่ต้องการฝึกฝนว่ามีความตั้งใจจริงมากน้อยแค่ไหนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะทางภาษา เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนบ่อย ๆ ให้เกิดความชำนาญ และความเชี่ยวชาญ รวมถึงการพัฒนาทักษะทางภาษาโดยการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน ทำให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต จึงจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อม

ความหมายของศักยภาพหมายถึงสามารถภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ (www.gotoknow.org, 2559)

สมพงษ์ เทียงธรรม (2536, น. 10) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพของบุคคลที่มีวุฒิภาวะ แรงจูงใจ และประสบการณ์เดิมสูงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวกความพร้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพของเด็กที่มีวุฒิภาวะ ประสบการณ์เดิมและแรงจูงใจมาถึงจุดหนึ่งที่สามารถรับรู้สิ่งใหม่เข้าใจได้หรือพร้อมที่จะรับการสอนจากครูนั่นเองคำว่าพร้อม ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน ได้ให้ความไว้ว่า เป็นคำวิเศษณ์ที่มีความหมายว่า ครบถ้วน ส่วนคำว่า ความพร้อม เป็นคำนามซึ่งจะมีความหมายว่าความครบครันหรือมีทุกอย่างครบแล้ว ดังนั้น หากจะแปลความหมายของความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว ก็น่าจะให้ความหมายว่าสภาพที่มีทุกสิ่งทุกอย่างครบครันที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ได้

วิญญาพร สุวรรณแทน (2541, p. 30) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจ มีความเต็มใจและมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วง โดยได้เตรียมการล่วงหน้า

พจนานุกรมศัพท์การศึกษา (2559) กล่าวว่า ศักยภาพ (Potentiality) หมายถึง ภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจทำให้พัฒนาหรือปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้พลังความสามารถที่มีติดตัวอยู่ในบุคคลอาจเป็นความถนัดสติปัญญาหรือความสามารถพิเศษก็ได้

กองวิจัยทางการศึกษาระดับกรมวิชาการ (2559) กล่าวว่า ศักยภาพ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนผสมผสานกับคุณสมบัติและคุณลักษณะที่ตกตะกอนติดตัวนอกจากความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Sinclair and Hanks (1987) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคล 1) เตรียมตัวเพื่อกระทำกิจกรรมบางอย่างให้สำเร็จตามเป้าหมาย 2) ความเต็มใจ ความกระตือรือร้นที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่าง

Barrow and Milburn (1990, p. 259) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคล มีความสนใจและเริ่มต้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม คือ สภาพจิตใจ กายวิภาคและสรีรวิทยา

Fabian and Dunlop (2006) กล่าวถึง สามมิติความพร้อมของโรงเรียนมีดังต่อไปนี้ 1) พร้อมที่เด็กโดยให้ความสำคัญในเรื่องของการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก 2) พร้อมที่โรงเรียน ที่มุ่งเน้นในด้านของสภาพแวดล้อมในการเรียนควบคู่ไปกับการช่วยส่งเสริมและ สนับสนุนส่งเสริม การเรียนรู้ของเด็ก 3) พร้อมที่ครอบครัวโดยให้ความสำคัญในเรื่องของการควบคุม โดยผู้ปกครอง ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กในช่วงต้นของบุตรหลานของพวกเขาในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองสู่การเปลี่ยนผ่านไปโรงเรียนระดับสูงขึ้นได้

Virginia (2016) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนอธิบายถึง ความสามารถ ของเด็ก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนที่ส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนแต่ละองค์ประกอบ เด็ก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความพร้อมของโรงเรียน 1) เด็กพร้อมที่จะ เตรียมตัวเข้าสู่สังคม ร่างกาย สติปัญญา 2) ครอบครัวรวมถึงพ่อ แม่และผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ที่จะต้อง รับผิดชอบการเตรียมความพร้อม มีส่วนร่วมเชิงบวกกับเด็กของพวกเขาโดยการรักษาความสัมพันธ์ ที่มั่นคงและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ 3) โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมให้พร้อมต่อ การเรียนรู้ ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ยินดีต้อนรับเด็กทุกคน เพิ่มประสิทธิภาพ ทักษะ ความสามารถ ของตน 4) ชุมชนพร้อม รัฐบาล ท้องถิ่นให้การสนับสนุน การเข้าถึงข้อมูล การดูแลเด็กที่มีคุณภาพสูง ให้โอกาสในการเรียนรู้และจัดบริการอื่นๆ

กล่าวโดยสรุปความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ สามารถลุล่วงและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของการกระทำบางอย่าง ที่ได้ถูกเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ให้สามารถสำเร็จ ลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนคุณสมบัติหรือสภาวะของบุคคลที่พร้อมจะทำงานหรือกระทำ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และการเตรียมความ พร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนจะเตรียมอยู่ 4 ด้านคือ ด้านเด็ก ด้านครู ด้าน โรงเรียนและด้านชุมชนแนวทางประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเสริม สมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้เป็น เครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ และการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้บรรลุ

เป้าหมายดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมแตกต่างกันให้สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ตามมาตรฐาน เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการตามนโยบายและได้กำหนดให้มีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อสามารถสนับสนุนส่งเสริมให้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา โดยได้มีการจัดทำแบบประเมินความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดได้นำไปใช้ในการพิจารณากำหนดสภาพความพร้อมและดำเนินการตามแนวทางให้บรรลุผลต่อไป

การประเมินมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางแผนการจัดการทรัพยากรการบริหารจัดการตามปัจจัยและกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามบริบทของโรงเรียนโดยกำหนดขอบข่ายการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากร

- 1.1 มีครูชาวต่างชาติหรืออาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษ
- 1.2 มีครูจบวิชาเอกภาษาอังกฤษ
- 1.3 มีครูไม่จบเอกวิชาภาษาอังกฤษที่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ได้ตามหลักสูตร

1.4 ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง

1.5 ครูที่สอนภาษาอังกฤษใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

2. ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

2.1 ในหลักสูตรสถานศึกษามีคำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษและสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้

2.2 จัดรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้/การใช้ภาษาอังกฤษ

2.4 ครูที่สอนภาษาอังกฤษมีการวัดและประเมินผลความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน

3. ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.1 แผน/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.2 มีการจัดสรรงบประมาณ/รายได้สถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.3 ระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากผู้ปกครอง/ชุมชน
 - 3.4 มีการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ
 - 3.5 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษ
4. ด้านสื่อทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 4.1 มีหนังสือเรียนคู่มือครูและเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ/การค้นคว้า
 - 4.2 มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และวัสดุ
 - 4.3 มีห้องปฏิบัติการทางภาษาหรือห้องคอมพิวเตอร์หรือห้องโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 4.4 มีแหล่งเรียนรู้หรือเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม/พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ

แนวดำเนินการสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถานศึกษามีทางเลือกในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพอย่างเท่าเทียมในระดับประถมศึกษา สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบริบทและความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ควรมีรูปแบบและการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา แต่นักเรียนจะต้องได้รับโอกาสและการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้เท่าเทียมกัน

สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนที่มีความพร้อมสูง โรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง และโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) มีรายละเอียด ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีความพร้อมสูงเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านครูสอนภาษาอังกฤษและสื่อวัสดุอุปกรณ์ในระดับดีมาก เช่น ครูครบชั้นมีครูจบเอกภาษาอังกฤษเพียงพอมีครูที่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ตามหลักสูตร อีกทั้งสามารถจัดรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมแก่นักเรียนที่มีความสนใจและศักยภาพด้านภาษามีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลากหลายมีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยผู้ปกครองหรือชุมชนให้การสนับสนุนดีมาก

2. โรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านครูพอสสมควร เช่น ครูครบชั้นมีครูจบเอกภาษาอังกฤษและสามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรผู้ปกครองหรือชุมชนมีความพร้อมในการสนับสนุนพอสสมควร

3. โรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยเป็นโรงเรียนที่มีความไม่พร้อมด้านครูสอนภาษาอังกฤษ เช่น ครูไม่ครบชั้นไม่มีครูจบเอกภาษาอังกฤษครูขาดความสามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ผู้ปกครองหรือชุมชนขาดความพร้อมในการสนับสนุน

บุษบา นาคพุทธ (2556) ศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ยังขาดความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาประสบปัญหาการขาดแคลน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรทางการบริหารจัดการการศึกษา ครูผู้สอนที่ยังขาดความชำนาญเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ขาดงบประมาณที่เพียงพอและทั่วถึงที่จะส่งไปดูแลในท้องถิ่นชนบท รวมทั้งความรู้ด้านเทคโนโลยีที่นับวันจะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ ผู้เชี่ยวชาญในประเทศ มีจำนวนน้อยอีกทั้งจำกัดอยู่แต่ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ ทักษะคติของคนในประเทศยังยึดติดว่าประเทศเพื่อนบ้านสะดวกสบายเจริญกว่าจึงคิดแต่จะมาทำงานขายแรงงานในต่างประเทศ เช่น ประเทศไทยโดยมาด้วยความสมัครใจและถูกหลอกลวงมาไม่คิดจะแสวงหาความรู้เพื่อช่วยพัฒนาประเทศของตน

พระครูวินัยธรธีรวิทย์ฉนทวิโช (2556) ศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเมียนมาร์ พบว่า ยังขาดความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแม้ระบบยังไม่ดีมากนัก แต่ผู้นำทางวิชาการและบุคลากรเกี่ยวข้องกำลังยกระดับและพัฒนาเพื่อให้คุณภาพการศึกษาของประเทศเมียนมาร์มีมาตรฐานที่ดีขึ้น 1) ครูประเทศได้มีการยกระดับการศึกษาของครูมีการสนับสนุนการเรียนครูการมอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาครูเพื่อให้สำเร็จการศึกษาออกมาเป็นครูที่มีคุณภาพมีการจัดอบรมและการทดสอบต่าง ๆ ทั้งยังมีการประเมินครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อที่ครูจะได้มีประสิทธิภาพในการสอนนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป 2) เงินหรืองบประมาณการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาในด้านต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ รัฐจึงมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาในเรื่องการศึกษาฟรี การมอบสื่อตำราและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองส่งลูกหลานเข้าเรียนมากยิ่งขึ้น 3) ความรู้รัฐบาลได้มีการปรับหลักสูตรการศึกษามีการจัดปรับการเรียนการสอนและมีการให้ความสำคัญต่อการใช้ความรู้ในการบริหารจัดการศึกษามีการเพิ่มเติมวิชาเรียนต่าง ๆ เข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้เด็กที่จบออกมามีการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และที่สำคัญคือได้บุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่วงการเศรษฐกิจและตลาดแรงงานต่อไป 4) เทคโนโลยีรัฐบาลมีการจัดงบประมาณเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีในการศึกษาที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทำให้ผู้เรียน

มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมีประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี ที่ถูกต้องรวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป

ประนอม ศรีดี (2556) ศึกษาความพร้อมการบริหารจัดการสถานศึกษาของประเทศ อินโดนีเซีย กระทรวงศึกษาแห่งชาติและวัฒนธรรมมีหน้าที่ควบคุมนโยบายทางการศึกษาและรัฐดูแล งบประมาณการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษายังมีความพร้อมน้อยในการจัดการทั้งด้านครูบุคลากร เงินความรู้และเทคโนโลยีดังนี้ 1) ครูให้อำนาจท้องถิ่นในการดูแลครูซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในท้องถิ่น เพราะโดยสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นปัญหาในการจัดสรรทรัพยากรดังนั้นครูจะมีความเข้าใจในสภาพชุมชน และเข้าถึงผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี มีการสร้างมาตรฐานของวิชาชีพครูและการกำกับดูแลสิทธิของครู 2) เงินหรืองบประมาณจากการที่รัฐสนับสนุนการเรียนฟรีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแค่ 9 ปี จึงไม่สามารถใช้งบประมาณพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เต็มที่ 3) ความรู้กำลังอยู่ในช่วงพัฒนาส่งเสริม ความรู้ให้ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเน้นให้สอดคล้องกับวัตถุดิบของประเทศที่มีอยู่พิจารณาจาก หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา 4) เทคโนโลยีเนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยประเทศอินโดนีเซีย กำลังพัฒนาสายโทรศัพท์ที่ครอบคลุมมากกว่าที่เป็นอยู่ถึงจะตอบสนอง ICT ในระบบการศึกษาได้

ธนวุฒิ แก้วนุช (2556) ศึกษาความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์ ดังนี้ 1) ครูผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครูอย่างน้อยต้องสำเร็จปริญญาตรีทางการศึกษาครูใน โรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐและเอกชน ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีด้านการประถมศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีด้านการมัธยมศึกษาพร้อมวิชาเอกและวิชาโทเฉพาะด้านในวิชา ระดับมัธยมศึกษา ทั้งสองระดับต้องสำเร็จจากสถาบันฝึกหัดครูที่ได้รับการรับรองคุณภาพของครูใน ระดับโรงเรียนก่อนวัยเรียน ยังคงเป็นสิ่งท้าทายในโรงเรียนก่อนวัยเรียนของเอกชนสามารถจ้างครูที่มี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีเพราะมีกำลังจะจ่ายได้สูงส่วนโรงเรียนก่อนวัยเรียนของรัฐจะมีเพียงสาธารณูปโภค พื้นฐานกับครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอันเป็นผลมาจากค่าตอบแทนของครูที่ได้ต่ำมาก 2) เงินกรมศึกษาธิการมีเป้าหมายในการเติมเต็มช่องว่างทางทรัพยากรในสิ้นปี 2556 โดยตั้งงบประมาณ ของกรมศึกษาธิการเพิ่มขึ้น 15% จาก 207 พันล้านเปโซ ในปี 2554 เป็น 238.8 พันล้านเปโซ ในปี 2555 ในการนำมาใช้ลดช่องว่างในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐบาลแจกจ่ายส่วนที่ใหญ่ที่สุดของ งบประมาณแผ่นดินในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ แต่จำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นแทบจะไม่ช่วยให้ จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าและทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งก็ยังมีเด็กจำนวนมากที่ออกมาอยู่ตาม ถนน และต้องการการดูแลภายในโรงเรียน ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรของรัฐบาลในการช่วยให้พวกเขาได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพตามสิทธิทุกคน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหลายภาคเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้ 3) ความรู้นโยบายด้านหลักสูตรกำหนดไว้ 4 ปี โดยกรมศึกษาธิการ ปรากฏในหลากหลายคำสั่งทั้งจดหมายเวียน บันทึกความจำ และจากแถลงการณ์ทางราชการโดยวาง แนวทางตามลำดับในการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม

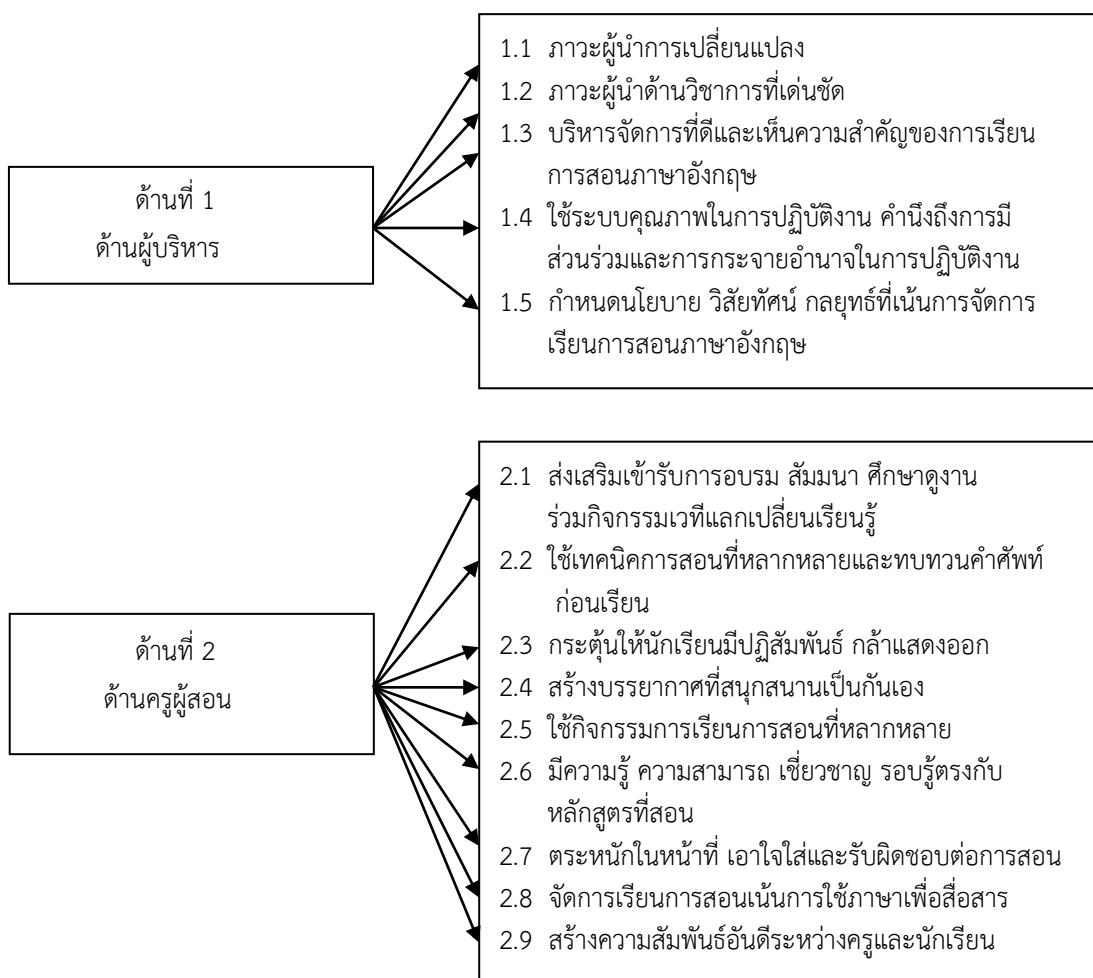
ก็ตามในกฎหมายหลาย ๆ ฉบับ ผ่านการออกพระราชบัญญัติระบุมความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรใหม่ของโรงเรียนประถมศึกษาและหลักสูตรใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษานำมาใช้ในทุสถานศึกษาตั้งแต่ปี 2533 ในปี 2525 ด้วยเงินสนับสนุนจากธนาคารในโครงการกระจายอำนาจทางการศึกษา (PRODED) เริ่มดำเนินการหลักสูตรสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาจะมีลักษณะสำคัญดังนี้ หลักสูตรต้องครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ตั้งแต่ส่วนเล็ก ๆ และเน้นหนักจุดใหญ่ในทักษะความรู้ขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะทักษะการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ รวมถึงมีรูปแบบทัศนคติที่ระหว่างผู้เรียนเนื้อหาของหลักสูตรต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ ระบบความเชื่อที่ให้ความอุปถัมภ์แก่ผู้เยาว์ ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และสำนึกในความเป็นชาติในผู้เรียนเป็นแบบแผนการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรเน้นการพัฒนาทักษะการทำงานเช่นเดียวกับความสำคัญของทักษะทางสติปัญญา ยังพัฒนาพละนันทรมายร่างกายของผู้เรียน ในตลอดทั้งหลักสูตรไม่เฉพาะในช่วงเวลากิจกรรมที่ส่งเสริมทางวิทยาศาสตร์และพละนันทรมาย เน้นพัฒนาสมรรถนะและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคมสะท้อนมิติใหม่ที่พลเมืองพึงปฏิบัติและวัฒนธรรมขยายไปสู่การรวมทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และคุณธรรม มีการปรับปรุงจำนวนสาระการเรียนรู้ในสองระดับ โดยลดลงเหลือห้า (ภาษาฟิลิปปินส์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเมคาบายัน) ให้ความสนใจในการเอื้อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักสูตรสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2545 และ 2546 ในระดับนี้ส่งเสริมการเรียนภาษาฟิลิปปินส์ สมรรถนะหลักและค่านิยมที่พึงประสงค์ในหลักสูตรนี้สามารถยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางสังคมที่แท้จริง 4) เทคโนโลยีส่วนหนึ่งของการปรับปรุงหลักสูตรคือโครงการ Computerization สำหรับการใช้ (ICT) ในทุก ๆ พื้นที่ การเรียนรู้กรมศึกษาธิการโดยโครงการ Computerization จัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงที่เกี่ยวข้องไปยังโรงเรียนของรัฐทั่วประเทศ กรมศึกษาธิการสนับสนุนให้มีการใช้ (ICT) ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์หรือสื่อการสอนโดยใช้เทคโนโลยีแบบต่าง ๆ

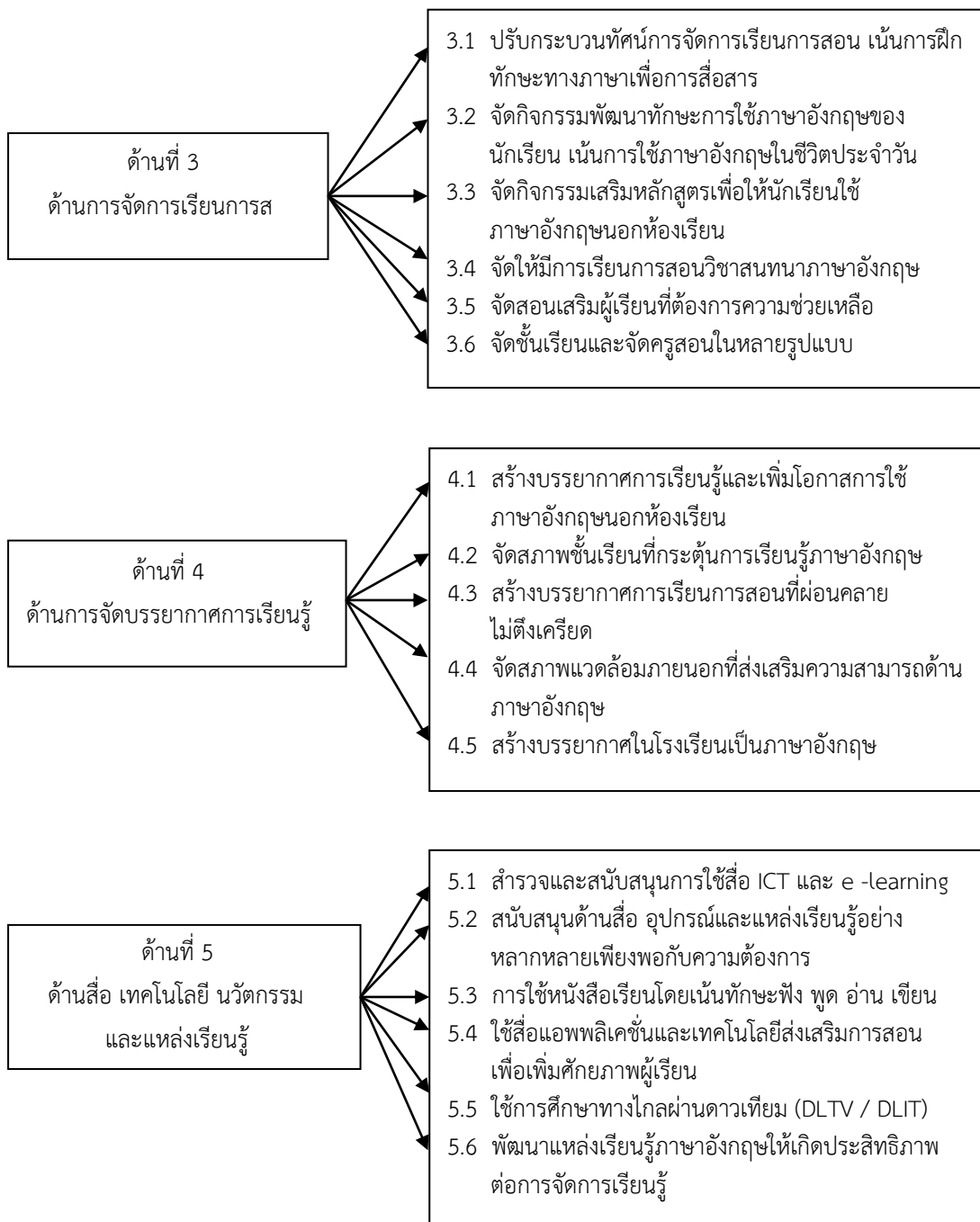
สรุปจะเห็นได้ว่า การที่จะจัดโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่นั้นจะมีมุมมองความพร้อมอยู่ 4 ด้าน คือ ความพร้อมด้านครูผู้สอน ความพร้อมด้านงบประมาณ ความพร้อมด้านหลักสูตร และความพร้อมด้านสื่อเทคโนโลยีซึ่งจากการศึกษาบริบทการจัดการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนพบว่าการจัดการศึกษาในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ฯลฯ ยังขาดความพร้อมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากประสบปัญหาใน 4 เรื่องดังกล่าวจึงยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลได้ ซึ่งรัฐบาลของประเทศดังกล่าวจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในประเทศเกิดความพร้อมในด้านครู งบประมาณ หลักสูตรรวมถึงสื่อ เทคโนโลยีอย่างเพียงพอกับความต้องการของ

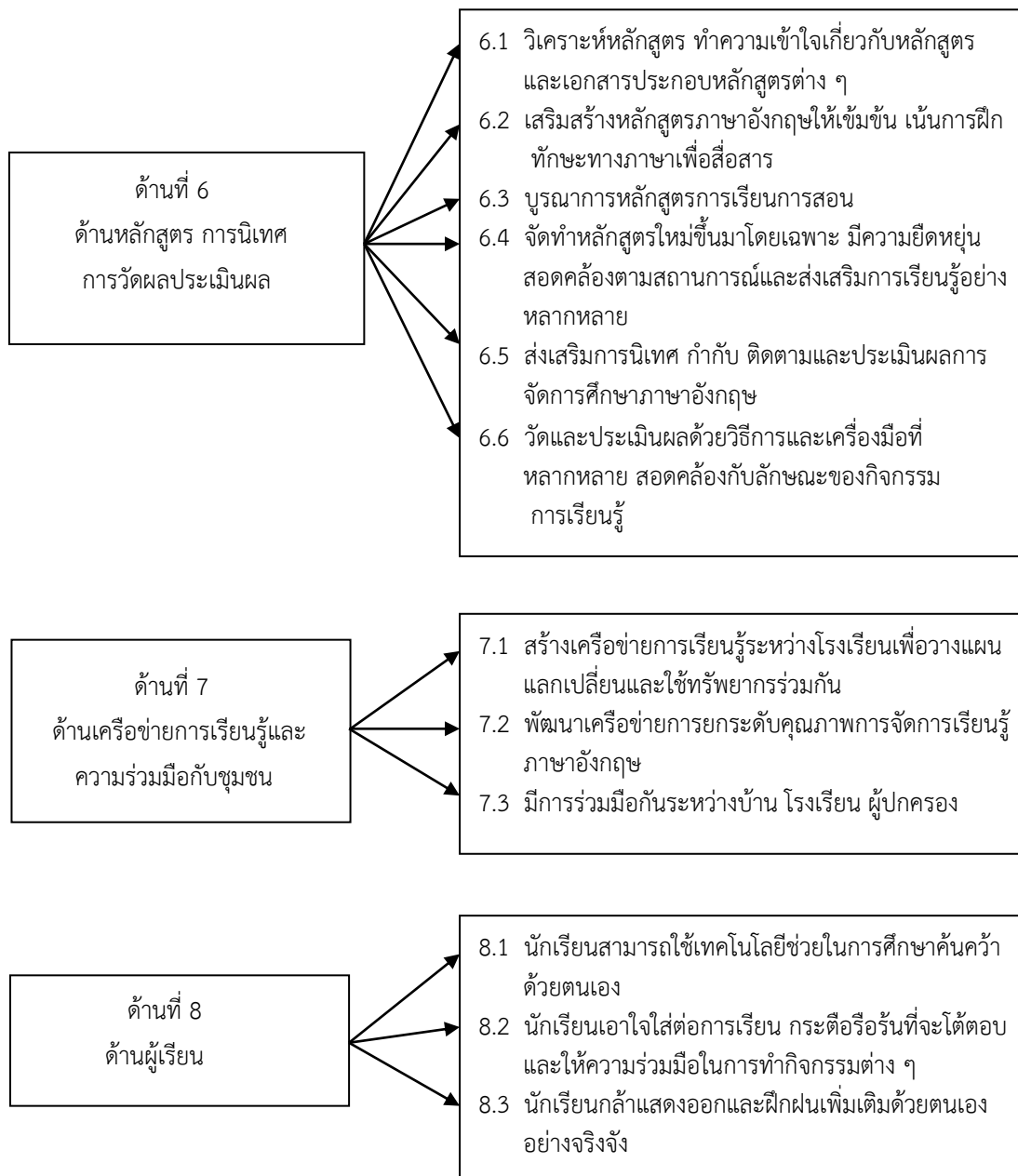
ผู้เรียนและเพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา จึงจะสามารถพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับอารยประเทศอื่น ๆ ได้ในอนาคต

2.3.4 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาเขียน เป็นกรอบเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้และสรุปองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารดังแผนภาพต่อไปนี้







ภาพที่ 2.5 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย.

2.3.5 แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากการเน้นไวยากรณ์ มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจากการฟังตามด้วยการพูดการอ่านและการเขียนตามลำดับ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควรคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ภาษากระบวนการเรียนการสอน ควรมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติที่ใกล้เคียงกับการเรียนรู้ภาษาแรกคือ ภาษาไทยที่เริ่มการเรียนรู้จากการฟังและเชื่อมโยงเสียงกับภาพเพื่อสร้างความเข้าใจแล้วจึงนำไปสู่การเลียนเสียงคือ การพูดและนำไปสู่การอ่านและเขียนในที่สุดการจัดการเรียนการสอนจึงควรเป็นการสอนเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริงหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและจัดการเรียนรู้จึงมีบทบาทภารกิจในการพัฒนาสนับสนุนช่วยเหลือให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้และสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้สถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินการดังนี้

1. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องถึงการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนภาษาอังกฤษจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. จัดหาสื่อการจัดการเรียนรู้สื่อการจัดการเรียนการสอนและสื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารทักษะตามธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาให้บริการแก่นักเรียนและครู
3. สนับสนุนครูให้พัฒนาตนเองด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ
4. ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประชุมสัมมนาอบรมศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร
5. สนับสนุนส่งเสริมและจัดแข่งขันทักษะทางภาษารวมทั้งจัดบรรยากาศการใช้ภาษาอังกฤษในสถานศึกษา
6. นิเทศติดตามให้กำลังใจในการปรับรูปแบบการเรียนเปลี่ยนการสอนใหม่โดยเน้นเพื่อการสื่อสารโดยขอความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและเครือข่ายในพื้นที่ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลัก

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยหลักสูตรแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานแต่สามารถเลือกรูปแบบวิธีการที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและแสดงถึงความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาควรเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน สามารถสร้างเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างเท่าเทียม แม้สถานศึกษาจะมีความแตกต่างกันในด้านความพร้อมแต่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรได้เข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดการ

เรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีมาตรฐานและส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพความพร้อมของตนเองโดยคณะกรรมการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ประชุมพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการประเมินด้วยแบบประเมินความพร้อมของหน่วยงานต้นสังกัด
2. จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีมาตรฐานโดยใช้รูปแบบที่พิจารณาว่าเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทและความพร้อมของตน
3. เตรียมความพร้อมครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ
4. ประสานขอความร่วมมือและการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานในพื้นที่ / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมกิจกรรมเสริมสร้างเจตคติค่านิยมภาษาอังกฤษและการจัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร
5. ติดตามประเมินจัดระบบการนิเทศภายในการจัดการเรียนการสอนและให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน

ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก (CEFR)

ครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาการปฏิสัมพันธ์การเลียนแบบและการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะครูที่มีความสามารถและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษจะเป็นต้นแบบที่ดีของผู้เรียน ในการเรียนรู้และฝึกฝนครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน และ การใช้สื่อจะช่วยกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ภาษาของผู้เรียนการพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่กำหนด ตามกรอบอ้างอิง (CEFR) และมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร (CLT) จึงเป็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการเพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก (CEFR) การดำเนินการตามนโยบายเน้นไปที่การประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ สำหรับครู เพื่อให้มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครูและให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนที่มีการวางอย่างเป็นระบบ และมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทาง

ภาษาอังกฤษได้จริง นอกจากนี้ควรมีระบบการฝึกฝนและการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์ เพื่อการพัฒนาต่อเนื่องด้วยกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. สํารวจและประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครูเกี่ยวกับการสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (CLT) เพื่อวางแผนและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระดับ ความสามารถภายหลังผลการประเมิน เพื่อให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด

2. พัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพ โดยการจัดระบบการนิเทศติดตามสนับสนุนช่วยเหลือ

3. จัดให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีความ หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและวิธีเรียนรู้ของ นักเรียนเพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถในการสื่อสารได้จริง

4. จัดให้มีการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและความสามารถในการ สอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และการพัฒนาครูผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้มีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งนี้หน่วยงานระดับต่าง ๆ มีบทบาทในการดำเนินการดังนี้

โดยระดับสถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1. จัดส่งครูสอนภาษาอังกฤษทุกคนเข้ารับการประเมินความสามารถจัดการ เรียนการสอนเน้นการสื่อสาร (CLT)

2. จัดให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองสอดคล้องกับระดับผลการประเมินความสามารถ และตามรูปแบบการอบรมที่สอดคล้องกับความถนัด

3. จัดให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจัดหาอุปกรณ์สถานที่สิ่ง อำนวยความสะดวกในการอบรมตามความเหมาะสมเช่นระบบอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์สถานที่อบรม

4. นิเทศภายในติดตามความก้าวหน้าของครูในการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลทางภาษาอังกฤษที่เน้นความสามารถในการสื่อสารเช่นการเยี่ยมชมชั้นเรียนการสัมภาษณ์ การนำเสนอผลการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

5. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลทางภาษาอังกฤษที่เน้นความสามารถในการสื่อสาร (CLT)

6. รายงานผลการพัฒนาแก่หน่วยงานต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอ

ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการ ช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน

สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Communication Technology: ICT) เป็นเครื่องมือสำคัญในโลกปัจจุบันที่เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้บริหารนำสื่อ ICT มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะทางภาษา จึงเป็นแนวทางสำคัญในการกระตุ้นและสร้างการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัลสื่อที่ดีสามารถนำมาใช้ทดแทนครูได้ โดยเฉพาะในส่วนของ การฝึกฝนเกี่ยวกับการออกเสียงการฟังและการพูด ซึ่งครูบางส่วนยังขาดความพร้อมและขาดความมั่นใจอีกทั้งสื่อยังสามารถใช้ได้ในทุกสถานที่ทุกเวลาใช้ฝึกฝนซ้ำ ๆ ได้อย่างไม่มีข้อจำกัดกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการผลิตการสรรหา e-content, Learning Applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้
2. ส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล เช่น การเรียนรู้ การฟัง การออกเสียงที่ถูกต้องตาม Phonics จากสื่อดิจิทัล
3. การจัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร เช่น English Literacy Day, English Zone, English Corner, การเพิ่มกิจกรรมการอ่านในและนอกห้องเรียน ซึ่งสามารถจัดหาเนื้อหาสาระและรูปแบบที่หลากหลายจากสื่อรายการโทรทัศน์สื่อดิจิทัลใน Tablet และสารสนเทศจากwebsite ต่าง ๆ เป็นต้น

โดยระดับสถานศึกษา มีแนวนโยบายดำเนินการ ดังนี้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันผลิตสรรหาและคัดเลือกสื่อตาม Core Curriculum, Learning Applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการสร้างและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนให้ครูร่วมกับนักเรียนผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี
3. จัดการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการฟังการพูดและการออกเสียงที่ถูกต้องตาม Phonics ผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามบริบทของโรงเรียน
4. ส่งเสริมให้มีการใช้เครือข่ายทางสังคม (Social Networks) ในการเรียนการสอน เช่น การส่งการบ้านผ่าน Facebook หรือ Youtube โดยเน้นย้ำให้ใช้ด้วยความระมัดระวังและมีความรับผิดชอบ
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียนผ่านเครือข่ายทางสังคม (Social Networks)
6. จัดการเข้าค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นสถานการณ์และประสบการณ์จริงที่หลากหลายในช่วงปิดภาคเรียนและค่ายนานาชาติสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง

7. พิจารณาเพิ่มชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษหรือจัดเวลาให้มีการเรียนอย่างต่อเนื่อง ครึ่งวัน / ทั้งวัน / หรือมากกว่านั้นเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ อย่างเพียงพอ

8. จัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศที่ส่งเสริม/กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร เช่น English Literacy Day, English Zone, English Corner, การประกวดแข่งขันต่าง ๆ การจัดทำป้าย นิเทศ และการเพิ่มกิจกรรมการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียนด้วยเนื้อหาสาระที่หลากหลาย

ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพิจารณานำแนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ข้างต้น ไปดำเนินการให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็นของพื้นที่เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในความรับผิดชอบให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไปโดยสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษา มีแนวดำเนินการดังนี้

1. ประเมินความพร้อมของสถานศึกษาตามแบบประเมินตนเองที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำ

2. กำหนดสภาพความพร้อมของตน

3. พิจารณารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามสภาพความพร้อม ของสถานศึกษาที่นำเสนอต่อไปนี้และเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามระดับความพร้อม บริบทและความเหมาะสม

2.3.5.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามสภาพความพร้อมของ สถานศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สามารถเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามบริบทและความ เหมาะสมได้ ดังนี้

รูปแบบที่ 1

บริบทไม่มีครูจบวิชาเอกภาษาอังกฤษครูที่ไม่มีถนัดในการสอนภาษาอังกฤษ หรือไม่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพแก่นักเรียนได้และประสานจัดหา ครูมาจัดการเรียนการสอนตามปกติไม่ได้

มีแนวดำเนินการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ดังนี้

1. การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรประสานกับ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ศูนย์ PEER ในพื้นที่หรือเครือข่ายเพื่อจัดหาครู / ผู้ทรงคุณวุฒิ / อาสาสมัครหรือ วิทยากรมาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามช่วงเวลาที่เป็นไปได้โดยจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

- 1.1 จัดสอนเดือนละ1วัน (เรียนภาษาอังกฤษอย่างเดียวต่อเนื่อง)
- 1.2 จัดสอนภาคเรียนละ1สัปดาห์ (เรียนภาษาอังกฤษอย่างเดียวต่อเนื่อง)
- 1.3 จัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสารเช่น English Song, English Zone, English Corner
- 1.4 จัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม 1 เดือนช่วงก่อนปิดภาคหรือปิดภาคปลายปีโดยประสานหน่วยงาน / สถานศึกษา / ศูนย์จัดบุคลากรที่เชี่ยวชาญร่วมจัดค่าย
2. หลักสูตรจัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่นมากโดยจัดหลักสูตรในลักษณะ
 - 2.1 หลักสูตรละชั้น ป.1 – 3 ในกรณีที่มีนักเรียนแต่ละห้องน้อย
 - 2.2 จัดกิจกรรมสร้างเจตคติและฝึกทักษะการฟัง-พูดพื้นฐาน
 - 2.3 จัดหลักสูตรในลักษณะหน่วยการเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอนระยะเวลา1วันต่อเดือนหรือ1สัปดาห์ต่อภาคเรียน
 - 2.4 จัดหลักสูตรค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มโดยพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อทดแทนการเรียนในห้องเรียน
3. การจัดการเรียนการสอน
 - 3.1 นำชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษมาจัดกิจกรรมเสริมสร้างเจตคติที่ดีและความคุ้นเคยกับเสียงและคำศัพท์สำนวนภาษาอังกฤษง่าย ๆ โดยใช้สื่อช่วยในการจัดกิจกรรม เช่นการ์ตูนเพลงนิทานเกมสื่อเสียง
 - 3.2 จัดการเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะตามธรรมชาติ การเรียนรู้ภาษาโดยเริ่มจากการฟัง-พูดเป็นหลักไม่เน้นอ่านเขียน
4. สื่อ
 - 4.1 ใช้ภาพเกมเพลงนิทานการ์ตูนฝึกฝนการฟังและพูดใช้สื่อเสียงเจ้าของภาษา
 - 4.2 ใช้สื่อ Digital /e-book / Learning.app. / Website ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประโยชน์จาก Tablet
 - 4.3 ใช้ประโยชน์จากรายการของ ETV / รายการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม
5. การวัดและประเมินผล วัดและประเมินความพร้อมเจตคติต่อการเรียนและพัฒนาการด้านทักษะฟัง-พูดเบื้องต้นของนักเรียนในลักษณะการประเมินตามสภาพจริง

แนวดำเนินการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ดังนี้

รูปแบบที่ 1

1. การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบริหารจัดการตามสภาพด้วยความยืดหยุ่น ดังนี้

1.1 ประสานกับชุมชนสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ศูนย์ PEER และเครือข่ายเพื่อจัดหาครูอาสาสมัครผู้ทรงคุณวุฒิหรือวิทยากรในพื้นที่มาช่วยสอนนักเรียนเป็นครั้ง ๆ จนครบตามหลักสูตร

1.2 จัดรวมห้องเรียนชั้น ป.4-6 (ห้องเรียนคละชั้น)

1.3 นำนักเรียนไปฝากเรียนกับสถานศึกษาที่มีครูสอนภาษาอังกฤษที่อยู่ใกล้เคียง

1.4 จัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสารเช่น English Song, English Zone, English Corner

1.5 จัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นช่วงปิดภาคเรียนระยะเวลา 1 เดือน ให้กับนักเรียนทุกชั้น

2. หลักสูตรจัดหลักสูตรในลักษณะ

2.1 หลักสูตรคละชั้น ป.4 – 6 ในกรณีที่มีนักเรียนแต่ละห้อง

2.2 จัดกิจกรรมสร้างเจตคติและฝึกทักษะการฟัง-พูดและอ่าน-เขียนเพิ่มเติมตามสภาพความพร้อม

2.3 จัดหลักสูตรค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น 1 เดือนโดยพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อทดแทนหรือเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

3. การจัดการเรียนการสอนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารให้มากจัดกิจกรรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อฝึกฝนและเสริมทักษะทางภาษาจัดบรรยากาศกระตุ้นส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนใช้สื่อช่วยในการจัดกิจกรรม

4. สื่อ

4.1 ใช้ชุดฝึกทักษะทางภาษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียน

4.2 ใช้สื่อ Digital / e-book / learning.app. / website ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประโยชน์จาก Tablet

4.3 ใช้ประโยชน์จากรายการของ ETV / รายการสอนทางไกล
ผ่านดาวเทียม

5. การวัดและประเมินผลวัดและประเมินผลตามมาตรฐาน
การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรและวัดผลตามกรอบ (CEFR) เมื่อจบช่วงชั้น (ป.6)

รูปแบบที่ 2

บริบทไม่มีครูจบวิชาเอกภาษาอังกฤษครูที่ไม่มีเกณฑ์ในการสอน
ภาษาอังกฤษหรือไม่ สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพแก่นักเรียนได้แต่
สามารถประสานจัดหาครูมาจัดการเรียนการสอนตามปกติได้มีแนวดำเนินการ ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1. การบริหารจัดการ

1.1 จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอาจจัดแบบคละชั้นหรือแยก
ชั้นจัด

1.2 จัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการ
ฝึกทักษะการสื่อสาร เช่น EnglishSong, English Zone, English Corner

1.3 จัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม1เดือนช่วงก่อนปิดภาคหรือ
ปิดภาคปลายปีโดยประสานหน่วยงาน/ สถานศึกษา / ศูนย์จัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมจัดค่าย

2. หลักสูตร จัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่นโดยจัดหลักสูตรในลักษณะ

2.1 หลักสูตรคละชั้น ป.1 – 3 ในกรณีที่มีนักเรียนแต่ละห้อง

2.2 จัดกิจกรรมสร้างเจตคติและฝึกทักษะการฟัง-พูดพื้นฐาน

2.3 จัดหลักสูตรในลักษณะหน่วยการเรียนรู้

2.4 จัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการ
ฝึกทักษะการสื่อสารเช่น EnglishSong, English Zone, English Corner

2.5 จัดหลักสูตรค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มระยะเวลา 1 เดือน
โดยพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อทดแทนหรือเสริม
การเรียนรู้ในห้องเรียน

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 จัดการเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะตามธรรมชาติ
การเรียนรู้ภาษาโดยเริ่มจากการฟัง – พูด เป็นหลักไม่เน้นอ่านเขียน

3.2 จัดกิจกรรมเสริมสร้างเจตคติที่ดีและความคุ้นเคยกับเสียง
และคำศัพท์ สำนวนภาษาอังกฤษง่าย ๆ โดยใช้สื่อช่วยในการจัดกิจกรรม เช่น การ์ตูน เพลง นิทาน
เกม สื่อ เสียง

4. สื่อ

4.1 ใช้ภาพเกมเพลงนิทานการ์ตูนฝึกฝนการฟังและพูดใช้สื่อเสียงเจ้าของภาษา

4.2 ใช้สื่อ Digital /e-book / Learning.app. / website ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประโยชน์จาก Tablet

4.3 ใช้ประโยชน์จากรายการของ ETV / รายการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

5. การวัดและประเมินผลวัดและประเมินความพร้อมเจตคติต่อการเรียนและพัฒนาการด้านทักษะฟัง-พูดเบื้องต้นของนักเรียนในลักษณะการประเมินตามสภาพจริง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

1. การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยการบริหารจัดการตามสภาพด้วยความยืดหยุ่นดังนี้

1.1 กรณีเด็กมีน้อยให้จัดรวมห้องเรียนชั้น ป.4 - 6 (ห้องเรียนคละชั้น)

1.2 จัดชั่วโมงฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมตามสภาพความพร้อม

1.3 จัดสภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ส่งเสริม / กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร เช่น EnglishSong, English Zone, English Corner

1.4 จัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นช่วงปิดภาคเรียนระยะเวลา 20 วัน เสริมให้กับนักเรียนทุกชั้น

2. หลักสูตร จัดหลักสูตรในลักษณะ

2.1 หลักสูตรคละชั้น ป.4 - 6 ในกรณีที่มีนักเรียนแต่ละห้อง

2.2 จัดชั่วโมงเรียนเพิ่มเติมให้ฝึกฝนการสนทนาภาษาอังกฤษ

2.3 จัดหลักสูตรค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นระยะเวลา 20 วัน

โดยพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อทดแทนหรือเสริมการเรียนในห้องเรียน

3. การจัดการเรียนการสอนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารให้มาก จัดกิจกรรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อฝึกฝนและเสริมทักษะทางภาษาจัดบรรยากาศกระตุ้นส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนใช้สื่อช่วยในการจัดกิจกรรม

4. สื่อ

4.1 ใช้ชุดฝึกทักษะทางภาษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษ
ของนักเรียน

4.2 ใช้สื่อ Digital / e-book / learning.app. / website ใน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประโยชน์จาก Tablet

4.3 ใช้ประโยชน์จากรายการของ ETV / รายการสอนทางไกล
ผ่านดาวเทียม

5. การวัดและประเมินผลวัดและประเมินผลตามมาตรฐาน
การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรและวัดผลตามกรอบ (CEFR) เมื่อจบช่วงชั้น (ป.6)

และโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ประชาชนผู้สนใจ สามารถศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม
จากเว็บไซต์สำหรับการค้นคว้าและฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษดังนี้

1. <http://www.englishclub.com/> เว็บไซต์นี้มีสาระเกี่ยวกับ
การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษครูผู้สอน (ESL) สามารถเรียนรู้แนวคิดบทเรียนวิธีการสอนใหม่ ๆ
และนำไปใช้ให้นักเรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

2. <http://www.teflgames.com/games.html> เว็บไซต์นี้ครูสอน
วิชาภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้เป็นคู่มือการสอนและจัดทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเหมาะ
กับการเลือกกิจกรรมเกมในคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

3. <http://www.manythings.org/> เป็นเว็บไซต์สำหรับการเรียนรู้
คำศัพท์ไวยากรณ์การพูดการอ่านการเขียนและเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ที่นักเรียนอาจสนใจ

4. <http://www.wiredforbooks.org/alice/chapter1.htm>
เว็บไซต์เรื่อง “Alice’s Adventures in Wonderland by Lewis Carroll” ใช้ฝึกทักษะการฟัง
สำหรับนักเรียน

5. <http://www.cityu.edu.hk/elc/quiz/rcli.htm> เว็บไซต์นี้
เหมาะกับฝึกฟังมีแบบทดสอบและให้ฟังประโยคจากคลิปเสียงแล้วตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง

6. <http://a4esl.org/> เว็บไซต์นี้เป็นการทดสอบความรู้ไวยา
กรณ์ ทดสอบคำศัพท์และเกมปริศนาอักษรไขว้การฝึกมีระดับเริ่มฝึกหรือเล่นกิจกรรมระดับง่ายระดับ
ปานกลางและระดับยาก

7. http://www.jcckc.net/english/links_games.htm เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปเว็บไซต์ที่มีกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษและเกมภาษาอังกฤษ

8. <http://esl-lab.com/elem/elemrd1.htm> ในเว็บไซต์นี้นักเรียนสามารถฝึกทักษะการฟังในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน (A Day at School)

9. <http://english-zone.com/index.php> ครูผู้สอนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้สื่อในเว็บไซต์นี้ สำหรับใช้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับไวยากรณ์การอ่านการเขียนคำศัพท์และการฝึกบทสนทนา

10. <http://www.5minuteenglish.com/listening.htm> เว็บไซต์นี้จะให้หัวข้อในการสนทนาและคำถามเกี่ยวกับหัวข้อในการสนทนา

12. <http://mingoville.com/> เว็บไซต์กรรมเล่นเกมภาษาอังกฤษที่เป็น Interactive สำหรับเด็กตามแนวเรื่องของเมืองนกระเรียนชื่อ “Mingoville”

13. <http://www.englishmedialab.com/listening.html> เว็บไซต์นี้จะนำเสนอคลิปเสียงการพูดฝึกฟังวลีในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับหัวข้อในการสนทนา

สรุป แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อยนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีแนวนโยบายในการให้สถานศึกษานำลงสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและบริบทของแต่ละสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางหรือนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของสถานศึกษาต่อไป

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาการถอดประสบการณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการเรียนรู้สถานศึกษาขนาดเล็กสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา” ซึ่งสามารถนำหลักการและแนวคิดมาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

อดุลย์ แสงโรจน์ (2556) ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาสรรค์วิทยา อำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ได้กล่าวถึง สถานศึกษาที่ตนปฏิบัติงานอยู่ว่า โรงเรียนประชาสรรค์วิทยาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูไม่ครบชั้น สภาพครอบครัวของผู้เรียนยากจน งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อย ฯลฯ ส่งผลให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนน้อย ทำให้กระทบต่อการจัดการศึกษาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้มีการ

วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยมีแนวดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การใช้สื่อของจริงประกอบการจัดการเรียนรู้ การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นต้น

2. พัฒนาครูผู้สอน โดยการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ทั้งการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการประชุม อบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ เช่น สถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตลอดจนการสนับสนุนด้านเอกสาร และการนิเทศภายในโรงเรียน

3. จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันความสามารถอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนที่เรียนรู้ช้าในช่วงนอกเวลาเรียน และการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เข้าประกวดแข่งขันความสามารถ ตามแนวคิดที่ว่า “การแข่งขัน คือ การต่อยอดในการพัฒนา”

4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและแสวงหาความร่วมมือ โดยการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบกัลยาณมิตร การใช้ปฏิสัมพันธ์ทางบวก ความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งที่มากระทบความมุ่งมั่นตั้งใจ ความเข้าใจเห็นใจ ความยุติธรรม การยืดหยุ่นในการปฏิบัติ การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

5. การแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ เช่น

5.1 ร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน สุขภาพอนามัยของผู้เรียน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน เช่น จัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา การบริจาคทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาไว้ใช้ประโยชน์ เป็นต้น

5.2 ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ในการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ และการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

5.3 ร่วมกับโรงเรียนวัดใหม่ราษฎร์ทรงธรรม ในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

การดำเนินการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในรายวิชาภาษาอังกฤษสามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

1. นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ปีการศึกษาย้อนหลัง มา
วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียน รวมทั้งการสร้างความตระหนักให้กับ
ครูผู้สอน

2. กำหนดเป้าหมายและวิธีการที่ใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เช่น การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดหาวิทยากรภายนอก โดยเน้น
ให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของหลักสูตรและช่วงเวลาที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริม
ความสามารถทางวิชาการแก่ผู้เรียนและช่วง 2 เดือนก่อนการทดสอบ (O-Net) ได้ดำเนินการ

2.1 จัดตั้งทีมทิว โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย
เพื่อให้การดำเนินงานต่อเนื่อง

2.2 สร้างบรรยากาศการทำงานแบบกัลยาณมิตร ใช้ปฏิสัมพันธ์
ทางบวกสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา เช่น
การจัดซื้อเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครูผู้สอน
การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

2.3 จัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น
การเรียนรู้เป็นฐานแยกกลุ่มเด็กเก่ง - ปานกลาง - อ่อน การเรียนรู้เป็นฐานแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดย
เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ข้อทดสอบ

2.4 จัดการสอนซ่อมเสริมจากครูประจำชั้น และการสอนเสริม
จากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งช่วงหลังเลิกเรียนและวันหยุดราชการ (วันเสาร์) เพื่อให้การดำเนินงาน ให้เกิด
ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนในภาพรวมทั้งหมดทำให้โรงเรียนประชาสรรค์วิทยา มีผลการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) เป็นที่น่าพอใจ คือปีการศึกษา 2552, 2553 และ 2555 มีค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 49.79, 54.06 และ 61.30 ตามลำดับ และอยู่ในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

บรรเทิง ทานะพันธ์ (2556) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อำเภอ
บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้กล่าวถึง โรงเรียนที่ตนปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้อำนวยการอยู่ว่าโรงเรียนบ้านทุ่ง
น้อย เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ตั้งอยู่ในชนบท มีครูไม่ครบชั้นเรียน ไม่มีครูในสาขาที่ขาดแคลน ส่งผล
ให้ผู้เรียนขาดโอกาสทางการศึกษาและไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาผลการ

ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2553 พบว่า ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบอยู่ในลำดับที่ 126 ซึ่งเป็น 10 ลำดับสุดท้ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย จึงได้นำหลักการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ และดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สรุปได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

1.1 การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระบบ

1.2 การคัดกรองเด็กปกติ - เด็กพิเศษทุกชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยให้ครูประจำชั้นใช้แบบคัดกรองของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนำผู้เรียนเข้ารับการวินิจฉัยจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่โรงพยาบาลพุทธชินราช ตลอดจนกำหนดครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานที่ชัดเจน

1.3 การคัดแยกเด็กปกติ ออกเป็นกลุ่มเด็กเก่ง - ปานกลาง - อ่อน โดยศึกษาผลการเรียนปีการศึกษาที่ผ่านมา และผลการทดสอบก่อนเรียน

1.4 การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนัก และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

1.5 การสนับสนุนการจัดการชั้นเรียน อาทิเช่น การจัดสรรงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ การจัดหาเทคโนโลยีประกอบการสอน รวมทั้งการสร้างขวัญกำลังใจและการทำทนายแก่ครูและผู้เรียน

2. การลงมือทำ (Do) การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และวิทยากรภายนอก รวมทั้งการใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากโรงเรียนวังไกลกังวล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนด

3. การตรวจผลลัพธ์ (Check) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. การแก้ไขปรับปรุง (Action) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกัน วิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษครั้งต่อไป

การดำเนินการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (O-Net) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สรุปได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เริ่มจากการคัดกรองเด็กปกติ - เด็กพิเศษ แล้วนำเด็กปกติมาคัดแยกกลุ่มเด็กเก่ง - ปานกลาง - อ่อน การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาเพื่อสร้างความตระหนัก และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งการสนับสนุน การจัดการชั้นเรียน

2. การลงมือทำ (Do) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการ เรียนรู้ โดยมีการสอดแทรกข้อทดสอบ (O-Net) ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องขณะเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด และเกิดความคุ้นเคยกับแบบทดสอบ ส่วน 2 เดือนก่อนการทดสอบ (O-Net) จะให้ครูผู้รับผิดชอบใน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และครูอาสาในชั้นเรียนอื่น ๆ ที่มี ความสามารถพิเศษมาช่วยสอนหรือช่วยติว จัดหาแบบทดสอบและเอกสารประกอบ โดยโรงเรียนจะ ให้การสนับสนุนอย่างไม่มีขีดจำกัด และดำเนินการดังนี้

2.1 จัดการเรียนการสอนตามปกติ ในภาคเช้า

2.2 สอนเสริมและติวอย่างเข้มในภาคบ่าย วันละ 1 กลุ่มสาระ การเรียนรู้

2.3 สอนเสริม ในวันหยุดราชการ (เสาร์ - อาทิตย์) วันละ 2 กลุ่ม สาระการเรียนรู้

2.4 จัดกิจกรรมการเข้าค่ายวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในภาคกลางคืนและภาคเช้าก่อนเข้าเรียนตามปกติโดยทางโรงเรียน จะให้การสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องฉายแผ่นทึบ ห้องปรับอากาศ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ที่ดี ตลอดจนถึงติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็ว สูงในสถานศึกษา

3. การตรวจผลลัพธ์ (Check)

3.1 การตรวจสอบในขณะที่สอนภาษาอังกฤษ เป็นการตรวจสอบคำตอบจากข้อทดสอบของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์ หาเหตุผลสนับสนุนในการตอบ แต่หากพบว่า คำอธิบายของคำตอบในข้อทดสอบข้อใดไม่ชัดเจน จะดำเนินการค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตทันที แล้วจึงร่วมกันสรุป

3.2 การตรวจสอบหลังการทดสอบ (O-Net) วิชาภาษาอังกฤษ เป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนตามเนื้อหาสาระของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

4. การแก้ไขปรับปรุง (Action)

4.1 การปรับปรุงแก้ไขวิธีการวิเคราะห์ข้อสอบของผู้เรียนในขณะทำการสอน เพื่อแก้ไขปรับปรุงในการสอนเสริมครั้งต่อไป

4.2 การปรับปรุงแก้ไขหลังการทดสอบ (O-Net) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสอบไปวิเคราะห์เพื่อวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนครั้งต่อไป

ผลการดำเนินการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในภาพรวมทั้งหมด ปรากฏว่าจากการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้โรงเรียนบ้านทุ่งน้อยสามารถยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงขึ้นตามลำดับ ดังนี้ปีการศึกษา 2553 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.75 ปีการศึกษา 2554 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 46.04 ปีการศึกษา 2555 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 49.47 ซึ่งปีการศึกษา 2553, 2554 และ 2555 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 126, 74 และ 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามลำดับ รวมทั้งปีการศึกษา 2555 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 1 ใน 18 ของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบางกระทุ่ม 1

จะเห็นได้ว่า วิธีการบริหารจัดการเรียนรู้สถานศึกษาขนาดเล็กหรือสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนน้อย สามารถนำหลักการและแนวความคิดมาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษและในรายวิชาอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา 2) การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 6) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 7) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8) การใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของจริง แหล่งเรียนรู้ ครู และวิทยากรภายนอก 9) การสอนซ่อมเสริม 10) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันความสามารถ 11) การติว 12) การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน 13) การ

สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ สถานที่ในการดำเนินงาน รวมทั้ง 14) การนำผลการทดสอบไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.4.1 ข้อมูลทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งกรมการจังหวัดเป็นผู้ดูแลเรื่องการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 โดยมีขุนการกลศึกวิธีเป็นกรมการจังหวัดคนแรก ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม เมื่อปี พ.ศ. 2484 ได้เปลี่ยนชื่อกรมการจังหวัดมาเป็นศึกษาธิการจังหวัด มีนายโสภณา ปาลบุตร เป็นศึกษาธิการจังหวัด การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ได้มีกรมสังกัดอยู่หลายกรม ทำให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาหลายหน่วยงาน มีความยุ่งยากในการติดต่อประสานงาน ต่อมาเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่มที่ 120 ตอนที่ 62 ก มีผลบังคับใช้ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ส่งผลให้มีการประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศออกเป็น 175 เขต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนั้น จึงได้มีการหลอมรวมสำนักงานที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานเข้าด้วยกัน คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตั้งสำนักงานอยู่เลขที่ 85 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีนายคมพิสิฐ ฆายขุนทด เป็นผู้รักษาการผู้อำนวยการสำนักงาน ได้ดำเนินการปรับปรุงการบริหาร และจัดการสำนักงานปรับปรุงอาคารสถานที่ซึ่งมีข้าราชการประจำสำนักงาน จำนวน 110 คนปัจจุบัน ว่าที่ร้อยตรีธนู วงษ์จินดา เป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานออกเป็น 9 กลุ่ม 1 ส่วน คือ กลุ่มอำนาจการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มบริหารงานบุคคลกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มการเงินและสินทรัพย์ หน่วยตรวจสอบภายใน กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

2.4.1.1 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต เขต 1 จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งสู่อาเซียนและก้าวสู่ระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

2.4.1.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมุ่งสู่อาเซียนและก้าวสู่ระดับสากล
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
- 4) ส่งเสริมระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาและบูรณาการการจัดการศึกษา

2.4.1.3 เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

- 1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งสู่อาเซียนและก้าวสู่ระดับสากล
- 2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและเสมอภาค
- 3) นักเรียนทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทุกคนมีทักษะที่เหมาะสมและทำงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
- 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเน้นการบริหารแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา
- 6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกโรงมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานมุ่งสู่อาเซียนและก้าวสู่ระดับสากล

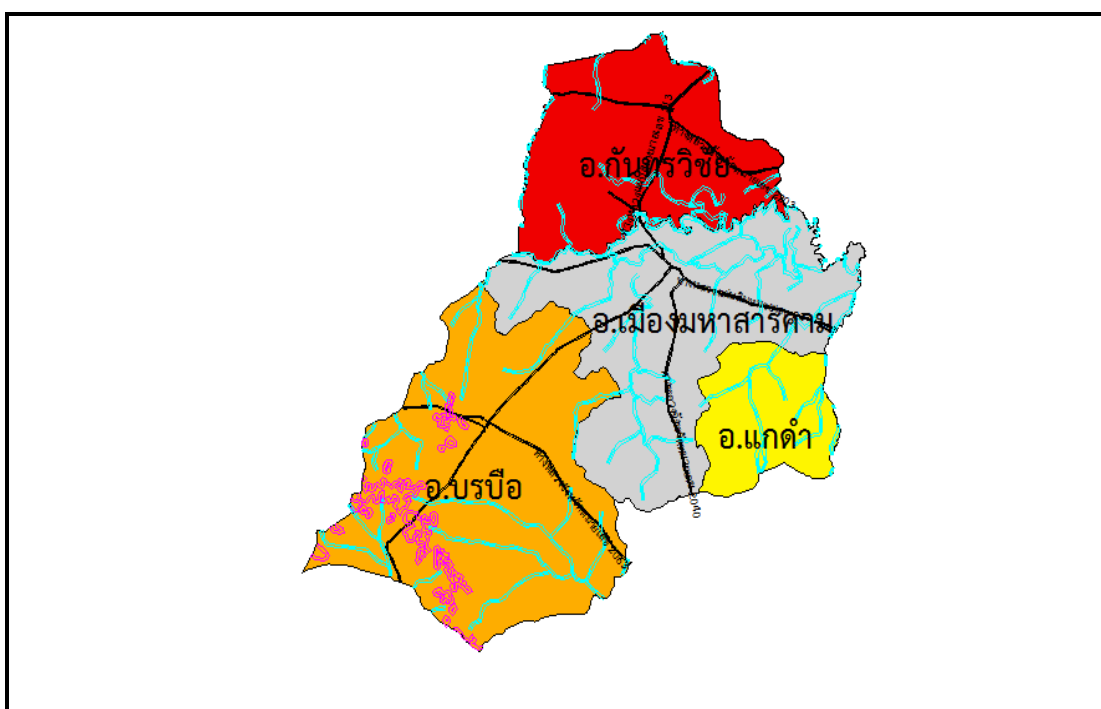
2.4.1.3 สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 85 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000

2.4.2 เขตบริการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีโรงเรียนในเขตบริการที่ตั้งอยู่ในท้องที่ 4 อำเภอได้แก่อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอแกลง อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดมหาสารคาม

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอเมือง อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอนาโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอกุดรัง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม



ภาพที่ 2.6 พื้นที่รับผิดชอบของ สพป.มหาสารคาม เขต 1. ปรับปรุงจาก *สรุปผลการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2559, มหาสารคาม : สพป.มหาสารคาม เขต 1.

2.4.3 อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

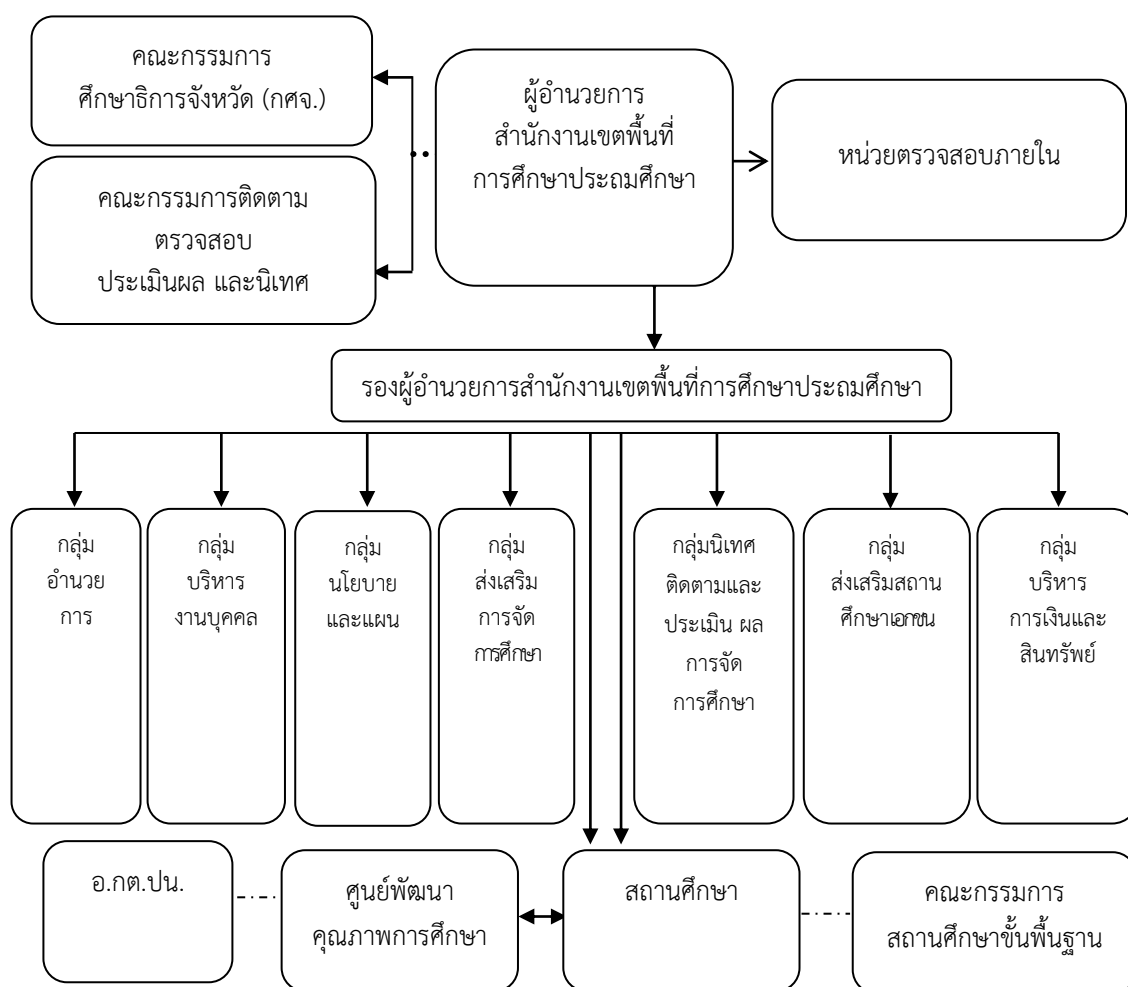
1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศึกษา ประชามติ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่ การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็น หน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.4.4 โครงสร้างการบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีโครงสร้างการบริหาร จัดการภายใต้โครงสร้างที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังแผนภาพด้านล่าง



ภาพที่ 2.7 โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

ปรับปรุงจาก *สรุปผลการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ*. โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2559, มหาสารคาม : สพป.มหาสารคาม เขต 1.

จำนวนโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด ดังนี้ 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 201 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน จำนวน 12 โรงเรียนรวม 213 โรงเรียน

ตารางที่ 2.11

จำนวนนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ในปีการศึกษา 2559 แยกตามระดับดังนี้

ที่	สังกัด	จำนวนนักเรียนแยกสังกัด/ระดับ						รวม
		อ.1-อ.3	ป.1-ป.6	ม.1-ม.3	ม.4-ม.6	ปวช.	ปวส.	
1	สพป.	4,727	17,789	1,615	-	-	-	24,131
2	เอกชน	1,942	2,476	31	19	-	-	4,468
รวม		6,669	20,265	1,646	19	-	-	28,599

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *สรุปผลการประเมินความ พร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2559, มหาสารคาม : สพป.มหาสารคาม เขต 1.

ตารางที่ 2.12

ข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O – NET) ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ปีการศึกษา 2557 – 2558

ระดับเขต	ระดับประเทศ	ผลต่าง	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ผลต่าง
ปีการศึกษา 2557	ปีการศึกษา 2557		ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2558	
31.01	36.02	-5.01	35.39	40.31	-4.92

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *สรุปผลการประเมินความ พร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2559, มหาสารคาม : สพป.มหาสารคาม เขต 1.

โรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการสำรวจโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด ในปีการศึกษา 2557 โดยให้โรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดประเมินความพร้อมของตนเองในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. ความพร้อมด้านบุคลากร
2. ความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ
4. ความพร้อมด้านสื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

มีการสรุปประเภทของโรงเรียนเป็น 3 ประเภท คือ โรงเรียนที่มีความพร้อมสูง จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง จำนวน 61 และโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย จำนวน 133 โรงเรียน โดยผู้วิจัยขอนำเสนอเฉพาะรายชื่อโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.13

สรุปผลการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1
ปีงบประมาณ 2557

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
1	โคกก่อหนองโน	บ้านสมศรี	1.00	1.42	1.37	1.13	1.23	น้อย
2	(อ.เมือง)	บ้านหนองโจดสวนมอน	1.00	1.42	1.37	1.13	1.23	น้อย
3		บ้านหัวช้างหนองแสง	1.00	1.42	1.37	1.13	1.23	น้อย
4		บ้านนานกเขียน	1.35	1.75	1.65	1.75	1.63	น้อย
5	ดอนหวานบัวค้อ (อ.เมือง)	บ้านหนองหล่ม	1.35	1.75	1.65	1.75	1.63	น้อย
6		บ้านหนองคูน้ำจั้น	1.20	2.50	2.05	1.00	1.55	น้อย
7	เขวา (อ.เมือง)	บ้านเอียด “สังฆราชภูริรังสรรค์”	1.20	2.50	2.00	1.00	1.34	น้อย
8		บ้านหนองตื้น	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
9		บ้านหมีเหล่าน้อย	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
10		บ้านคอนคู	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
11		บ้านสงเปลือยโพธิ์สระแก้ว	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
12		นิคมบ้านหัน	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
13		บ้านนาแพงดอนไฮ	1.52	2.50	2.00	1.00	1.76	น้อย
14		บ้านโคกล่ามหมากหญ้าท่าสำราญ	1.20	2.50	2.00	1.00	1.68	น้อย
15	แก้งลาดพัฒนา (อ.เมือง)	บ้านบุงคล้ายท่างาม	1.60	2.05	1.60	1.90	1.79	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
16		บ้านหนองหวาย	1.00	1.00	2.00	1.63	1.41	น้อย
17		บ้านกุดซุย	1.40	2.40	2.20	1.50	1.88	น้อย
18		บ้านเลิงบ่อ	1.20	2.50	1.80	2.00	1.88	น้อย
19		บ้านท่าประทายโนนตูม	1.40	2.40	2.20	1.50	1.88	น้อย
20		บ้านโขงกุดหวาย	1.40	2.40	2.20	1.50	1.88	น้อย
21	แวงนาง (อ.เมือง)	บ้านหนองแวง	1.20	2.40	1.60	2.50	1.93	น้อย
22		บ้านแก่น้อย	1.20	2.40	1.60	2.50	1.93	น้อย
23		หนองโพด	1.40	2.40	1.60	2.50	1.98	น้อย
24		บ้านโคกศรี	1.40	2.40	1.60	2.50	1.98	น้อย
25		บ้านหนองปลิง	1.40	2.40	1.60	2.50	1.98	น้อย
26		บ้านจำนั๊ก	1.40	2.40	1.60	2.50	1.98	น้อย
27	ท่าสองคอน(อ.เมือง)	บ้านดงเค็งดอนหัน	1.00	1.00	2.00	2.50	1.63	น้อย
28		บ้านหินลาด	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
29		บ้านหนองเขื่อนช้าง	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
30		ชุมชนบ้านหนองจิกท่าแร่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
31		บ้านดอนตูมดอนโต	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
32		บ้านเม่นใหญ่	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
33		บ้านหนองใหญ่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
34	เขาใหญ่ขามเรียง (อ.กันทรวิชัย)	บ้านศรีสง่าโนนเสียว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
35		บ้านเชือกคูดุ่ยเพ็ก	1.00	1.00	2.00	1.63	1.41	น้อย
36		บ้านส้มโอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
37		บ้านเขาใหญ่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
38		บ้านโพธิ์เงิน	1.00	1.40	2.20	1.50	1.53	น้อย
39		บ้านขามเรียงเขียบโนนแสงดอนมัน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
40	นาสีนวน (อ.กันทรวิชัย)	บ้านนาสีนวน	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
41		บ้านหนองอุ่ม	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
42		บ้านเขาโดนแห้งสามัคคี	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
43		บ้านตำแยหนองคู	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
44		บ้านหวาย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
45		บ้านทัน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
46	มิ่งเมือง (อ.กันทรวิชัย)	บ้านเหล่า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
47		บ้านสมศรีมะแปบประชาบำรุง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
48	มิ่งเมือง (อ.กันทรวิชัย)	ชุมชนบ้านลาด	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
49		บ้านน้ำเที่ยงดอนอิจันทร์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม	
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4			
50		บ้านนาดีศรีสุข	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
51	เมืองท่า(อ.กันทรวิชัย)	ท่าขอนยาง	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย	
52		บ้านไคร่นุ่น	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย	
53		บ้านดอนเวียงจันทร์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
54		บ้านหัวขัว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
55		บ้านปอแดง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
56		บ้านขามเฒ่า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
57		บ้านเปลือยดง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
58		บ้านคอนคู	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
59		มะค่าไส้จ่อ (อ.กันทรวิชัย)	ชุมชนบ้านมะค่า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
60			บ้านไคร่นุ่นราษฎร์บำรุง	1.40	2.45	2.00	1.42	1.82	น้อย
61	บ้านยางท่างโนนทัน		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
62	บ้านไผ่น้ำเที่ยง		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
63	บ้านเปลือยน้ำสามัคคี		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
64	บ้านไส้จ่อ		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
65		บ้านลิ้นฟ้า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย	
66	แกดำวังแสง (อ.แกดำ)	อนุบาลแกดำ	1.13	1.62	2.10	3.00	1.96	น้อย	

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
67		บ้านหัวขัวโพธิ์ศรี	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
68		บ้านหนองเจริญ	1.00	2.50	2.00	1.25	1.69	น้อย
69		ชุมชนบ้านหมากค่า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
70		บ้านวังแสง	1.20	2.75	1.80	1.75	1.88	น้อย
71		บ้านขอนแก่นตะคุ	1.60	2.00	1.80	2.25	1.91	น้อย
72		บ้านหนองบัว	1.80	1.80	2.00	1.90	1.88	น้อย
73	แกด้าวังแสง (อ.แกด้า)	บ้านโคกกลาง	1.00	2.00	2.00	2.00	1.75	น้อย
74	มิตรภาพ (อ.แกด้า)	ชุมชนมิตรภาพ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
75		บ้านป่าช่างโนนลาน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
76		บ้านเสือกินวัวโคกน้อย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
77		บ้านโคกไร่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
78		บ้านโพนสว่าง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
79		บ้านโสกแดง	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
80		บ้านนาคุณ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
81	หนองสิม วังไชย วังใหม่	บ้านหนองสิม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
82	(อ.บรบือ)	บ้านพงโพด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
83		บ้านหนองโดนหอกลอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
84		บ้านวังปลาโต	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
85		บ้านโนนทอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
86		บ้านวังไฮ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
87		บ้านหัวหนอง(สังขวิทยา)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
88		บ้านโนนสำราญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
89		บ้านโนนเกษตร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
90	ราชีระปือ (อ.บรปือ)	บ้านโนนสวรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
91		บ้านห้วยทราย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
92		บ้านหัวขัว	1.33	1.36	1.66	1.16	1.38	น้อย
93		บ้านโคกกลางบ่อหลุบ	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
94		บ้านแก่นเท่า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
95		บ้านหนองบัวโนนสว่าง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
96	บรปือ บ่อใหญ่ หนองโก	อนุบาลบรปือ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
97	(อ.บรปือ)	บ้านโคกล่าม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
98		บ้านบ่อใหญ่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
99		บ้านเก่าใหม่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
100		บ้านหนองหัวโนนทอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
101		บ้านหนองหญ้าปล้อง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
102		ชุมชนบ้านดงเค็ง	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย
103		บ้านหนองโก	1.40	1.70	1.52	1.95	1.64	น้อย
104		บ้านโคกกลาง(หนองโก)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
105	หนองจิก กำพี้ (อ.บรบือ)	บ้านดอนบม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
106		บ้านหนองแก	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
107		บ้านหัวนา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
108		บ้านเหล่ายาว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
109		บ้านกำพี้เหล่ากาเจริญศิลป์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
110		บ้านเป้า	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
111		บ้านสองห้องฮ้อยน้อย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
112		บ้านฮ้อยไผ่	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
113		บ้านแดงน้อย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
114	โนนแดง หนองคูขาด (อ.บรบือ)	บ้านเหล่าตามา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
115		บ้านโนนแดงมะขามหวาน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
116		บ้านหัวหนอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
117		บ้านป่ากุงหนา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
118		บ้านหนองทุ่มศรีโพธิ์ทอง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
119		บ้านศาลา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
120		บ้านโนนทองโนนสะอาด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
121		บ้านดอนพยอม	1.20	1.75	1.80	2.00	1.69	น้อย
122		บ้านโคกกุ้ง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
123		บ้านโสภณา	1.00	1.70	1.00	1.00	1.18	น้อย
124		บ้านฝายป่าบัว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
125		บ้านไพรวัลย์ปอแดง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
126	ลุ่มน้ำเสียว (อ.บรบือ)	บ้านยาง (ยางทวงวิทยา)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
127		บ้านแดง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
128		บ้านบกพร้าว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
129		บ้านบัวมาศ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
130		บ้านโนนม่วง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
131		บ้านม่วงขี้เหล็กยานาง	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
132		บ้านดอนจัว	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	น้อย
133		บ้านหนองขามแสง	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	น้อย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

ที่	ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา	โรงเรียน	คะแนนรายด้าน				คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
			ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4		
		ค่าเฉลี่ยรายด้านที่ 1 ด้านบุคลากร	1.47				น้อย	
		ค่าเฉลี่ยรายด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน		1.88			น้อย	
		ค่าเฉลี่ยรายด้านที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ			1.72		น้อย	
		ค่าเฉลี่ยรายด้านที่ 4 ด้านสื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				1.68	น้อย	
		ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				1.69	น้อย	

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก *สรุปผลการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2559, มหาสารคาม : สพป.มหาสารคาม เขต 1.

2.4.2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป้าประสงค์ที่ 1 นักเรียนระดับระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ กลยุทธ์ ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามวัยและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษาเพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ รองรับการค้าสู่ประชาคมอาเซียนและเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากล จุดเน้นที่ 1 ด้านผู้เรียน นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล โดยกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

1. ผลการทดสอบระดับชาติ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ
 - 1.1 โรงเรียนที่มีความพร้อมสูง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5
 - 1.2 โรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลางเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3-5
 - 1.3 โรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2-5
2. นักเรียนมีความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่กำหนด
 - 2.1 โรงเรียนที่มีความพร้อมสูง ร้อยละ 80
 - 2.2 โรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง ร้อยละ 50
 - 2.3 โรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย ร้อยละ 30
3. นักเรียนทุกคนที่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะผู้นำนักเรียนอาเซียน ร้อยละ 100 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานสากล
4. จำนวนศูนย์อาเซียนและโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเพิ่มขึ้น
5. มีแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

โดยภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สำนักงานเขตพื้นที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2559 คือ

1. แจงประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รูปแบบ English Bilingual Education (EBE) ปี 2559 ร่วมกับสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยคัดเลือกเข้าร่วมโครงการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฯ ละ 3 คน โดยโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมต้องมีเกณฑ์ครบทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความพร้อมของโรงเรียน 2) ด้านความพร้อมครูผู้สอน 3) ด้านความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาอ้างอิงหนังสือ สพพ. มค.1 ที่ ศธ 041112/5047 ลงวันที่ 21 ธ.ค. 2558

2. การสำรวจข้อมูลครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้ารับการประเมินคุณภาพด้านความรู้ภาษาอังกฤษตามกรอบ (CEFR) ปีงบประมาณ 2559 โดยให้โรงเรียนสำรวจรายชื่อครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ส่งกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อรวบรวมรายชื่อส่งสถาบันภาษาอังกฤษในการจัดทำฐานข้อมูลการพัฒนาและเข้ารับการประเมินความสามารถในลำดับต่อไป ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/81 ลงวันที่ 6 มกราคม 2559

3. การจัดสรรงบประมาณโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ประจำปีงบประมาณ 2559 ครั้งที่ 2 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดสรรให้โรงเรียนศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (PEER Center) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 13 โรงเรียน ๆ ละ 20,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้มแข็ง ความร่วมมือภายในเครือข่ายศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/1768 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2559

4. การประชุมเสวนาการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้ดำเนินการคัดเลือกครู จำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียน ประกอบด้วยตัวแทนจากโรงเรียนบ้านคอกม้า โรงเรียนหัวหนองสังขวิทยา และโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม เข้าร่วมประชุมเสวนา ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/1761 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2559

5. การจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษระหว่างปิดภาคเรียน โดยโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเขวา ร่วมกับกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการประชุมและมีมติเห็นชอบให้ในช่วงระหว่างปิดภาคเรียน เห็นควรให้มีการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตัวเองอีกทั้งเป็นกิจกรรมการเพิ่มเวลารู้ตามนโยบายกระทรวง ศึกษาธิการ โดยขอความร่วมมือโรงเรียนดำเนินการตามรายละเอียดคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษระหว่างปิดภาคเรียน ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/1783 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2559

6. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ จะดำเนินการอบรมครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษตามโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2559 ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเขวา จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 3 วัน จึงขอความร่วมมือโรงเรียนแจ้งรายชื่อผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบและปฏิบัติต่อไป ตามหนังสือ สพป.มค 1 ที่ ศธ 04112/1809 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2559

7. การฝึกอบรมครูผู้สอนโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษรูปแบบ English Bilingual Education (EBE) สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 21 – 28 เมษายน 2559 โดยตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่ฯ มีจำนวน 2 คน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองตื้น และโรงเรียนบ้านหัวนา ตามหนังสือ สพป.มหาสารคาม เขต 1 ที่ ศธ 04112/1867 ลงวันที่ 5 เมษายน 2559

8. การประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกอบรมครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษรูปแบบ English Bilingual Education (EBE) ระหว่างวันที่ 26 เมษายน – 4 พฤษภาคม 2559 โดยตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่ฯ มีจำนวน 3 คน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองหัวโนนทอง โรงเรียนบ้านโคกบัวค้อและโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/1882 ลงวันที่ 7 เมษายน 2559

9. การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนากิจกรรมโต้วาทีภาษาอังกฤษระดับเบื้องต้นสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Building Skill for Debate) จุดอบรมที่ 5 ระหว่างวันที่ 24 – 28 เมษายน 2559 ณ โรงแรมเซ็นทารา จังหวัดขอนแก่น โดยตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่ฯ เข้ารับการอบรมจำนวน 1 คน 1 โรงเรียนคือตัวแทนครูจากโรงเรียนบ้านบรปือ ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/1986 ลงวันที่ 19 เมษายน 2559

10. การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษรูปแบบสองภาษา English Bilingual Education (EBE) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ระหว่างวันที่ 6 – 13 พฤษภาคม 2559 ณ โรงแรมวีวิช จังหวัดขอนแก่น โดยตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่ฯ มีจำนวน 2 คน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด และโรงเรียนบ้านหนองพุ่มศรีโพธิ์ทอง ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/1987 ลงวันที่ 19 เมษายน 2559

11. การขอรับการประเมินความพร้อมโรงเรียนตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ (English Program / Mini English Program) ปีการศึกษา 2560 โดยแจ้งโรงเรียนที่มีความประสงค์จะขอรับการประเมินความพร้อมเพื่อเข้าร่วมโครงการส่งแบบแสดงความจำนงต่อสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/2722 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2559

12. การแข่งขันทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้กำหนดจัดการแข่งขันทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในวันที่ 29 มิถุนายน 2559 ณ ห้องประชุมพระสารคามมุนี จึงประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสังกัดสมัครเข้าแข่งขันในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ ตามรายการแข่งขันและรายละเอียดที่แจ้ง คือ การแข่งขันพูดภาษาอังกฤษ (Impromotu Speech) การแข่งขันเล่านิทาน (Story Telling) และ

การแข่งขัน Multi Skills Competiton ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/2771 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2559

13. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเขวา ร่วมกับกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาฯ ดำเนินการจัดอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 3 วัน รุ่นที่ 1 อบรมวันที่ 1 - 3 พฤษภาคม 2559 รุ่นที่ 2 อบรมวันที่ 10 - 12 พฤษภาคม 2559 ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/2009 ลงวันที่ 20 เมษายน 2559

14. ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์โครงการแข่งขันความสามารถทางภาษาอังกฤษครั้งที่ 5/2559 จัดโดยสมาคมครูภาษาอังกฤษประถมศึกษา ในวันที่ 18 กันยายน 2559 ณ โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร จึงประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมการแข่งขัน ตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/3172 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2559

15. ขอความอนุเคราะห์รายงานผลการประเมินความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามจุดเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้โรงเรียนในสังกัดรายงานข้อมูลส่งต่อสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ตามหนังสือ สพป.มค 1 ที่ ศธ 04112/3166 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2559

16. การประชุมเชิงปฏิบัติการคณะวิทยากรแกนนำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้ดำเนินโครงการดึงออกมาจากใจ เพื่อให้เด็กไทยได้ใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจ และโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปีงบประมาณ 2559 จึงกำหนดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 2 ในวันที่ 3 มิถุนายน 2559 ตามหนังสือ สพป.มค 1 ที่ ศธ 04112/2472 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2559

17. ประชาสัมพันธ์การตอบปัญหาภาษาอังกฤษออนไลน์ชิงแชมป์ประเทศไทย (Thailand English Online Contest by System) ครั้งที่ 2 โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมกับบริษัทอิงลิชออนไลน์ จำกัด เพื่อเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายตามหนังสือ สพป.มค.1 ที่ ศธ 04112/4116 ลงวันที่ 8 กันยายน 2559

18. การเสริมสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้จัดส่งคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับป้ายบอกสถานที่และชื่อห้องในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/4378 ลงวันที่ 28 กันยายน 2559

19. ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำคำยภาษาอังกฤษสไตล์แอนดรูว์บีกส์ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ประชาสัมพันธ์ครูผู้สนใจเข้าร่วมอบรมระหว่างวันที่ 25 – 26 พฤศจิกายน 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/4577 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2559

20. ประชุมปฏิบัติการใช้สื่อเสริมภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยระบบ VDO Conference โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ แจงให้โรงเรียนประจำรัฐทุกแห่งในสังกัดส่งครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 รวมโรงเรียนละ 3 คน เข้าร่วมประชุมตามสถานที่กำหนดในแต่ละอำเภอ วันที่ 29 ตุลาคม 2559 ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/4774 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2559

21. ส่งเอกสารแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ (O – NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อมอบให้โรงเรียนในสังกัดนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนในเวลาปกติของแต่ละปีการศึกษา และใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระยะเร่งด่วนเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับสอบ O - NET มีความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ตามหนังสือ สพป.มค. 1 ที่ ศธ 04112/4862 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559

จากโครงการต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ได้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารแต่ปรากฏว่ายังไม่มีโครงการใดที่ทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยเฉพาะโครงการที่จะลงมาพัฒนานักเรียนโรงเรียนที่ขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างจริงจังยังมีไม่มากนัก ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อยยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้องได้รับการดูแลและแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังต่อไป

2.5 ระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 การวิจัยและพัฒนา

การดำเนินการตามการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์
3. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบไปด้วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนภาษาอังกฤษศึกษานิเทศก์

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1
2. ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เพื่อจัดทำโครงการทดลองและยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
3. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยืนยันความเหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองและการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถม ศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

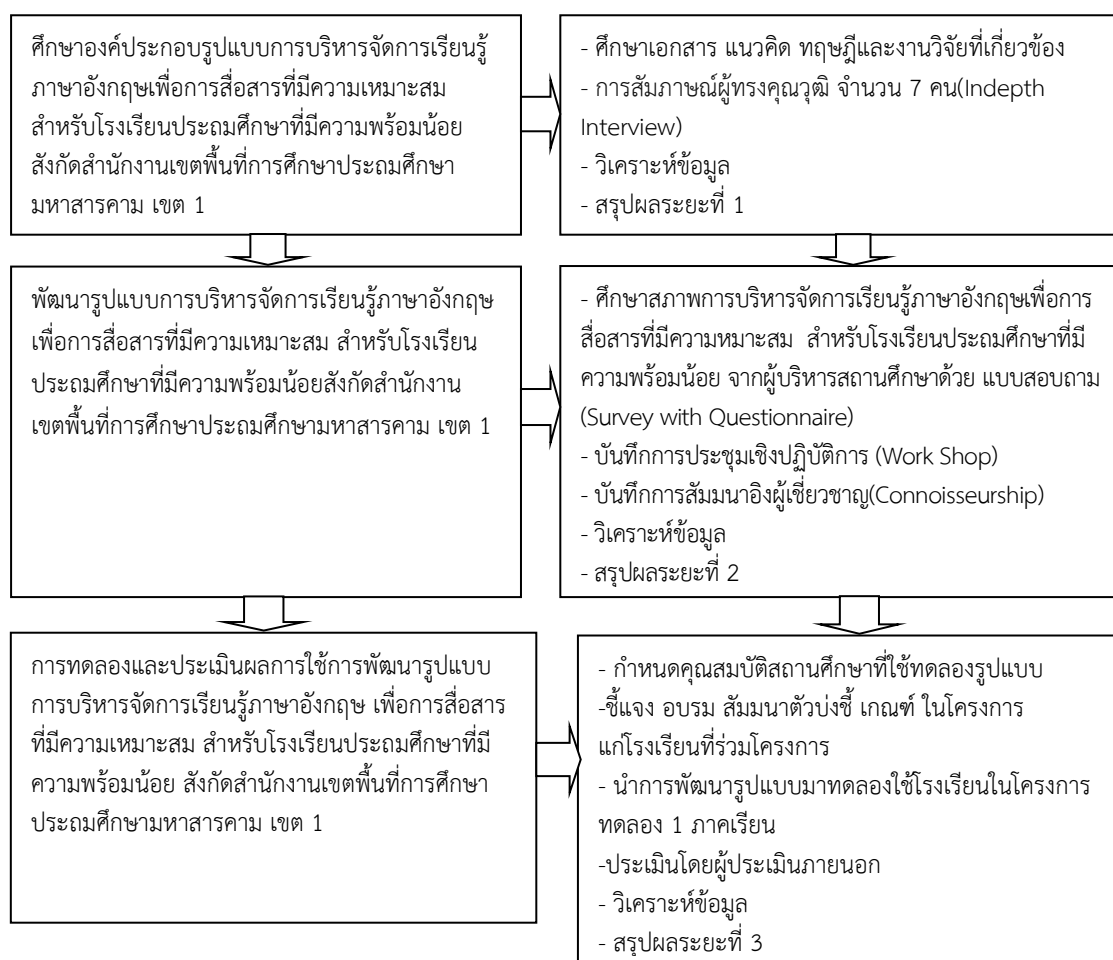
1. ประชุมชี้แจงคณะบุคคลโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นแบบประเมินตัวบ่งชี้ในโครงการแบบประเมินความเหมาะสม

3. แบบประเมินความเหมาะสมซึ่งผู้ประเมินเป็นผู้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แต่งตั้ง

4. จัดพิมพ์รายงานการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

สรุปขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังแสดงในภาพ



ภาพที่ 2.8 สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.5.2 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินที่มีแนวคิดซึ่งยึดพื้นฐานการตัดสินคุณค่าโดยวิธีธรรมชาติ (Naturalistic Value-Oriented Evaluation : NV Model) เพื่อให้ผู้ประเมินทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินด้วยการใช้ศักยภาพของตนเองเป็นหลักสำหรับการให้คุณค่า นอกจากนี้แล้วยังมุ่งเน้นการให้คุณค่าเพิ่มเติมโดยการนำเสนอด้วยการณ์วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ประเมินจากทัศนะของตนเองอีกด้วย มีนักวิชาการต่างประเทศให้ความหมายที่สอดคล้องกันไว้ ดังนี้

Eisner (1985) ได้กล่าวถึง การประเมินโดยการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิว่า ความสำคัญของการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นศักยภาพที่ฝังอยู่ในตัวผู้ทรงคุณวุฒิว่า ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงในรูปแบบของการประเมินเฉพาะเน้นจิตสำนึกและการหยั่งรู้เป็นหลักในการประเมิน ประกอบด้วย เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ที่เน้นส่วนประกอบของความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคลเกี่ยวกับความรู้ทักษะในการทำงานศิลป์ การประเมินค่าและความเข้าใจในความหมายของผลงานศิลป์ การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ จึงพิจารณาคุณภาพของผลงานโดยพิจารณาผ่านจากทักษะและแบบฝึกการทำงานศิลป์ให้สอดคล้องกับการตัดสินคุณค่าโดยสติปัญญาผู้ทรงคุณวุฒิ

Eisner (1979) ได้ประยุกต์มโนทัศน์ของศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism) มาใช้เป็นรูปแบบของการประเมิน โดยให้แนวคิดของการวิพากษ์วิจารณ์เป็นการใช้วิจารณ์ญาณในการบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (Descriptive Aspect) ตีความหมายของคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (Interpretive Aspect) ออกมาในเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ และตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น (Evaluative Aspect) Eisner เสนอว่าการประเมินตามแนวทางของศิลปะวิจารณ์ประกอบด้วยศิลปะของการรับรู้อันประณีตซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์กับศิลปะของการเปิดเผยคุณค่าของการถ่ายทอดความรู้สึกที่กลั่นกรองเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมาได้ และนำเสนอแนวทางการประเมินอิงผู้ทรงคุณวุฒิ โดยชี้ให้เห็นลักษณะพิเศษระหว่างการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิและการวิพากษ์ (Educational Connoisseurship and Education Criticism) ว่ารูปแบบจะต้องเกี่ยวข้องกับความซาบซึ้ง และการระบายหรือเปิดเผยความงามของสิ่งที่ประเมินออกมาเป็นคำพูดจากการที่ Eisner ระบุความเกี่ยวข้องระหว่างวิพากษ์ (Educational Connoisseurship and Education Criticism) โดยระบุรายละเอียด 6 ข้อ ที่สนับสนุน Educational Criticism ไว้ดังนี้

1. การวิพากษ์วิจารณ์และช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นเชิงคุณภาพซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างสาระและรูปแบบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. การวิพากษ์วิจารณ์และช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นเชิงคุณภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบย่อยขององค์รวมของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3. การวิพากษ์วิจารณ์เป็นเรื่องการสะท้อนการหยั่งรู้สู่การกำหนดวัตถุประสงค์หรือรูปแบบที่เป็นการออกแบบอย่างสมบูรณ์และมีความซับซ้อน

4. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยธรรมชาติของประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง (เป็นแก่นแท้) โดยไม่มีรูปแบบรับรู้ที่ง่าย และการสะท้อนกลับของการวิพากษ์ที่เป็นกระบวนการและผลผลิตของการปฏิบัติงาน

5. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยโดยยึดหลักการพื้นฐาน ด้วยการแปลความและตัดสินกระบวนการและวัตถุประสงค์ ซึ่งจะอาศัยผลลัพธ์จากการสรุปความเกี่ยวข้องจากประสบการณ์โดยรวมของควมมีมนุษยธรรม

6. การวิพากษ์วิจารณ์ใช้การสังเคราะห์ความรู้ได้จากกระบวนการทางวิจัยที่แตกต่างกันของทฤษฎีการหยั่งรู้

Dormer (1997) ได้กล่าวถึง การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิว่าพัฒนามาจากประเมินผลงานทางด้านศิลปะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะ จะยึดความสามารถที่สั่งสมในตน เป็นพื้นฐานของการประเมินตัดสิน และให้คุณค่าแก่งานศิลปะที่เน้นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างลงตัวระหว่างความเป็นจริงและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นการให้อิสระในการนำเสนอข้อสรุปจากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่หยั่งรู้ก่อนการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะตามแง่คิดมุมมองตามศักยภาพของตน ยึดการให้ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนจะได้มีอิทธิพลทางความคิดต่อคนอื่น จึงทำให้ผลของการประเมินจากการสรุปตามที่คนที่หลากหลายของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนต่างเติมเต็มการประเมินผลงานทางศิลปะร่วมกัน

Borko (2000) ได้กล่าวถึง ผู้สัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิว่าเป็นการประเมินยึดแนวทางการสอนทักษะการปฏิบัติจริง สิ่งหนึ่งที่ยอมรับได้เป็นการสังเกตโดยไม่มีรูปแบบการตัดสินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน จากการพิจารณาผลของงาน มีลักษณะพิเศษเป็นการประเมินโดยยึดการตัดสินร่วมกันของผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้ปฏิบัติอย่างซ้ำของ ผลสำเร็จของการดำเนินการประเมินขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะทางผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ ผนวกกับความรอบรู้อย่างกว้างขวางในการปฏิบัติกับเรื่องนั้น ๆ ของผู้ปฏิบัติไม่เน้นแบบแผนซับซ้อนอาจเจาะจงเลือกจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานสำหรับการสรุปผลการตัดสินใจร่วมกัน

Robinson (2011) ได้กล่าวถึง การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิว่า เป็นการประเมินโดยคณะบุคคลที่ประเมินงานทางด้านศิลปะ โดยเน้นพื้นฐานจากการสรุปร่วมกันของคณะบุคคลที่เป็นผู้ประเมินเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกต่อความงามของผลงานศิลปะการตกแต่งร่วมกัน เพื่อตัดสินคุณค่าที่เน้นความสำคัญด้วยความรู้สึกรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจเป็นการรับรู้ โดยสัญชาตญาณที่ไม่ได้คำนึงถึงความมีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง ผู้ประเมินจะต้องเข้าใจในงานที่ตนเองจะต้องประเมินอย่างถี่ถ้วนบนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์การเห็นคุณค่าในความประณีตทั้งในเทคนิคและรูปแบบ

การวิเคราะห์ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิเน้นภารกิจจากแหล่งที่มาของผลงานอย่างสมเหตุสมผล เป็นการประเมินซึ่งมีหลักฐานประกอบชัดเจนตามสภาพจริงและประเมินเชิงเน้นคุณลักษณะสำคัญ

สรุปได้ว่า การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นการประเมินโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน ซึ่งมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางและสามารถพิจารณารูปแบบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสำนักวิทยบริการจัดการโดยตรงและจะนำมาใช้สำหรับการวิจัยนี้ในขั้นสุดท้าย โดยการเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เข้าร่วมสัมมนาและพิจารณาร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์หาข้อสรุปในเชิงเหตุผลว่าการพัฒนารูปแบบที่นำเสนอ นั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และสมควรพิจารณาที่จะเพิ่มเติมประเด็นสำคัญอะไรบ้าง เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน

2.5.3 การสัมภาษณ์ (Interview Method)

การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสนทนา ซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลหรือผู้สัมภาษณ์ (Interviewer) กับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ถูกสัมภาษณ์ (Interviewee) วิธีนี้ผู้รวบรวมข้อมูลมีโอกาสดึงดูดบุคลิกภาพ อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรมทางกายและวาจา ขณะสัมภาษณ์ ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ตีความหมายพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบคำสัมภาษณ์ได้ด้วย การใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลนั้นมีข้อดีและข้อจำกัดดังตาราง (Macintyre, 2000; Schmuck, 2006)

ตารางที่ 2.14

ข้อดีและข้อจำกัดของการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. สามารถทะลอมถามในประเด็นสำคัญจนได้รายละเอียดลึกซึ้งและครบถ้วนสมบูรณ์	1. ใช้เวลานาน และเกิดความเอียงได้จากวิธีการถามและจากตัวผู้สัมภาษณ์
2. ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ถูกสัมภาษณ์ขณะทำการสัมภาษณ์	2. เป็นการยากในการเก็บประเด็นหรือจุดที่สำคัญจากข้อมูลย้อนกลับ
3. ผู้รวบรวมข้อมูลสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีก่อนการสัมภาษณ์ทำให้ได้รับความไว้วางใจ	3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมทำได้ยากหากผู้ให้ข้อมูลไม่เต็มใจ
4. เหมาะสำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดความรู้สึกออกมาได้ด้วยการเขียน	4. ไม่เหมาะกับข้อมูลที่เป็นเรื่องลับหรือประเด็นอ่อนไหวที่ผู้ให้ข้อมูลอึดอัดหากต้องพูดออกมาต่อหน้าผู้สัมภาษณ์

(ต่อ)

ตารางที่ 2.14 (ต่อ)

ข้อดี	ข้อจำกัด
5. เหมาะกับข้อมูลที่เป็นเรื่องลับหรือประเด็นอ่อนไหว ที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน แต่ต้องการพูดให้ฟัง	5. ลักษณะทางกายภาพและตำแหน่งหน้าที่ของผู้สัมภาษณ์อาจมีผลต่อความลำเอียงในการให้สัมภาษณ์
6. สามารถบันทึกเสียงไว้ได้เพื่อเปิดฟังซ้ำหากต้องการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องในการตีความหมาย	6. การบันทึกเสียงอาจทำให้เกิดความกลัวที่จะมีผลกระทบจากสิ่งที่ให้สัมภาษณ์ได้ และไม่สามารบันทึกบรรยากาศอื่น ๆ ไว้ได้ ต้องใช้วิธีการจรรยาละเอียดประกอบ

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก การวิจัยปฏิบัติการ : การเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน. โดย ประวิต เอราวรรณ์, 2545, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ.

ไพศาล วรคำ (2554, น. 212) การสัมภาษณ์ อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตามวิธีดำเนินการ

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมประเด็นและรายละเอียดในแบบสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยจัดเรียงข้อคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ไว้เป็นลำดับ โดยปกติทั่วไปผู้สัมภาษณ์จะส่งประเด็นคำถาม ให้ผู้รับการสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าก่อน เพื่อจะได้จัดเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์จากประเด็นคำถามแรกจนไปถึงคำถามสุดท้ายตามลำดับ ประเด็นคำถามที่เตรียมไว้อาจมีการปรับเปลี่ยนประเด็นสัมภาษณ์บ้าง เพื่อให้มีความเหมาะสมแต่ก็ไม่มากนัก

2. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยไม่ได้จัดเตรียมรายละเอียดของประเด็นสัมภาษณ์เหมือนกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จะมีเพียงประเด็นหลักที่ต้องการข้อมูลเท่านั้น โดยผู้วิจัยสามารถเริ่มต้นการสนทนาได้ตามอัธยาศัย จะเริ่มประเด็นใดก่อนก็ได้ การสัมภาษณ์จะใช้ภาษาพูดคุย สนทนากันตามปกติเป็นธรรมชาติ ซึ่งบางที่ผู้วิจัยอาจต้องทำความเข้าใจกับคู่สนทนาเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ก่อน การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างอาจแยกย่อยได้อีก 3 ประเภท ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) หมายถึง การสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดบุคคลที่สัมภาษณ์ไว้อย่างเจาะจง โดยบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสนามวิจัยไม่ว่าจะเป็นองค์กรหรือชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างดี และสามารถแนะนำแหล่งข้อมูลที่จะให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเพิ่มเติมได้

2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์บุคคลใดบุคคลหนึ่งในเรื่องที่คุณคนนั้น ไม่ต้องการเปิดเผยให้บุคคลอื่น รับรู้ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะเปิดเผยเฉพาะกับบุคคลที่สนิทสนมและไว้วางใจเท่านั้น ดังนั้นการสัมภาษณ์แบบนี้จึงต้องใช้การพูดคุย

ตัวต่อตัวระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้สัมภาษณ์ และเป็นการสนทนาแบบค่อยไป ไม่ให้ผู้รับการสัมภาษณ์รู้สึกอึดอัด

2.3 การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์สมาชิกในสนามการวิจัยหรือชุมชนที่มาร่วมทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น สมาชิก กลุ่มแม่บ้าน สภากาแฟ เป็นต้น โดยประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ลักษณะนี้ควรเป็นประเด็นที่กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเปิดเผยสารธารณะได้ การสัมภาษณ์กลุ่มเป็นการอาศัยความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มร่วมกันตอบ และตรวจสอบซึ่งกันและกัน การสัมภาษณ์ใช้การสนทนาพูดคุยกันตามปกติ โดยผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการสนทนา และค่อย ๆ ถามประเด็นที่ต้องการข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป็นข้อมูลที่มีความเชื่อถือที่สูง เนื่องจากผ่านการตรวจสอบจากสมาชิกภายในกลุ่มมาแล้วแต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะต้องมั่นใจว่า กลุ่มที่ให้สัมภาษณ์นั้นไม่ใช่กลุ่มที่มีผลประโยชน์ในประเด็นที่สัมภาษณ์

ประวิต เอราวรรณ์ (2545) ได้กล่าวถึง หลักการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. ผู้รวบรวมข้อมูลควรกำหนดจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน เตรียมแนวคำถาม แบบบันทึก ตลอดจนอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะต้องใช้ในการสัมภาษณ์ให้พร้อม หากต้องสัมภาษณ์ในเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนหรือมีคำถามจำนวนมาก ควรมีการทดลองสัมภาษณ์ก่อนการสัมภาษณ์จริงเพื่อทดสอบความชัดเจนของคำถาม และเวลารวมที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์จะมีความเหนื่อยล้า ทำให้ข้อมูลที่ได้ อาจไม่มีคุณภาพเพียงพอ
2. ควรมีการติดต่อนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า กำหนดช่วงเวลาที่จะใช้สัมภาษณ์ สถานที่ และวิธีการสัมภาษณ์ และต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกสะดวก เต็มใจไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับ
3. ขณะสัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศที่ดี ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และชี้แจงให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่า จะนำผลการสัมภาษณ์ไปใช้อย่างไร ให้คำรับรองว่าจะไม่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เสื่อมเสียหรือเดือดร้อน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เต็มใจให้ข้อเท็จจริงมากที่สุด
4. ในขณะที่สัมภาษณ์ควรตั้งคำถามทีละคำถาม ใช้เวลารอคำตอบไม่เร่งรีบ และไม่ใช้คำถามนำหรือชี้แนะ ต้องแน่ใจว่าผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจคำถามทุกคำถามก่อนตอบคำถามต้องตรงประเด็น ใช้ภาษาง่าย สื่อความหมายชัดเจนและเป็นคำถามที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีข้อมูล เมื่อได้ฟังคำตอบไม่ควรแสดงอารมณ์ หรือปฏิกิริยาใด ๆ เช่น การแสดงความเห็นด้วยหรือขัดแย้งต่อคำตอบ เพราะอาจมีผลต่อการตอบคำถามต่อไป หากจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อล้วงหาความจริง หรือถามลึกลงไป หรือเป็นเรื่องที่อาจมีผลกระทบควรชี้แจงและขออนุญาต รวมทั้งต้องกระทำด้วยความสุภาพไม่แสดงลักษณะอาการเร่งรีบ หรืออยากรู้ อยากเห็นจนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความอึดอัดที่จะให้ข้อมูล
5. ผู้รวบรวมข้อมูลควรจดบันทึกการสัมภาษณ์ทันทีเพราะอาจลืมได้ พยายามจดบันทึกให้เร็ว และไม่แสดงความกังวลกับการจดบันทึกจนผู้ถูกสัมภาษณ์เสียจังหวะในการพูดหากจะใช้

เครื่องบันทึกเสียงหรืออุปกรณ์อย่างอื่นช่วยจะต้องขออนุญาตและต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยินยอมก่อนจึงใช้ได้ ห้ามลักลอบบันทึกการสัมภาษณ์โดยเด็ดขาดเพราะเป็นการผิดจรรยาบรรณ และถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

สุภางค์ จันทวานิช (2536, น. 100) กล่าวถึง เทคนิคในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การให้ความสำคัญต่อข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของชาวบ้านในชุมชน ข้อมูลนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการซักถามต่อไป
2. การใช้เวลาในการสัมภาษณ์อย่างมีค่า ควรซักถามอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เสียเวลาในการสัมภาษณ์
3. ควรวางกลยุทธ์ในการสัมภาษณ์แบบเป็นธรรมชาติที่สุด
4. ต้องระมัดระวังในการใช้ภาษา คือ ตั้งคำถามด้วยถ้อยคำที่สื่อความหมายตามที่ตนต้องการและได้รับคำตอบอย่างถูกต้อง
5. อาจใช้คำถามเดิมซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยการเปลี่ยนถ้อยคำเสียใหม่
6. ควรรู้จักใช้เทคนิคการหยุดเงียบ หรือรอคอยระหว่างที่ไม่มีคำตอบจากผู้ตอบ ข้อดีและข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

ไพศาล วรรณคำ (2544, น. 214) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดเช่นเดียวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น ๆ ดังนี้

1. ข้อดี
 - 1.1 ใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ของผู้รับการสัมภาษณ์
 - 1.2 ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจคำถาม หรือให้คำตอบที่ไม่ชัดเจนตรงตามประเด็นที่ต้องการ ผู้ให้สัมภาษณ์ก็สามารถสอบถามให้เข้าใจ หรือผู้สัมภาษณ์ก็สามารถถามย้ำเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็นได้
 - 1.3 ผู้สัมภาษณ์สามารถซักถามในประเด็นที่ลึกและซับซ้อนยิ่งขึ้นได้
 - 1.4 ผู้สัมภาษณ์สามารถตรวจสอบความถูกต้องในการตีความข้อมูลของตนกับผู้ให้สัมภาษณ์ได้
 - 1.5 ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ ให้ข้อมูลอย่างจริงจัง หรือไม่ เพียงใด
2. ข้อจำกัด
 - 2.1 สามารถใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เนื่องจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ต้องใช้เวลา และแรงงานในการสัมภาษณ์จำนวนมาก

2.2 ถ้าจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยในการสัมภาษณ์หรือใช้สัมภาษณ์หลายคน อาจมีปัญหาความเชื่อถือได้ของข้อมูล เพราะความเชี่ยวชาญและการตีความของผู้สัมภาษณ์แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน

2.3 ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความอึดอัดในการตอบเนื่องจากต้องเผชิญหน้ากับผู้สัมภาษณ์ หรืออาจวิตกกังวลเกี่ยวกับการให้คำตอบ

2.4 เป็นการรบกวนเวลาของผู้ให้สัมภาษณ์ บางที่อาจให้สัมภาษณ์แบบขอไปทีทำให้ข้อมูลไม่มีความน่าเชื่อถือ

2.5 การจดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ หรือการบันทึกเสียง อาจทำให้บรรยากาศการสัมภาษณ์ไม่เป็นธรรมชาติ อาจมีผลต่อความถูกต้องของข้อมูล และถ้าไม่ทำการบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์อาจหลงลืม หรือได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า การสัมภาษณ์เป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ที่ผู้สัมภาษณ์ควรจะต้องให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญ ซึ่งเทคนิคดังกล่าวจะเกิดผลดีที่สุดก็ด้วยการฝึกฝน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

2.5.4 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นวิทยาการเก็บเกี่ยวรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับการสัมภาษณ์กลุ่ม เนื่องจากอาศัยความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มร่วมกัน แต่เอกลักษณ์ของกลุ่มและวิธีการจะแตกต่างกัน

ชาย โปธิสิตา (2547) กล่าวถึง การสัมภาษณ์กลุ่มคือการมุ่งหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้นำชุมชนพร้อม ๆ กันหลายคน ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนนั้น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากร เศรษฐกิจการศึกษาและสุขอนามัยของคนในชุมชน โดยรวมเป็นต้นโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเช่นนั้น ผู้สัมภาษณ์มักใช้แบบสอบถามที่มีคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด แต่การสนทนากลุ่มเป็นการอภิปรายมากกว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ ขณะเดียวกันการสนทนากลุ่มจะไม่ใช้การระดมสมองจากกลุ่มผู้รู้ โดยความต่างระหว่างการระดมสมองนั้นมุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัวเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่การสนทนากลุ่มจะมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นสำคัญ ซึ่งอาจแตกต่างหลากหลายและไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงรอยกันเสมอไป

อาภา ยังประดิษฐ์ (2552) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน วิถีชีวิต ทักษะคติ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง และพฤติกรรม ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลทั่วไปก่อน-หลัง เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามหรือใช้เมื่อต้องการคำอธิบายหรือรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมใช้เพื่อหาคำตอบในประเด็นที่น่าสนใจ เป็นต้น

Munday (2006) กล่าวว่า แท้ที่จริงแล้วการสนทนากลุ่มได้รับการพัฒนาเบื้องต้นเพื่อวัตถุประสงค์ในวิธีการวิจัยเชิงวิชาการ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 โดยปรากฏความหมายที่เหมือนกันสำหรับการวิจัยทางการตลาด อย่างไรก็ตามการวิจัยโดยวิธีสนทนากลุ่มได้รับความนิยมในหมู่นักวิชาการและนักวิจัย โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและด้านสังคมศาสตร์ โดยนักวิจัยได้พัฒนาวิธีการและควบคุมให้เหมาะสมกับงานวิจัยเฉพาะของตน

Morgan (1997) กล่าวถึง การวิจัยแบบประเมินผล (Evaluation Research) วิธีการสนทนากลุ่มถือเป็นอีกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อได้รับทราบข้อมูลที่มีแนวทางที่หลากหลายสำหรับการประเมิน โดยวิธีการสนทนากลุ่มอาจใช้การตอบคำถามในรูปแบบเดียวกันกับประเด็นคำถามที่เปรียบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ปรากฏความเป็นบริบทในเชิงสังคม

Mercer (2000) กล่าวว่า ศักยภาพของการสนทนากลุ่ม คือ การกระตุ้นโดยก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนาทำให้เกิดการนำความคิดเห็นที่แตกต่างออกมาแสดงภายในวงสนทนา ก่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้จากความเกี่ยวพันที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือและความพยายามอย่างสร้างสรรค์

Krueger (2002a) กล่าวว่า การออกแบบและดำเนินการสนทนากลุ่มมีคุณลักษณะสำคัญดังนี้

1. กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนาผู้วิจัยจะต้องคัดเลือกอย่างรอบคอบ จำนวน 5-10 คน ต่อกลุ่มแต่ที่เหมาะสม คือ จำนวน 6-8 คน ต่อกลุ่ม โดยต้องมีลักษณะที่เป็นองค์ประกอบที่เหมือนกันเป็นกลุ่มคนประเภทที่คล้ายคลึงกันจะต้องจัดเข้าในการสนทนากลุ่ม
2. บรรยากาศในการสนทนากลุ่มมีความสบายผ่อนคลายกำหนดที่นั่งเป็นวงกลมการจัดให้มีการบันทึกเสียง
3. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มมีความชำนาญในการดำเนินการโดยกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้าเพื่ออำนวยความสะดวกสภาพแวดล้อมในขณะสนทนาที่เปิดใจตามสมควร
4. กำหนดให้มีการวิเคราะห์เชิงระบบกระบวนการที่สามารถพิสูจน์ได้และการรายงานอย่างเหมาะสม

Krueger (2002b) กล่าวถึง ความชำนาญของผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มปรากฏตามหัวข้อ ดังนี้

1. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มมีคุณสมบัติที่เหมาะสมโดยมีความรู้ในหัวข้อหรือประเด็นคำถาม
2. มีผู้ช่วยผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Assistant Moderator) ที่รับผิดชอบ เรื่องการจดบันทึกและ/หรือการบันทึกเสียง
3. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มมีการเตรียมสภาพจิตใจให้พร้อมต่อการดำเนินการ

4. สร้างบรรยากาศและอำนวยความสะดวกให้การสนทนากลุ่มเกิดความกระชับราบรื่น
 5. ใช้ประโยชน์การสนทนาและจังหวะของการดำเนินการอย่างเหมาะสม
 6. ควบคุมการโต้ตอบและหมั่นคอยสังเกตอาการปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
 7. กล่าวสรุปปิดท้ายอย่างเหมาะสม เช่น การกล่าวสรุปผลและยืนยันผลลัพธ์ที่ได้
- การทบทวนวัตถุประสงค์ และสอบถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ยังอาจขาดความสมบูรณ์การกล่าวเสริมเพิ่มเติมประเด็น (หากมี) รวมทั้งการกล่าวขอบคุณและปิดท้ายการสนทนากลุ่ม

Massey (2010) กล่าวว่า ขณะนี้ที่นักวิจัยในฐานะของผู้ประเมินได้มีการปฏิบัติงานในขอบเขตที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยท่ามกลางงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีนั้น ได้ปรากฏวิธีการการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อยหรือการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นวิธีการวางแผนการอภิปรายอย่างให้ความใส่ใจโดยออกแบบให้สามารถรับทราบถึงข้อมูลในประเด็นที่ให้ความสนใจปรากฏจากสิ่งแวดล้อมที่ถูกกำหนดขึ้น โดยไม่มีการขู่ขู่และเป็นการอนุญาตให้ข้อมูลอย่างเต็มใจกล่าวได้ว่าการสนทนากลุ่มเป็นการรวมกันขององค์ประกอบระหว่างการสัมภาษณ์และการสังเกต จากการเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างโอกาสให้มีการค้นหาที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการคิดของบุคคลผู้มีส่วนร่วมเหล่านั้น โดยพิจารณาเกี่ยวกับการตอบสนองทางอารมณ์ขณะที่การพิจารณาสังเกตการณ์ดังกล่าวจะปรากฏความเป็นพลวัตรของกลุ่มเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ยังได้กล่าวเสริมต่อไปว่าการดำเนินการทบทวนหลักการปฏิบัติของการสนทนากลุ่มจะเน้นถึงการวิเคราะห์สาระหลักโดยผ่านข้อมูลที่ปรากฏความลึกซึ่งประกอบด้วย 3 ระดับ คือ 1) ความแจ่มแจ้งในความหมาย (Articulated) 2) ความบ่งชี้ที่สืบเนื่อง (Attributional) และ 3) สิ่งที่ปรากฏออกมา (Emergent) โดยทั้งสามระดับต่างแสดงให้เห็นถึงคุณค่าและผลการดำเนินการจากการประเมินที่ได้รับภายใต้กรอบของวิธีการในลักษณะของกลุ่ม ซึ่งเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพของการวิเคราะห์

สำหรับประเด็นของข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มที่ส่งผลทำให้ได้รับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูงสุด Krueger (2002) ได้กล่าวอธิบายซึ่งประกอบด้วย

1. การใช้คำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) เช่น “ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว” หรือ “อะไรที่ท่านคิดแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุดต่อการดำเนินการในรายการที่นำเสนอ” เป็นต้น
2. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ให้เลือกเพียงคำตอบที่ถูกหรือผิด (Dichotomous Questions)
3. ใช้การตั้งคำถามว่า “ทำไม” ให้น้อยครั้งจะปรากฏความเหมาะสมมากกว่าเนื่องจากคุณลักษณะหรือรูปแบบเฉพาะของหัวข้อหรือประเด็นคำถาม ต่างมีอิทธิพลโดยตรงที่พร้อมจะโต้ตอบอย่างทันที ซึ่งอาจทำให้การดำเนินการสนทนากลุ่มปรากฏความคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญ
4. ใช้ประเด็นคำถามที่ก่อให้เกิดการทวนคิดพิจารณา

5. พยายามใช้รูปแบบของหัวข้อคำถามที่หลากหลายใน 5 รูปแบบ ของคำถาม ประกอบด้วย คำถามเปิดประเด็น คำถามนำเข้าสู่ประเด็น คำถามที่ส่งผ่านประเด็น คำถามประเด็นหลัก และคำถามปิดท้าย

6. การใช้คำถามที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอาทิเช่น ภาพสะท้อนการยกตัวอย่างหัวข้อ หรือตัวเลือกการใช้มาตราส่วนรูปภาพ เป็นต้น

7. การให้ความใส่ใจต่อการตั้งประเด็นคำถามโดยเรียงลำดับจากเรื่องที่ปรากฏทั่วไปสู่หัวเรื่องเฉพาะ

8. การให้ความระมัดระวังกับคำถามที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ระหว่างการสนทนาโดยควรเก็บไว้สำหรับช่วงท้ายของการตั้งประเด็นคำถาม

9. คำถามส่วนท้ายที่ปรากฏขึ้นเป็นคำถามที่ต้องพิจารณา ซึ่งสะท้อนต่อการอภิปรายที่กำหนดขึ้น นำเสนอผ่านมุมมองหรือความคิดเห็นสำหรับประเด็นการสนทนา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับนักวิจัย

10. คำถามเพื่อการสรุปภายหลังคำถามที่ควรใช้คือ “ส่วนที่กล่าวสรุปนั้นเพียงพอหรือไม่” โดยปรากฏต่อเนื่องปิดท้ายคือคำถามสุดท้ายผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มจะต้องพิจารณา ทบทวนวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และถามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มว่า “มีสิ่งอื่นใดที่ยังไม่ได้กล่าวอีกหรือไม่”

ไพศาล วรคำ (2554, น. 215) กล่าวถึง การสนทนากลุ่มไว้ดังนี้

1. ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้คัดเลือกสมาชิกกลุ่มที่สามารถให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ไม่ใช่กลุ่มที่อยู่ตามธรรมชาติเหมือนการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยทั่วไปผู้วิจัยจะเลือกโดยพิจารณาพื้นฐานภูมิหลังหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเต็มที่

2. ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มไม่จำเป็นต้องรู้จักคุ้นเคยหรือผูกพันกันมาก่อน นอกจากผู้วิจัยจะสร้างความสัมพันธ์ขึ้นมาในวงสนทนา เพื่อให้บรรยากาศการพูดคุยเป็นไปอย่างราบรื่น

3. ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลไม่นานเหมือนกับการสัมภาษณ์กลุ่มที่ผู้วิจัยต้องเข้าไปอยู่ร่วมกับกลุ่มสมาชิกชุมชนในสนามการวิจัย เพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคยและความไว้วางใจต่อสมาชิกในสนามการวิจัยการสนทนากลุ่มจะใช้เวลาสั้น ๆ รวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการเมื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้วก็ยุติการสนทนา

4. การสนทนากลุ่มมีลักษณะเป็นทางการ (Formal) มากกว่าการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยนำการสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะเตรียมประเด็นการสนทนาไว้อย่างชัดเจน ตามลำดับ และเป็นผู้ดำเนินรายการ (Moderator) ที่จะต้องสร้างบรรยากาศและควบคุมการสนทนาให้เป็นไปอย่างราบรื่น และเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดเรื่องและวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเรื่องที่จะศึกษาด้วยการสนทนากลุ่ม จะเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความคิดเห็นของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น การแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งในชุมชน หรือองค์กรหรือการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มที่มีต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เป็นต้น

2. กำหนดกรอบและประเด็นที่จะใช้ในการสนทนาจากเรื่องที่ต้องศึกษา ผู้วิจัยจะนำมากำหนดกรอบในการสนทนา โดยแยกเป็นประเด็นย่อย ๆ เพื่อนำมาเป็นประเด็นคำถามให้สมาชิกผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็น กรอบในการดำเนินการสนทนา และกรอบปิดการสนทนา

3. กำหนดและคัดเลือกสมาชิกกลุ่มผู้ร่วมสนทนา ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาบุคคลที่จะเป็นผู้ร่วมสนทนา หรือกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานั้นเองโดยพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้คำตอบในเรื่องที่ศึกษาได้ และมีความสนใจในการเข้าร่วมสนทนา

4. จัดกลุ่มและดำเนินการสนทนา ในการจัดกลุ่มผู้ร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่ม ควรมีสมาชิกอยู่ประมาณ 6-12 คน

5. สรุปและปิดประเด็นการสนทนา เมื่อมีการสนทนาครบถ้วนทุกประเด็นและได้ข้อมูลตามที่ผู้วิจัยต้องการแล้ว ก็จะมีคำถามเชิงทบทวนให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรืออาจจะทบทวนผลการสนทนาที่ผ่านมาในแต่ละประเด็น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ หากไม่มีสมาชิกท่านใดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมแล้ว ผู้ดำเนินการสนทนาจึงสรุปและยุติการสนทนาด้วยการขอบคุณสมาชิกผู้ร่วมสนทนา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยไม่เน้นการวิเคราะห์เชิงสถิติ แต่จะมีการจำแนกข้อมูล วิเคราะห์ส่วนประกอบ สร้างข้อสรุปแบบอุปมาน การตีความข้อมูล และอธิบายสาเหตุกับความเชื่อมโยงอย่างมีระบบ

กล่าวโดยสรุป การวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องออกแบบการวิจัยให้ครอบคลุมคำถามของการวิจัย คือ จะใช้กระบวนการอย่างไรในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกรอบแนวคิดอะไรบ้าง จะเก็บข้อมูลจากใคร และจะเก็บและสังเกตข้อมูลอย่างไรการวิจัยเชิงคุณภาพไม่เน้นข้อมูลที่เป็นจำนวน แต่จะเป็นข้อมูลเชิงลักษณะบริบทความเป็นอยู่อย่างไร มีวัฒนธรรมอย่างไร มีความเป็นมาท้องถิ่นอย่างไร ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณที่มีจำนวนมากขึ้น วิธีการดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม โดยเฉพาะกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายจะนำมาซึ่งข้อมูลในเชิงคุณภาพโดยเป็นการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผ่านประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมเรียบเรียงจากการดำเนินการเก็บข้อมูลในเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์